

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

NR 15 • 30. NOVEMBER 2005 • UKE 47 • 30. ÅRGANG

LEDER

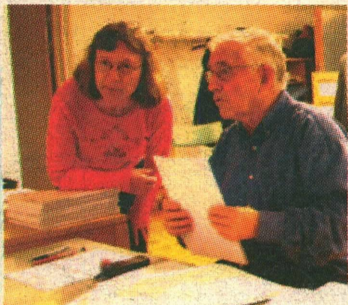
Me stolar på at studenstyret ikkje gjer den samme tabben til neste år.

KOMMENTAR

Et spøkelse farer over Europa. Denne gangen er det ikke kommunismen, men fryktens spøkelse.

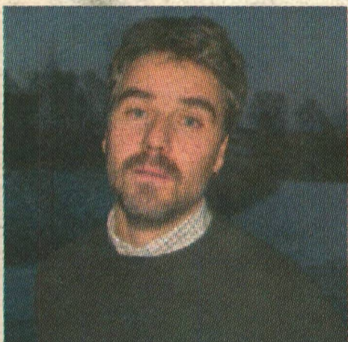
DEBATT

Hvis filosofi skal gi noe til andre enn spesielt interesserte, kan den ikke leve sitt eget isolerte liv.

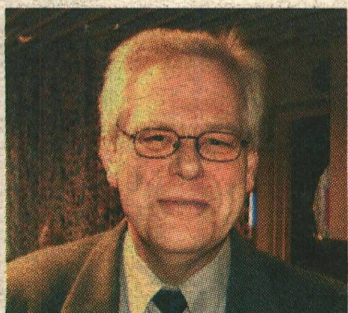
Pensjonister på vakt
Utopia får et innblikk i eksamensvaktens vidunderlige verden.

side 8 og 9

Taper penger og ansikt
På grunn av feilregistrering kommer UiTø ukledelig dårlig ut i konkurranse om statsstøtte.

side 6 og 7

Ny vår for nautikk
HiTos viderefører nautikkstudiet, om det så krever sivil ulydighet.

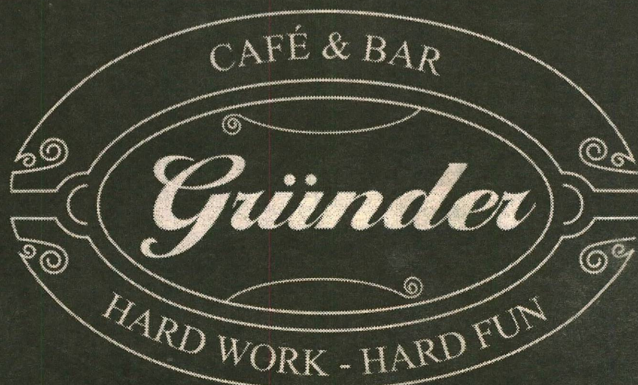
side 5

LANSERER UNIKT NETTILBUD TIL TROMSØSTUDENTER

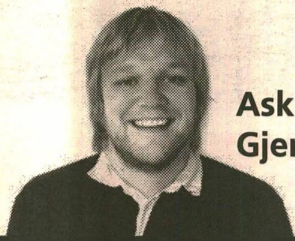

Tidlig neste år lanserer institutt for psykologi en omfattende nettportal som skal hjelpe tromsøstudenter med psykiske problemer. side 4

Tromsøs nyeste utested i Storgt. 44.

Fredag 02.12
Åpent fra kl 10.30

Askild
Gjerstad

ANSVARLIG REDAKTØR redaktor@utropia.no

Det frivillige studentengasjementet

Utropia hadde i god tid før førre utgåve avgjort at me skulle ha ei brei dekning av tildelinga av semesteravgifts-midlane i studentstyret. Me meinte at dette var eit glimrande høve til å setja fokus på arbeidet som blir gjort i studentorganisasjonane, det er for oss ingen tvil om at fordelinga av semesteravgiftsmidlane er den viktigaste saka som er oppe i studentstyret i løpet av året. Dette handlar om kva for økonomiske vilkår alle studentorganisasjonane i Tromsø skal ha det neste året, fordelinga legg grunnlaget for mykje av den frivillige studentaktiviteten som finnes i studentmiljøet i Tromsø.

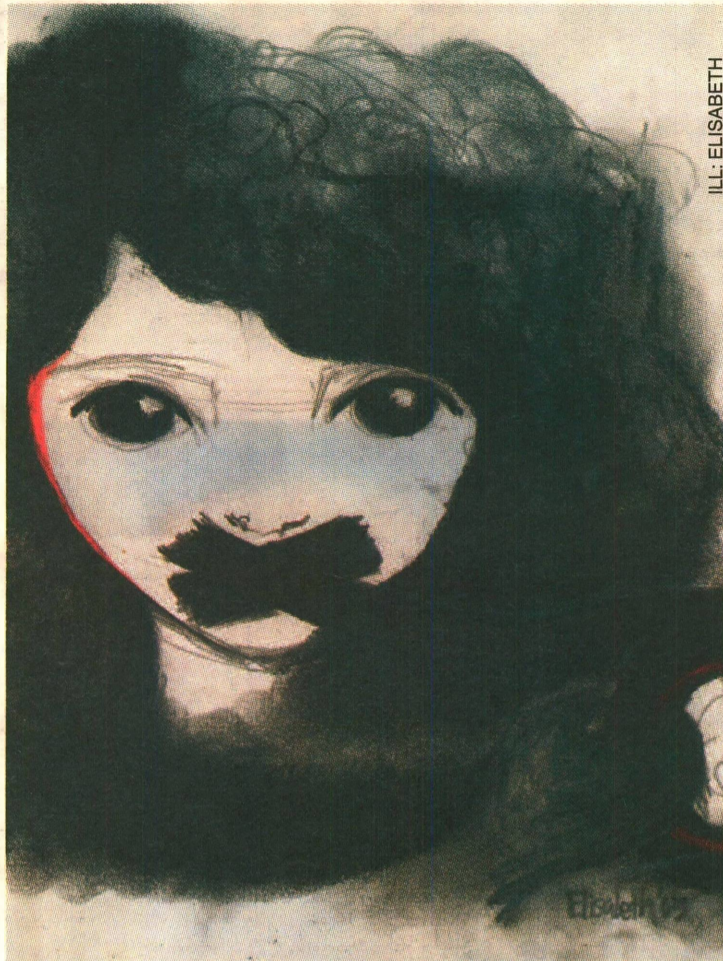
Kvifor er frivillig studentengasjement så viktig? Kan ikkje løna studentarbeid vera like bra? Dei aller fleste studentaktivitetane i Tromsø er i større eller mindre grad drevet av frivillig, uløna arbeidskraft. Drifta av Bodegaen, Driv, TSI, Utropia og alle dei andre små og store studentorganisasjonane er i stor grad bygd opp rundt studentar som arbeider gratis. Same kor godt arbeid Universitetet, Høgskulen, Samskipnaden og dei løna tilsette på Driv eller i Utropia gjer, så er det frivillige studentengasjementet aller viktigast for at Tromsø skal forbli ein attraktiv studieby.

Dei mest aktive studentane i Tromsø brukar fritida si på å engasjera seg i ein av dei små eller store studentorganisasjonane i byen. Me andre nyt godt av at det finnes slike folk i Tromsø, utan dei hadde mange av oss funnet oss ein annan by å studera i. Det er i lys av dette at gjennomføringa av semesteravgiftsfordelingsmøtet i studentstyret 2.november blir oppsiktvekkjande. Eit så vidt beslutningsdyktig studentstyre brukte altså 25 minutt på å fordela nesten 2,7 millionar kroner mellom dei frivillige studentorganisasjonane i Tromsø. Sjølv om eit utval på fem personar av studentstyret hadde brukt god tid på å laga ei innstilling til studentstyret, er det rett og slett ikkje godt nok at studentstyret er tvinga til å vedta semesteravgiftsfordelinga i løpet av 25 minutt. Det trur me at også dei fleste frivillige studentrepresentantane i studentstyret sjølv er einige i. Me stolar på at dei ikkje gjer den same tabben til neste år.

Prisverdig nautikkengasjement

Av og til veit ikkje politikarane sitt eige beste. Det er ei gåte korleis både den gamle og den nye regjeringa har greidd å laga eit statsbudsjett som legg opp til at nautikkstudiet i Tromsø skal leggjast ned. Spesielt synes me dette er eit underleg grep av den nye raudgrøne regjeringa, som har tatt så sterkt til orde for å satsa på nordområda. Nautikkutdanninga i Tromsø er den einaste attverande marine utdanninga i Nord-Noreg. Dersom dei raudgrøne verkeleg skal satsa på kompetanse og utvikling i nordområda, er nedleggjing av nautikkutdanninga i Tromsø eit underleg steg å starta med.

Mykje peikar mot at nautikkutdanninga blir redda i KUF-komiteén 7.desember. Uansett er det all grunn til å gratulera nautikkstudentar og høgskuleleing med forvitneleg innsats!

ILL: ELISABETH

Ytringsfrihet for alle! Men ikke for deg...

KOMMENTAR

AV HELENE SKJEGGESTAD

Et spøkelse farer over Europa. Denne gangen er det ikke kommunismen, men fryktens spøkelse. Vi er redde for det meste, også for annerledes tenking og ytring. Det finner en bevis på hvis en ser på alle de nye antiterror-lovene som blir vedtatt over en lav sko, ikke bare i de fleste europeiske land, men også i resten av verden. Ringvirkningene av denne form for tenking vises igjen i opinionens kritikk av og frykt for ytringsfriheten. Nyere tall fra en årlig amerikansk undersøkelse viser at ytringsfriheten til landet over

Atlanten er sterkt truet. VG kunne mandag 7.11 offentliggjøre noen av de mest sjokkerende tallene. Her nevnes det blant annet at 11 prosent føler at de har for mye ytringsfrihet, 41 prosent mener at avisene ikke fritt skal kunne kritisere USAs krigsføringsstrategi og at 63 prosent mener at det burde være forbud mot å ytre meninger som kan ha rasistisk innhold. Enda mer skremmende for fremtiden er undersøkelsen som er gjort i amerikansk videgående. Her sier 33 prosent av elevene at det er for mye ytringsfrihet og 51 prosent mener at aviser ikke skal få trykke historier uten regjeringens samtykke. For den som ikke liker å identifisere seg med USA kan jeg

meddele at forholdene er ikke så mye bedre i det frie Norge. En undersøkelse som Aftenposten publiserte i sommer, viste at 8 av 10 nordmenn, det vil si 80 prosent, mente at omstridte grupper ikke burde få lov til å arrangere offentlige møter. Begrunnelsen for disse tallene skal være frykt. For meg er det heller utviklingen jeg frykter.

Det er mye blod og urettferdighet på ekstremistiske gruppers hender. Få vil i dag si seg enig i overgrepene som skjedde i nazismens, fascismens og kommunismens navn. Når da folk likevel velger å følge disse omstridte ideologiene burde vi istedenfor å trykke det ned og late som det ikke eksisterer, invitere til åpen offentlig debatt, der det er mulig å, ikke nødvendigvis diskutere hvorfor de har rett, men det meget viktige spørsmålet om hvorfor de tar feil. For eksempel er jeg en som ikke er spesielt begeistret for Bush-administrasjonens mange vedtak. Men hvordan skulle jeg kunne ha reagert eller tatt avstand fra det hvis jeg ikke visste at det skjedde? Det samme gjelder også nynazistiske og ekstreme islamistiske grupper. Får en ikke innblikk i hva og hvordan de tenker, blir det med en gang vanskeligere å gjøre noe aktivt i mot.

En annen problemstilling som blir aktuell hvis en skal innskrenke ytringsfriheten er: hvor skal en trekke grensen? Skal en la en liten fascistisk trio få arrangere møter og opprette en omstridt nettside, samtidig som en nekter muslimer å ha provoserende sangtekster? Hva med Gatas Parlament og deres kommunistiske tekster, skal vi sensurere dem?

Selv stiller jeg meg bak det engelske ordtaket: Keep your friends close, but keep your enemies closer. Jeg vil oppfordre til full ytringsfrihet slik at vi har de beste forutsetningene til å ta et oppgjør mot overgrep og urettferdighet.

Utropia

10 år siden

Delt likestilling
 Professor Åse Hiort Lervik og Jentegruppen på IMR delte den første Likestillingsprisen som er delt ut ved universitetet. Hiort Lervik har i "hele sin karriere vist engasjement for likestilling gjennom sine tunge verv, sin forskning, publisering, undervisning og sine administrative funksjoner", heter det i begrunnelsen. Jentegruppen representerer den yngre generasjonen, og har jobbet for kvinnemiljøet ved IMR.

Hentet fra Utropia 1995

25 år siden

Drap ved Universitetet i San Salvador
 Norske Studentar protesterer på mordet på Dr. Felix Ulloa, rektor ved Universitetet i San Salvador og president i den internasjonale hjelpeorganisasjonen World University Service (WUS), heiter det i ein fellesuttale frå Norsk Studentunion (NSU) og Studentane og Akademikarnas Internasjonale Hjelpefond (SAIH). Dr. Ulloa vart skote ned i det han forlot eit Rådsmøte ved universitetet, og døde seinare på sjukehuset. Det er i dag tre månader sidan universitetet vart stengt av styresmaktane. (...) WUS mottar årleg vesentlege beløp frå Noreg, til utdanningshjelp i utviklingslanda.

Hentet fra Pressemelding fra SAIH og NSU, Utropia 1980

Utropia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa utgis med støtte over semesteravgifta.

Adresse:
 Universitetet i Tromsø
 Hovedgården
 9037 Tromsø

Trykk:
 Troms avistrykk
 ISSN: 0806-9611

Thoralf Fagertun

NYHETSREDAKTØR
nyhet@utopia.no

Bli hørt!

Kronikk: 4500 - 5000 tegn
Kommentar: 3000 - 4000 tegn
Utrop: maks 3000 tegn

Kontor 77 64 59 03
Mobil 47 76 18 83

REDAKSJONSMØTE:

Onsdag 30/11 klokka 20.00 i Rønna (Paul Figenschous gate 16a).

NEWS IN BRIEF

Studenter - en ressurs?

DEBATT

AV CHRISTIAN HANSEN, DAGLIG LEDER I JUSSHJELPA

Undersøkelser gjort ved Universitetet i Tromsø viser at én av tre studenter sliter med psykiske problemer. Studenter ved profesjonsstudiet i psykologi i Tromsø har tatt dette til etterretning, og lanserer på nyåret en nettjeneste for studenter som sliter med angst og depresjon. Dette viser at studenter innehar både kompetanse og muligheter til å bidra med noe utover ren egenlæring. Minst like viktig er at man utviser en vilje og evne til å sette ideer ut i livet. Kanskje kan man i større grad nyttiggjøre seg av de ressursene studenter som sådan faktisk utgjør? Dette er noe både samfunn, studenter og universitet vil kunne tjene på.

Jusshjelpe i Nord-Norge er som ett av landets fem studentdrevne rettshjelpstiltak et godt eksempel på hvordan studenters kompetanse kan omsettes til direkte samfunnsnytte samtidig som virksomheten gir et faglig utbytte for studentene selv. De offentlige ordningene som skal sikre borgerne rettshjelp i saker av stor velferdsmessig betydning fanger ikke opp det reelle behovet. Resultatet er at mange mennesker i praksis er avskåret fra å ivareta sine juridiske rettigheter. Viderekommende jusstudenter i Oslo tok på begynnelsen av 70-tallet et viktig samfunnsansvar og opprettet et gratis rettshjelpstilbud som en motvekt til dette. Formålet var å yte gratis juridisk bistand til de som trengte det mest, og i forlengelsen av dette drive med rettspolitisk virksomhet og forskning. Tilbudet var ikke ment som en konkurrent til eksisterende retts-

hjelpsordninger, men som et nødvendig supplement som ingen andre påtok seg ansvaret for. Det har opp gjennom årene blitt opprettet liknende rettshjelpstiltak tilknyttet de andre juridiske fakultetene i landet, blant annet Jusshjelpe her i Tromsø. Studentrettshjelpstiltakene prioriterer klienter som av forskjellige årsaker ikke er i stand til å skaffe juridisk bistand på annet vis, og behandler årlig ca 16 000 henvendelser tilsammen. Tiltakene finansieres i hovedsak gjennom årlige bevilgninger fra Justisdepartementet. I tillegg til at denne virksomheten har en betydelig samfunnsmessig verdi, tilegner våre medarbeidere seg verdifull faglig erfaring. Minst like viktig er imidlertid at juridiske studenter gjennom dette arbeidet får opp øynene for problematiske sider ved vårt rettssystem som ellers ikke behandles i nevneverdig grad i undervisningen. Dette er erfaringer og en bevissthet mange tar med seg ut i arbeidslivet. I et studium som er utpreget teoretisk er slik praksis et uvurderlig supplement til den ordinære undervisningen.

Hva har så universitetet igjen for at studenter praktiserer fagkunnskaper parallellt med studier? Det har allerede vært nevnt at slik virksomhet utgjør en samfunnsmessig verdi ved at den representerer et tilbud til publikum. Om virksomheten oppstår som en reaksjon på svakheter i samfunnet vil også signaleffekten til ansvarlige myndigheter være sterk. Dette er synergieffekter av universitetets tilstedeværelse det legges merke til på flere plan, både lokalt og sentralt. Men kanskje viktigst av alt er at denne typen virksomheter er egnet til å vekke engasjement og faglig bevissthet hos studenter som ikke nødvendigvis vekkes gjennom ordi-

nær undervisning, snarere tvert imot. Universitetenes overordnede formål med høyere utdanning er å generere verdier gjennom produksjon av høyt kompetente fagfolk. I denne prosessen er det viktig å skape faglig entusiasme og engasjement blant studentene. Universitetsutdanningene bærer dessverre ofte preg av å være omfattende "teorikurs" studentene må gjennom på vei mot fremtidige yrkeskarrierer. Studentenes oppmerksomhet rettes derfor i hovedsak mot pensum og studieplaner med den overordnede målsetningen å bestå eksamen slik at man kan komme seg ut av lesehalsene og inn i godt betalte jobber. Dette oppnår man i praksis enklest ved å ukritisk "adoptere" anbefalt pensum. Problemet er at studentene ikke stimuleres til eller levnes særlig mye rom for kritikk og nytenkning. Det er nok snarere regelen enn unntaket at mange studenter i dag, helt sikkert de aller fleste, gjennomfører mangeårig høyere utdanning uten at det i nevneverdig grad utvises noen kritisk holdning til den kunnskapen man tilegner seg. Man læres rett og slett i for liten grad opp til å stille kritiske spørsmål til etablerte sannheter. Går man ut av universitetet uten å ha øvd opp denne evnen, vil man sannsynligvis heller ikke praktisere den ute i arbeidslivet, noe som er direkte utviklingshemmende. Hvorvidt man gjennom studiene får øvet opp denne evnen beror selvsagt i stor grad på studentene selv. Det er imidlertid vanskelig for studenter å mønstre noe engasjement utover det å tilegne seg pensum når man verken læres opp-, oppfordres til- eller gis mulighet til det. Fagmiljøene ved universitetene har her et ansvar for å stimulere studenter til å tenke kritisk og nytt. Studentdrevne virksomheter

betingelser nettopp engasjerte og entusiastiske studenter, og må derfor anses som velegnede virkemidler for å sette i gang slike prosesser.

På denne bakgrunn applauderes derfor det initiativet som faglærere og studenter ved institutt for psykologi nå utviser. Det juridiske fakultet skal også ha ros for å ha anerkjent verdien av slikt arbeid gjennom opprettelsen av spesialfag rettshjelp slik at studentene nå får betalt i form av studiepoeng for det arbeidet de nedlegger på Jusshjelpe.

Det er som kjent en viktig målsetning med kvalitetsreformen å få flere studenter gjennom høyere utdanning på normert tid, noe som i seg selv er bra. Samtidig er det viktig at man ikke kaster barnet ut med badevannet, men også fremover legger til rette for at studenter kan engasjeres i faglige aktiviteter ved siden av den ordinære undervisningen. Jus og psykologi har vært nevnt som fag som har lagt forholdene til rette for studentvirksomheter. Tenk om f.eks. viderekomne helsefagstudenter kunne dannet et annerledes og supplerende tilbud i eldreomsorgen som en reaksjon på såkalt stoppeklokkeomsorg. Dette er studenter som utvilsomt besitter en betydelig kompetanse, og med faglig ryggedekning i fakultetene ville et slikt tilbud garantert bli tatt på alvor. Signaleffekten ut i samfunnet ville vært enorm. Samtidig ville det rustet studentene med erfaringer og innsikt i reelle problemstillinger som ville ha hatt stor verdi som faglig ballast, både i klinisk sammenheng og i studie- eller forskningsøyemed. Studentrettshjelpstiltakene er levende beviser på at slike ting er mulig.

Gender studies at UiTø

Gender studies might be a possibility in UiTø's future, at least if Kvinnforsk get their way. Anka Ryall, boardleader at Kvinnforsk, says that they hope to start up a bachelor in the fall of 2006, but it has yet to be decided whether it will be at hum-fak or sv-fak. If there is enough interest there might be a master as well. - We want to integrate gender in all subjects at the University, while also creating an arena of our own. Once you notice the way gender defines our social reality, you see structures you haven't noticed before.

Nautical studies survive

Høgskolen has decided that no matter what Stortinget might decide, they will continue on with the nautical studies, even if it means discontinuing a computer studies class (that no one is currently taking). The red-green government has practically promised HiTø the money it needs to continue, but they are not opposed to civil disobedience if it turns out to be necessary.

Psychological help - online

On the 1st of February, an online-based service for students in Tromsø in need of psychological help will open. Said forum is a collaboration between the Psychology Department, the Social Service for Students and Norwegian Centre for Telemedicine, and will be run mainly by students in the profession oriented degree programme in psychology.

Happy holiday of your choosing to all!

PSYKOLOGISTUDENTER: Kristian Sørensen (tv.), Ove Lintvedt og Andreas Østvik har vore med å utvikla nettportalen.

Lanserer nettportal for psykisk helse

1.februar opnar ein nettbasert teneste for Tromsøstudantar med psykososiale vanskar. Dei som har utvikla tenesten trur tiltaket vil føra til betre psykisk helse hos studentane i Tromsø.

TEKST: ASKILD GJERSTAD/RUTH HELEN THORHEIM
FOTO: RUTH HELEN THORHEIM

Ei arbeidsgruppe samansett frå Institutt for Psykologi, Studentenes Sosialtjeneste og Nasjonalt senter for telemedisin har brukt det siste året på å utvikla ein nettbasert portal for studentar i Tromsø med psykiske eller sosiale problem. Dei tre profesjonsstudentane i psykologi Andreas Østvik, Ove Lintvedt og Kristian Sørensen har vore med å utvikla nettportalen.

- Ved å gje nettbasert informasjon, rådgjeving og behandling, kan man lettare og raskare nå ut til folk som treng hjelp. Ikkje minst til dei som ikkje tar kontakt, men som likevel har behov for hjelp, seier Andreas Østvik til Utopia.

Anonymt forum

Ei studentundersøking fra hausten 2003 viste at 34% av

studentene ved UiTø ynskte profesjonell hjelp for psykiske eller sosiale problem. Det mest oppsiktsvekkjande i undersøkinga var at berre 1 av 3 av disse studentane tok i bruk profesjonell hjelp, i klare tall betyr dette at ein av fem studentar ved UiTø ynskjer profesjonell hjelp for psykiske problem utan å nytta seg av det.

- Studentundersøkinga viste at disse studentane ynskjer eit anonymt og lettare tilgjengelig forum for informasjon og behandling. Me trur at eit anonymt forum på nettet kan få mange av desse studentane til å søkja hjelp, seier Kristian Sørensen.

Større gjennomstrøyming

I Noreg finnes det ikkje et tilsvarende tilbud for studentar som denne nettportalen, og PS-portalen er den fyrste norske nettstaden som inneheld eit så bredt spekter av tilbud og informasjon om psykososiale vanskar. Noko av årsaka til at UiTø og HiTø har valgt å satsa såpass tungt på utviklinga av eit nettbasert informasjons- og behandlingstilbud for studentar, er at opprettinga av dette tilbudet er ein del av handlingsplanen for studentar med funksjonshemming.

- Me trur at dette nettilbudet vil forbetra den psykiske helsa hos studentane i Tromsø. Betre

psykisk helse fører til mindre sjukefråvær og derfor til større gjennomstrøyming, så dette prosjektet vil både universitet og studentane sjølv nytta godt av, seier Lintvedt.

Klinisk terapitilbod

PS-portalen kjem til å by på ei rekkje ulike tilbod til studentane i Tromsø. Både studentpresten og Studentenes sosialtjeneste vil ha sine egne informasjonssider i portalen, og dessutan vert det omfattande informasjon om depresjon og ulike typar psykiske lidningar. Nettportalen kjem også til å husa eit rådgjevingstilbod i form av eit diskusjonsforum.

- På diskusjonsforumet kan ein stilla spørsmål direkte til fagpersonell. I dette forumet er det meininga at profesjonsstudentane i psykologi skal vera vertar, og slik kan ein få anonym og profesjonell hjelp, seier Lintvedt til Utopia.

PS-portalen kjem i all hovudsak til å bli drevet av profesjonsstudentane i psykologi ved Universitet i Tromsø, med god støtte frå dei fagleg tilsette ved Institutt for psykologi.

- Tanken er at rådgjeving og behandlingstilbodet i nettprosjektet skal vera ein del av klinikkundervisninga ved profesjonsstudiet lagt inn under Psykologisk klinikk. Psykologisk klinikk har vore i prøvedrift

i snart eit år, men me ynskjer at det skal bli ei permanent ordning. Dette er imidlertid ikkje avgjort endå, seier professor i psykologi Knut Waterloo.

- *Kvifor er internettbasert behandling viktig for profesjonsstudentar i psykologi?*

- Depresjon er eit utbredt psykisk problem som er sterkt aukande i alle aldersgrupper. Det er derfor viktig for psykologar i framtida å ha praktisk erfaring og kunnskap om bruk av lavterskel tiltak slik som internett i førebygging, rådgjeving og behandling av psykiske vanskar, seier psykologistudent Ove Lintvedt til Utopia.

Finansieringa endå ikkje avklart

Ved oppstarten av PS-portalen i vinter, vil psykologistudentane Østvik, Sørensen og Lintvedt vera ein viktig ressurs. Men sjølv om nettprosjektet er ein del av den vedtekte handlingsplanen til UiTø, er vidare finansiering førebels ikkje sikra. Fyrsteamanuensis Catharina E. Wang har likevel god tru på at prosjektet vil bli sikra finansiering gjennom UiTø.

- Me har lagt fram eit treårig driftsbudsjett som me håpar vil bli behandla på neste møte i universitetsstyret i desember.

Faktaboks PS-portalen

- PS-portalen er eit gratis nettbasert informasjons- rådgjeving- og behandlingstilbud til studentar i Tromsø som psykososiale vanskar og depresjon.
- Samarbeidsprosjekt mellom UiTø, HiTø, Institutt for Psykologi, Studentenes sosialtjeneste og Norsk Senter for Telemedisin.
- Portalen opnar 1.februar med litteratur, informasjon, nyheter og diskusjonsforum. Det vil bli mulig å få gratis og anonym hjelp frå fagfolk gjennom diskusjonsforumet.
 - I løpet av våren blir portaltjenestetilbodet utvida. Då vil det bli oppretta ei nettbasert interaktivt treningsprogram for studentar som vil førebyggja eller behandla lette til moderate depresjonar. Denne tenesten blir den fyrste i sitt slag i Noreg.
 - Ved UiTø er tilbudet ein del av den vedtatte handlingsplanen for studentar med psykososiale vanskar.

NAUTIKK

TILBYR NAUTIKKSTUDIE: Høgskolerektor Ulf Christensen akter å videreføre nautikkstudiet i Tromsø, uansett hva som vedtas på Løvebakken.

Nautikkstudiet overlever

Høgskolen i Tromsø viderefører nautikkstudiet, uansett hva Stortinget måtte beslutte.

TEKST: THORALF FAGERTUN
FOTO: ARKIV

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen (KUF-komiteen) vil innen 7. desember gi sin innstilling til Stortinget om nautikkstudiet på Høgskolen i Tromsø skal legges ned eller videreføres. I budsjettforslaget fra både den forrige og den nåværende regjeringen er studiet foreslått nedlagt. Høgskolestyret akter imidlertid ikke å la Stortinget avgjøre denne saken.

- Hvis departementet fortsatt ønsker å legge ned nautikkutdanningen, er det umulig å akseptere. Styringssignalerne fra den nye regjeringen er å satse på nordområdene og vi har i møte med politikere og medlemmer av KUF-komiteen mottatt full støtte for at nautikkstudiet er et viktig bidrag i utviklingen av kompetanse om nordområdene. Studiet i Tromsø er den eneste forskningsbaserte høyere utdanningen innen maritim sektor nord for Ålesund, sier høgskolerektor

Ulf Christensen.

- Vi kommer til å videreføre utdanningen og gjøre et opptak for høsten 2006, uansett utfall av budsjettbehandlingen.

Sivil ulydighet

- Er ikke dette sivil ulydighet?

- Hvis departementet gjør et strukturelt vedtak om nedleggelse av nautikkutdanningen, og vi ikke gjennomfører det, så kan det diskuteres. Men høgskolen svarer på et kompetansebehov. Vi har fått klare tilbakemeldinger fra rederiene, sjøforsvaret og fylkespolitisk nivå om at vi trenger en høyere nautikkutdanning i Nord-Norge. Primæroppgaven til høgskolen er å svare på et kompetansebehov, derfor mener vi at det er vår oppgave fortsatt å opprettholde nautikkutdanningen, understreker Christensen.

Hvordan dette skal foregå i praksis, akter høgskolestyret å diskutere på sitt møte 14. desember.

- Men mest sannsynlig kommer vi til å legge ned datastudiet, hvor det ikke er søkere i det hele tatt. Vi ønsker også å gi nautikkstudiet en ny profil, men dette er ting som må diskuteres med styret. Vi er uansett veldig spent på utfallet av KUF-komiteens behandling, sier høgskolerektoren.

GJØR SITT: Lena Jensen vil i KUF-komiteen ta til orde for at Tromsø får beholde sin nautikkutdanning.

dene og kompetanseutvikling i nordområdene. Da er nautikkutdanningen den viktigste faktoren. Jeg tror og håper at nautikkutdanningen opprettholdes, det er en veldig viktig sak for meg, understreker hun. Selv om saken ennå ikke er avgjort, mener Jensen at KUF-komiteens innstilling kommer til å gi tommelen opp for videreføring av nautikkstudiet ved Høgskolen i Tromsø. Hun vil ikke si det direkte, men gir oss såpass:

- SV, Senterpartiet og Arbeiderpartiet har flertall i komiteen. Jeg tror at dette skal komme på plass. Vi finner en løsning, det er jeg omtrent 100 prosent sikker på.

Jensen har også full forståelse for høgskolerektor Ulf Christensens uttalelser om å videreføre nautikkutdanningen uansett hva komité og storting måtte finne på.

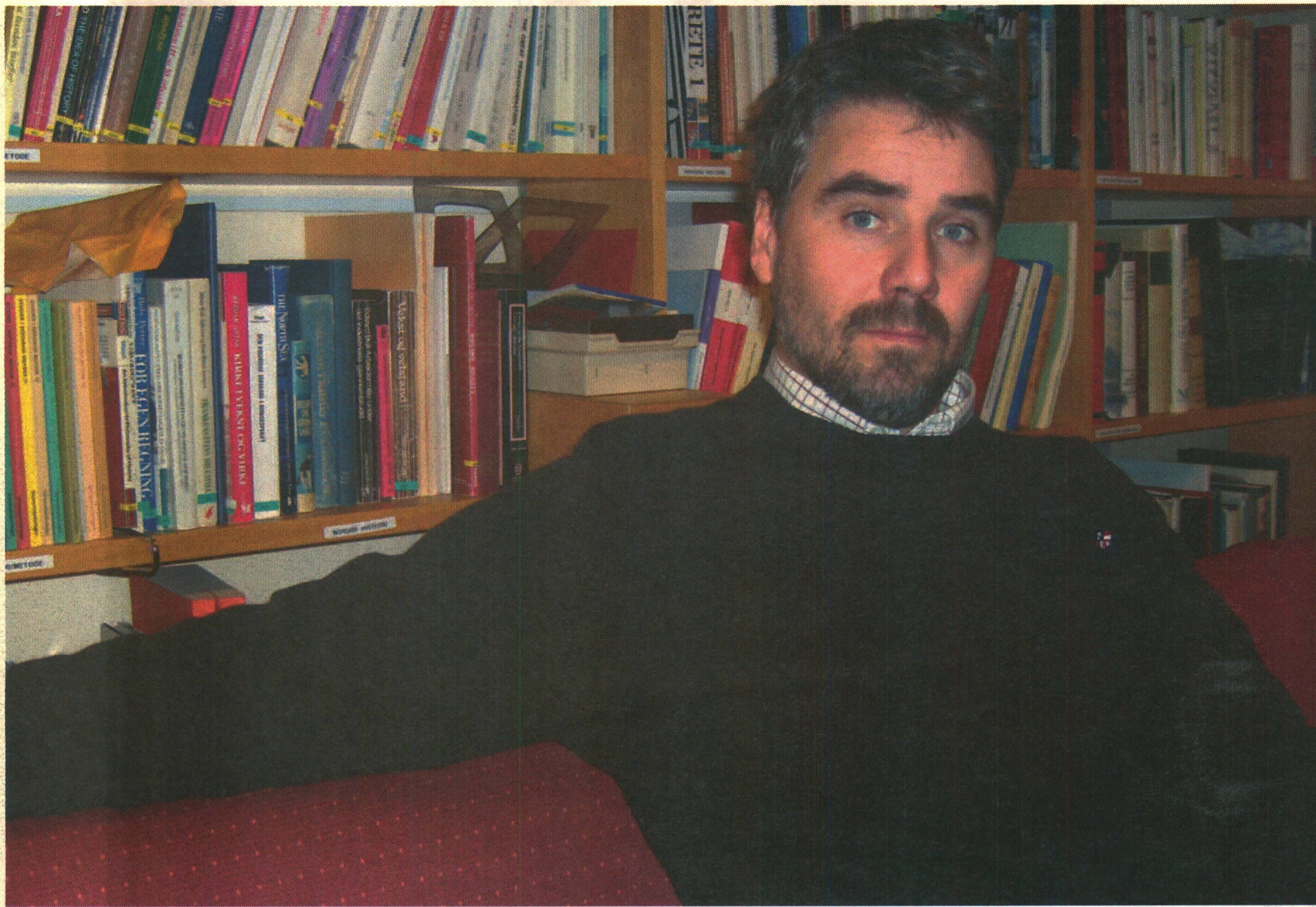
- Det viser at høgskolen prioriterer faget høyt og da må vi politikere følge opp. Det er en viktig linje som har godt med søkere og som genererer kompetanse og arbeidsplasser i Nord-Norge.

- Høyeste prioritet

Medlem av KUF-komiteen, Lena Jensen (SV), går langt i å antyde at nautikkstudiet blir foreslått videreført.

- Regjeringen har foreslått nedleggelse av nautikkstudiet i Tromsø. Fra min side har det høyeste prioritet i budsjettet å sikre nautikkutdanning i Nord-Norge, erklærer Jensen.

- Vi skal satse på nordområ-

SYSTEMFEIL: Kontorsjef Steinar Aas er redd UiTø har gått glipp av støtte, på grunn av et intrikat publiseringssystem.

Frustrert over publiseringsrot

UiTø får kritikk for å publisere for lite tellende forskning. Ansatte på SV-fakultetet skylder på et halvtendende publiseringssystem.

TEKST: CLEMET ASKHEIM/THORALF FAGERTUN
FOTO: NIKOLAY GEROV

Fra og med 2003 ble det innført et nytt finansieringssystem for universiteter- og høyskoler (se faktaboks). I dette systemet utgjør mengden publisert forskning en vesentlig del av grunnlaget for tildeling av statsstøtte til de forskjellige

utdanningsinstitusjonene. Systemet fører til at universitetene konkurrerer mot hverandre, og den som kan dokumentere mest forskning, får mest penger.

Tallene for 2004 viser at UiTø gikk på et skikkelig tap i denne konkurransen og universitetet får kritikk fra Utdannings- og forskningsdepartementet for å publisere for lite tellende forskning. Nå tar ansatte ved SV-fakultetet til motmæle og hevder at tallene er misvisende: Det er ikke forskerne det er noe galt med, det er systemet for registrering av forskningsarbeid: FRIDA.

- Siden registreringssystemet for vitenskapelige publika-

sjoner er helt nytt kunne man også regne med visse innkjøringproblemer. Men at problemene skulle være så omfattende og slå så voldsomt ut, det er mildt sagt uheldig, sier kontorsjef ved institutt for historie, Steinar Aas.

Vanskelig system

Aas og flere med ham hevder at mange har mislykkes i forsøket på å registrere forskningspublikasjon i FRIDA. Avtroppende instituttleder ved filosofi, Ketil Bonaunet, har beregnet seg fram til at institutt for filosofi alene har mistet minst 17 publiseringspoeng på grunn av feilregistrering. Fordi fordelingen er basert på et nullsum-system,

er det umulig å beregne hvor store økonomiske konsekvenser dette har gitt, men det er ikke snakk om småpenger.

Kritikken mot FRIDA består hovedsaklig av to forhold: Kriteriene for hva som godkjennes som tellende publikasjonskanaler er for snevre og det er rett og slett vanskelig å registrere riktig.

- Her på instituttet har vi flere graverende eksempler på feilregistreringer. Blant annet har det omfattende trebindsverket om norsk polarhistorie unnslettet publiseringspoeng på grunn av at det ble utgitt på Gyldendal Forlag og ikke på Gyldendal sin underavdeling for akademisk litteratur, fortel-

ler Aas.

- Et annet eksempel er en bok om Afrika i et historisk perspektiv som i registreringssystemet ble registrert som lærebok, og ikke som vitenskapelig monografi. Hadde den blitt registrert som vitenskapelig monografi, som den jo strengt tatt er, ville Universitetet blitt merittert med publikasjonspoeng.

For lite informasjon

- Hva mener du er hovedproblemet med det nye systemet?

- Først og fremst har det vært for lite informasjon fra de lenger opp i systemet om hvordan prosessen skal foregå. Det kan også stilles spørsmålsteget ved det enkelte institutt og

RBO og FRIDA

- Statstilskuddet til universiteter og høyskoler består av et basistilskudd, et undervisningstilskudd og et forskningstilskudd. Forskningstilskuddet er todelt og består av en strategisk del og RBO (Resultatbasert omfordeling av forskningsmidler).

- RBO-tilskuddet er basert på antall doktorgrader, inntekter fra EU og Norsk Forskningsråd og publiseringspoeng.

- Publiseringspoeng oppnås ved å registrere publikasjoner i forskningsdokumentasjonssystemet FRIDA (forskningresultater, informasjon og dokumentasjon av vitenskapelige aktiviteter).

- FRIDA har 39 registreringskategorier. Tre av disse gir uttelling i form av publiseringspoeng: Monografi, artikkel i periodika og serier og artikkel i antologi.

- Hver av disse kategoriene er delt inn i to nivåer, 1 og 2. En publikasjon på nivå 2

gir flere publiseringspoeng enn en publikasjon på nivå 1. - Fagrådene nominerer publikasjonskanaler (forlag, tidsskrift o.l.) som de ønsker skal kvalifisere til publiseringspoeng. Universitets- og høyskolerådet avgjør hvilke av dem som kvalifiserer til nivå 2.

- Publiseringstillene for 2004 legges til grunn for tildelingen i statsbudsjettet for 2006. RBO-tilskuddet besto samlet av 1,2 milliarder kroner, som ble fordelt mellom universitetene og høyskolene, basert på et nullsum-system. Det vil si at utdanningsinstitusjonene konkurrerer om å oppnå en størst mulig del av RBO-tilskuddet.

- UiTø ble i statsbudsjettet for 2006 tildelt 87 millioner kroner i RBO-tilskudd. Det er 10 millioner kroner mindre enn året før. UiTø taper i konkurranse med Oslo og Bergen og Utdannings- og forskningsdepartementet kritiserer UiTø for å produsere for få publiseringspoeng.

Publiseringspoeng 2004

UiTø	474
UiO	6.230
UiB	1.497
NTNU	1.248

Publiseringspoeng pr. ansatt i førstestilling

UiTø	0,9
UiO	2,0
UiB	1,5
NTNU	1,1

Kilder: Database for statistikk om høgre utdanning, Forskerforbundet, Forsknings- og studieavdelingen ved UiTø.

den enkelte ansatt i forhold til strategiske vurderinger av hvor artikler skal publiseres. Heller ikke dette har det kommet tydelige retningslinjer på fra høyere hold. Gjennom at registreringen gjøres av hver enkelt vitenskapelige ansatt vil det nok være forskjeller mellom de ulike instituttene når det gjelder vektleggingen av registreringa av publikasjoner, svarer Aas.

- På historisk institutt har det dessuten vært slik at publikasjoner i årbøker eller mer generelt, publisering av forskning gjennom lokale historielag sine organer, ikke har gitt uttelling. I tillegg har både litteratur retta mot den breiere allmennhet

og publisering i internasjonale fora ikke blitt registrert.

- *Hvilke grep kan gjøres for at dette skal fungere bedre i neste omgang?*

- Vi vil selvfølgelig gjøre de grep vi kan her på instituttet for at det som publiseres blir registrert på riktig måte. Utover det vil vi arbeide for å oppjustere interne publikasjonsserier og lokalhistoriske forskningspublikasjoner, slik at også disse kan bli meritterende. Strategiske publiseringer i de rette fora vil også være en naturlig retning å gå, avslutter Aas.

- Sammensatt problem

- Feilregistreringene er ikke bare FRIDAS skyld, sier Johanne Raade, som har koordineringsansvaret for FRIDA på UiTø.

TEKST: THORALF FAGERTUN

Raade er fullstendig klar over at det har vært problemer med feilregistrering på UiTø. Hun mener imidlertid at FRIDA alene, ikke bør få skylden for

problemene.

- Det er et nytt system og det var en hastig prosess da det ble innført. Jeg forstår at ting har gått litt for fort for enkelte. Det er flere og sammensatte årsaker til feilene. Kanskje har vi vært for dårlige til å gi informasjon, men informasjonen har vært tilgjengelig, og det har vært tilbud om kurs for de som har ønsket det.

Raade minner om at det er den enkelte forsker som er ansvarlig for å legge inn sine publika-

sjoner, og legger til at administrasjonen skal være behjelpelige med informasjon og hjelp til registrering.

- Vi har og har hatt tilbud om opplæring, sier hun.

Statistikken som viser at UiTøs ansatte i førstestillinger produserer færre publiseringspoeng pr. hode enn sine kolleger i andre deler av landet, mener Raade indikerer at problemet har mer enn en årsak.

Vi må passe oss for å skyldes på feilregistrering som eneste årsak. Problemet er nok en kombinasjon av flere ting; informasjon om Frida og om hva som gir uttelling i budsjettssammenheng har vært for dårlig, men vi kan ikke utelukke at vi ved UiTø publiserer for lite og i kanaler som ikke gir uttelling.

Konkurrentene klarer seg bra

Verken UiB eller NTNU har hatt store problemer med feilregistrering.

TEKST: THORALF FAGERTUN

En rask ringerunde til de andre universitetene avslører at forskerne i Tromsø er i en egen klasse når det gjelder å registrere feil i FRIDA. I Bergen er problemet ikke-eksisterende.

- Vi har drevet med et formelt system for registrering i 12-15 år og har innarbeidet

gode rutiner hos våre forskere. Tromsø har akkurat begynt, og jeg antar at dette er snakk om oppstartsproblemer, meddeler Anne Asserson, førstekonsulent ved universitetsdirektørens kontor ved Universitetet i Bergen (UiB).

- Når det virkelig gjelder er det en fordel å ha trent på forhånd. Våre forskere er litt mer drevne. For Tromsøs del tror jeg bare det er snakk om at en kultur for registrering må komme på plass, sier Asserson.

NTNUs forskning handler i stor grad om teknologi, noe som slo

uheldig ut i RBO-tildelingen.

- Det fantes ikke noen godkjenningsordning for teknologitidsskrifter, forklarer Øyvind Sæther, som er rådgiver ved universitetsdirektørens kontor. Han avviser at Trondheimsforskerne ikke har klart å registrere riktig i FRIDA.

- Det kan nok ha vært noen problemer med registreringen, men det har ikke ført til tap av poeng.

Utopia fikk ikke kontakt med rette vedkommende ved Universitetet i Oslo og kan derfor ikke opplyse om feilregistrering er et problem i hovedstaden. UiO kom imidlertid suverent best ut i RBO-tildelingen, både når det gjelder antall produserte publiseringspoeng og antall publiseringspoeng pr. ansatt i førstestilling.

- Omfattende feilregistrering

30 prosent av registreringene gjort ved SV-fakultetet er feil.

TEKST: THORALF FAGERTUN

Prodekan for forskning på SV-fakultetet, Magne Flaten, er i ferd med å utarbeide en rapport som kartlegger omfanget av registreringsproblemer ved fakultetet. Den viser at en

vesentlig del av publikasjonene som ville gitt uttelling i form av publiseringspoeng, er registrert feil i FRIDA.

- Vi går gjennom listen konsekvent og detaljert for å finne ut hvilke publikasjoner som er registrert feil. Det er gjort en god del feil som vi forstår årsaken til, og noen vi ikke forstår. Vi kan dokumentere at 30 prosent av registreringene som skulle gitt poeng, er feil-

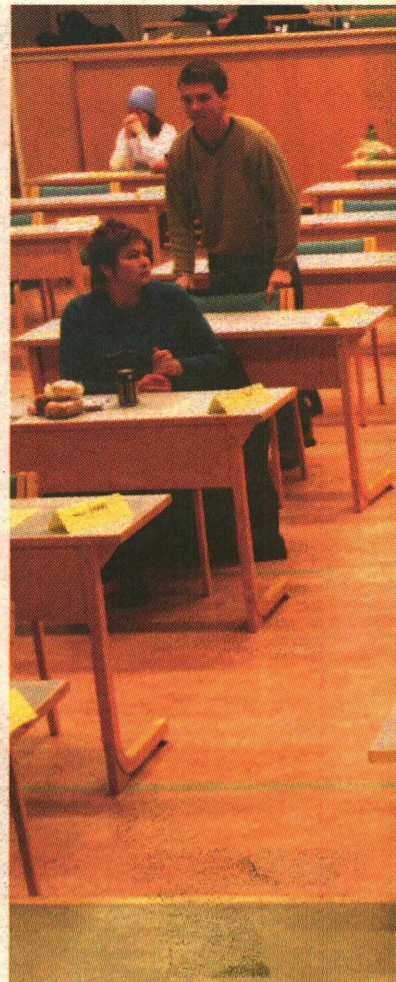
registrert. Sannsynligvis er det reelle tallet høyere, sier Flaten. Prodekanen klandrer ikke de ansatte som har snublet i registreringsprosessen.

- Det er enkelt å registrere feil i FRIDA. Selv om man legger inn etter beste evne, er det fort gjort at det bare blir nesten riktig.

Selv om det er kommet signaler om at FRIDA vil bli mer brukervennlig i fremtiden, tør ikke SV-fakultetet å la de ansatte sitte igjen med registreringsansvaret alene.

- Vi utarbeider et kvalitetssikringssystem som oppdager feilene, så får folk heller bare registrere litt feil.

"Han Gunnar" i Aud Max.

Gunnar: "Her manglar det ordensreglar, og pennen min er også borte." "Å faen" kjem det kjapt frå Alf.

TEKST: ASKILD GJERSTAD
FOTO: RUTH HELEN THORHEIM

Dersom du har hatt eksamen ved Universitetet i Tromsø dei sju siste åra, har du nok lagt merke til Gunnar Munkvold. "Han Gunnar" er nemleg vakt-sjef for eksamensvaktene i Aud.Max. No i haustsemestret betyr det fire veker med daglege eksamensvakter frå midt i november til tett oppunder jul. Gunnar er ein av dei mange pensjonistane i Tromsø som brukar størstedelen av adventstida på å vera eksamenssvakt på universitetet. Han er likevel ikkje i tvil om at han har gode dagar på universitetet i førjulstida.

- Eg synes det er ein flott måte å feira advent på. Dessutan er det ikkje fritt for at eg får ei god unnskyldning til å skulka julebaksten på kjøpet, seier Gunnar Munkvold med eit smil.

Travel mann

Gunnar har vore sjefen i Aud.Max. dei sju siste åra. Det er han som er den fyrste som møter på jobb ein time før eksamensstart, og han er den siste som går ein liten halvtime etter at siste student har levert. Ingen skal sei at Gunnar tar lett

OVER: Den kjente, nervøse stemninga ti minutt før eksamen startar.
TIL VENSTRE: Gunnar Munkvold i kjent positur.

på jobben sin, han er ein eksamensvakt av den heilhjarta sorten. Då Utopia møter han på post klokka åtte ein time før eksamen, har han knapt nok tid til å snakka med oss.

- Du kan få intervju meg i fem minutt, men då må eg arbeida. Me ventar 70 studentar her i dag. Eg må få ut reglement og kladdeark før dei andre vaktene kjem i halvni-tida, så her er ingen tid og kasta bort.

Det er ikkje lett å intervju ein mann med så mykje å gjera, så me lar Gunnar få gjera jobben sin i fred. Han går hastig i gang med arbeidet. Før klokka slår ni om ein liten time skal alt vera klart til eksamen. Utdeling av ark, instruering av nye vakter og fordeling av rader ved utdeling av eksamensoppgåver er berre nokre av oppgåvene som skal gjerast.

Instruktøren

Etterkvart som klokka nærmar seg halv ni, kjem dei andre eksamensvaktene sigande. Til saman skal det vera ti vakter på jobb, såpass må til når nesten 70 økonomi- og statsvitenskapstudentar skal skriva sine bevinga ord. Kvar vakt som kjem på jobb, får ein kort briefing av Gunnar. Alle vaktene må ta ansvar for å dela ut eksamensoppgåver til ei pultrad, og Gunnar sørger for at alle er informert om kva som er dagens arbeidsoppgåver.

- Har du fått ark å dela ut, Erna? Du får ta den rada borte ved

veggen, dei skal ha oppgåver frå denne bunken, instruerer den aldri kvilande Gunnar.

Den faste staben

Av dei ti vaktene som kjem på jobb i Aud Max denne tidlege torsdagsmorgonen seint i november, er det fem som høyrer til det faste mannskapet i Aud Max. Desse fem har jobba saman i Aud Max dei siste åra, og dei møter fast på arbeid her i heile eksamensperioden. Dei andre fem er meir ferske i gamet, og dei jobbar berre på Aud Max når auditoriet er fullt slik som i dag. Eldrid Erikstad er ein av dei fem faste i Aud Max, og ho er ikkje i tvil om at ho er heldig som får vera ein del av staben her.

- Eg likar meg godt her, me har eit flott miljø. Han er så grei han Gunnar, og så har han mykje humor. Av alle eksamenslokala til universitetet, er det ingen tvil om at det er finast å vera her i Aud Max saman med han Gunnar.

Sliten, men nøgd

No er klokka langt over halv ni, og studentane byrjar for alvor å koma på plass i Aud Max. Gunnar har oppdaga eit lite, men alvorleg problem.

- Her manglar det ordensreglar, og pennen min er også borte, seier Gunnar.

- Å faen, kjem det kjapt frå Alf Bertheussen. Problemet løyser seg då Ellinor Engum frå eksamensavdelinga

kjem med fleire ark med ordensreglar.

Sidan dette er eksamen og blodig alvor for studentar og eksamensvakter, har Utopia fått beskjed om å forlata eksamenslokalet fem på ni. Me får i staden koma tilbake ved arbeidsdagens slutt. Då me kjem tilbake langt utpå ettermiddagen, er det ein sliten, men nøgd Gunnar Munkvold som sit og slutfører eksamensprotokollen.

Middag på Steakers

- Sjølv om det var mange studentar her i dag, gjekk det veldig bra med eksamensgjennomføringa. Det er klart det hjelper at me har eit kjempemiljø her på Aud Max.

Eg har vore her på Aud Max i fem år no, og her trives eg veldig godt. Sjølv sagt er det fint å tjena nokre kroner óg, men det er likevel ikkje derfor eg jobbar her.

- Har du fått nye vener som eksamensvakt?

- Eg kjenner nokre av gutane her frå barndomsåra, men nokre nye vener har eg og fått. I fjor prøvde me å samla alle eksamensvaktene til middag på Steakers nede i byen. Dei fleste jentene kom, men det var berre ein mann som kom og det var meg. Til gjengjeld fekk eg klem frå alle jentene, så det vart ein flott kveld, seier ein lattermild Gunnar Munkvold til Utopia.

EN GLAD GUTT: Thomas Nermo slipper foreløpig å avtjene verneplikten.

Fikk likevel utsettelse

Thomas Nermo kan puste lettet ut: Forsvaret har gjort helomvending og gir studenter som ønsker det utsettelse av verneplikten.

fikk det. 18. november kom det en pressemelding fra forsvarsministeren om at de allikevel skulle få utsatt tjenesten.

Ikke imponert

- Hvor lenge fikk du utsatt din førstegangstjeneste?

- Det sa de ikke noe om. Det kan være et halvt år eller lengre. Jeg regner vel med å få utsatt det til 2007, når studieprogrammet er ferdig. Men det er uvisst.

- Hva synes du om at forsvaret ikke anså din grunn som god nok?

- Det er jo litt dumt da. Personlig synes jeg det er dumt å ha avbrudd i studiet, når man er godt i gang. Med førstegangstjeneste i HV varer det bare et halvt år, og når de fleste fag undervises kun en gang i året, kommer man skeivt ut i forhold til studieplanen.

Nermo har opplevd kluss fra forsvaret før.

- Våren 2002 var jeg på sesjon. Jeg begynte å studere høsten 2003. Så sendte de en ny innkalling til sesjon, senere på høsten. Jeg fikk aldri noen innkalling til tjeneste, noe jeg synes var rart. Men jeg fortalte dem at jeg var under utdanning, og regnet med å få utsatt det til jeg var ferdig med den.

TEKST HARALD ZEIGLER
FOTO ASKILD GJERSTAD

Forsvaret kalte i slutten av september inn en hel rekke studenter under utdanning til militærtjeneste i januar 2006. Mange søkte om utsettelse, men ingen fikk det. Teknisk-Naturvitenskapelig Forening (Tekna) protesterte, og forsvaret gjorde omsider helomvending. De som ønsket det fikk utsettelse, Thomas Nermo var en av disse. Han går fjerde året på Kommunikasjon og Mikroelektronikk ved universitetet.

- Jeg ble veldig overrasket da de ikke ga meg utsettelse. De mente at et halvt til ett års avbrudd fra mitt studium burde gå bra.

Da forsvaret ikke fikk inn nok vernepliktige til januarinnrykket ved innkallingen før sommeren, måtte de være strenge i septemberinnkallingen. Nesten ingen som søkte utsettelse på grunn av utdanning

Hey!

Det beste tipset i semesteret belønnes med reisegavekort fra Kilroy Travels til en verdi av 4000 kroner. Send tips til: tips@utopia.no

Reisebyrået for studenter!

KILROY
travels

Bevisst egoist

– For meg er dette en bevisst egoisme, forteller vinneren av 71 grader nord og tidligere TSI-meldem, Eivind Antonsen Segtnan (22). Tromsøværingen gir premiepengene til barn i Burkina Faso. Det gjør han for å glede seg selv.

TEKST ROBERT VANGSTAD UTVIK
FOTO TV NORGE

Den 22 år gamle tromsøværingen kunne i november feire at han hadde vunnet årets utgave av 71 grader nord. Premien, en splitter ny Toyota til en verdi av 350 000 ønsker han å selge.

Pengene har han tenkt å sende til Afrika.

- Vi får hele tiden høre at dagens samfunn er så egoistisk. Men jeg tror ikke det. Jeg tror heller at vi er ubevisst oppofrende. Man gjør mye fordi at andre sier at man skal gjøre det. For meg handler dette om noe annet. Jeg gir disse pengene fordi det gjør meg selv glad. Når man lever i Norge har man en trygghet rundt oss som de mangler mange andre steder. Derfor mener jeg at det ikke er så viktig for meg å ha en dyr bil eller mye penger på konto. Det som gir meg lykke og gjør meg glad er å gjøre noe for andre.

- Det er derfor jeg ønsker å poengtere at dette er en bevisst egoisme, fordi dette er noe jeg gjør for å glede meg selv.

Gir til flere

Likevel har ikke Eivind fått selge bilen, men regner med at en kjøper melder seg snart. Eivind Segtnan håper å få 350 000 for bilen. Fra dette ønsker han å gi 250 000 til et skoleprosjekt i det sentralafrikanske landet Burkina Faso. Dette prosjektet ledes av bistandsorganisasjonen Plan. Det er lokalsamfunnet som skal bygge skolene. I tillegg finansieres tre lærere til skolen. Pengene fra Segtnan skal og hjelpe til med å skaffe rent vann i landsbyen.

Valget av Plan som samarbeidspartner var og ganske klart. - Plan er en dyktig organisasjon som gir klare resultater og har et personlig forhold til bistand. I tillegg til 250 000 til Burkina Faso ønsker han også å gi

80 000 utvekslingsorganisasjonen Youth For Heritage.

- For meg har dette å gjøre med de positive erfaringene jeg sjøl har hatt fra utveksling. Jeg lærte veldig mye og utviklet meg som menneske. Jeg synes at dette er den beste måten å utdanne norsk ungdom på.

Konstant mistenksom

Det er nå snart et halvt år siden innspillingen av 71 grader nord. Når han nå ser tilbake til denne tiden er det flere ting han vil trekke frem.

- Jeg ble veldig fascinert av hvordan det fungerte sosialt med utstemmingen underveis. Det er artig å se hva som lønte seg. Man var nødt til å være realistisk, nødt til å ha en allianse. Uten noen allianse var man ferdig. Det blir på samme måte som i et demokrati. I et demokrati må man ha et flertall. På samme måten må man i en reality-serie ha en allianse for å unngå å bli stemt ut. Man måtte også være litt paranoid, for hvis man ikke var konstant mistenksom ble man også fort utstemt. Samtidig så man at det ikke lønte seg i så stor grad med løgn og spisse albuer. Det var bedre om folk stolte på deg. For jo mer folk stolte på deg jo lettere var det å delta i en allianse. I tillegg ble de som baksnakket mer og mer slitne psykologisk. For min egen del tok det lang tid å få lagt hele 71 grader nord bak seg.

Fysiske utfordringer

22 år gamle Eivind Segtnan

kommer fra Tromsø men bor for tiden i Oslo. I Tromsø bodde han frem til han var 16 og reiste til USA på utveksling. Etter det gikk på Tromsdalen videregående skole, og gikk to år på befalskole. Erfaringene fra forsvaret ble nyttige i løpet av 71 grader nord.

- Erfaringene fra forsvaret gjorde at jeg kjente meg selv bedre og lettere forsto hva som skjedde. Det gjorde at i perioder hvor jeg hadde vært lenge uten mat og de andre begynte å gå meg på nervene forsto jeg at grunnen var at jeg var irritable på grunn av manglende næring.

De fysiske utfordringene var årsaken til at Eivind meldte seg på 71 grader nord. Han hadde sett på serien tidligere og ønsket å delta.

Det tøffeste oppdraget i følge Segtnan var å padle fra Andøya til Senja i dårlig vær.

- Det å tømme kroppen er en av de beste utfordringene fordi det gir en så god følelse. Å boltre seg i naturen er bra for mestringsfølelsen og trua på seg sjøl.

- Jeg ønsker å oppfordre folk til å følge sin drøm og gjøre det de sjøl har lyst til. Det er derfor jeg gir bort premien min. Fordi det gir meg en god følelse. Det er stor forskjell på egoisme og bevisst egoisme, avslutter Eivind A. Segtnan til Utropia.

NOEN Å SNAKKE MED?

Studentenes sosialtjeneste er et rådgivingskontor hvor du kan komme til individuelle samtaler om ulike studiemessige, sosiale eller personlige forhold – eller delta i en av våre grupper/kurs. Du kan også få info om studenters rettigheter i forbindelse med trygd, sosiale rettigheter, fastlegeordning, psykolog og helsefond etc.

Hvor: I kjelleren på SV- FAK bygget (egen inngang ved busstoppet)
Treffetid: kl. 10.00 – 15.00 hver dag.
ÅPEN TIME hver dag kl. 13.00 – 14.00 uten timebestilling på forhånd.
Ekspedisjonen tlf: 776 49050
Epost: sosialtjenesten@sito.uit.no

LIBERALE STUDENTER: André Ørvik og Jonas Eilertsen er henholdsvis leder og nestleder i det nyoppstartede partiet Liberale Studenter.

- Dreper politisk engasjement

Studentstyret har besluttet at de politiske organisasjonene ved Universitetet i Tromsø ikke lenger skal få disponere kontorlokaler i Teorifagbygget.

TEKST: JØRN NORMANN PEDERSEN
FOTO: JØRN NORMANN PEDERSEN

Den nyoppstartede studentorganisasjonen Liberale Studenter er svært kritiske til studentstyrets beslutning.

- I tillegg til grunnstøtta på 5000,- til politisk organisasjoner er kontorlokaler et av de viktigste virkemidlene for å drive politisk aktivitet ved universitetet, så da blir det jo en logisk konsekvens at det vil bli lavere engasjement om man fjerner en av delene, tordner André Ørvik og Jonas Eilertsen, henholdsvis leder og nestleder i Liberale Studenter.

Spiker i kista for politiske engasjement

Beskjeden Ørvik og Eilertsen fikk da de oppsøkte studentstyrets arbeidsutvalg var at de i teorien kunne søke etter kontor plass i Teorifagbygget, men dette kom ikke til å bli innvilget. Studentstyret har nylig bestemt at de politiske organisasjonene ved universitetet ikke lenger skal få kontor plass i Teorifagbygget, blant annet for å gi rom til Utopia som flytter inn etter nyttår. Liberale Stu-

denter mener dette på lang vei vil være en spiker i kista på et allerede synkende politiske engasjement blant studenter.

- En av grunnene til at vi har startet opp Liberale Studenter er for å reise politisk debatt, bevissthet og engasjement blant studentene. Når studentstyret da beslutter å ikke gi oss de nødvendige midlene for å gjøre dette, så er det jo klart at det vil ha negative konsekvenser for den politiske debatten på campus, sier Ørvik.

Konsekvenser for studentdemokratiet

Videre mener Eilertsen og Ørvik at denne beslutningen vil få negative konsekvenser i forhold til et levende studentdemokrati, noe de mener forutsetter politisk aktiviteten utenom selve valgene til stu-

dentstyret.

- Uten politisk aktivitet og debatt utenfor selve studentstyret, vil studentdemokratiet dø hen og framstå som et skinn-demokrati. Det vil være vanskeligere å engasjere studenter og debattene vil dø hen, poengterer Ørvik.

- Er det slik at det er for lite eller for mye politisk engasjement ved universitetet?, spør Eilertsen retorisk.

- Vi hadde skjønt det om aktiviteten var såpass høy at det gikk ut over den oppgaven universitetet i første omgang skal oppfylle; altså utdanningen. Slik vi ser det er tilfellet motsatt i dag, og vi mener derfor studentstyret bør ta alle mulige virkemidler i bruk for å snu på dette, fortsetter nestlederen i Liberale Studenter, med henvisning til den lave valgoppslutningen

ved de forrige studentstyrevalgene.

Mulig valgliste

Liberale Studenter er en del av Norges Liberale Studentforening, med tilknytning til partiet Venstre. Samtidig poengterer Ørvik og Eilertsen at man ikke trenger å ha noen partipolitisk tilknytning for å være med i Liberale Studenter.

- Mange av medlemmene våre har eller er aktiv i både Venstre og Unge Venstre, men målet vårt er å samle studenter rundt liberal ideologi, så vi håper jo å få med folk som ikke er tilknyttet noe spesielt parti, sier Eilertsen.

- *Har dere noe tilknytning til Liberalt Selskap, som tidligere har stilt til valg til studentstyret?*

- Nei, det har vi ikke! Vi oppfatter ikke Liberalt Selskap som

tuftet på liberal ideologi; tvert imot. Deres utspill i forhold til hygiene kurs for utenlandske studenter og lignende er ikke forenelig med det vi oppfatter som liberal tankegang. For oss er det mer aktuelt å samarbeide med Moderat Liste i forbindelse med studentstyrevalgene, sier Ørvik og Eilertsen.

- *Er det aktuelt for Liberale Studenter å stille egen liste til neste studentstyrevalg?*

- Ja, om det er folk hos oss som er villig til å ta ansvar for å arbeide i studentstyret, så vil vi gjøre det. Hvis ikke vil vi støtte opp om Moderat Liste som er alternativ til det venstreorienterte Sosialistisk Studentlag (SSL). Samarbeid med Moderat Liste vil det nok bli uavhengig om vi stiller egen liste eller ikke, avslutter Eilertsen.

Ikke enig i kritikken

Studentstyret avviser den krasse kritikken fra Liberale Studenter.

- *Hva er bakgrunnen for vedtaket om å nekte de politiske organisasjonene kontorlokaler i Teorifagbygget?*

- Det er for å frigjøre plass slik at Utopia kan flytte fra kontorene sine i Breiviklia og inn i Teorifagbygget. Årsaken til at

man har valgt å gjøre dette er at vi har registrert et svært lavt aktivitetsnivå blant de politiske organisasjonene som disponerer lokaler i Teorifagbygget. I den grad vi har oppfattet noe særlig aktivitet fra disse organisasjonenes side, har det vært i forbindelse med valg til studentstyret og da har vi lokaler, datamaskiner, kopimaskiner og lignende her i Hovedgår-

den som de kan disponere, sier Frode Henriksen, studentstyrelleder.

- *Du frykter ikke denne beslutningen vil få negative konsekvenser for studentdemokratiet og det politiske engasjementet blant studentene?*

- Nei, ikke i det hele tatt. I den grad de har behov for kontorlokaler kan de få låne det her hos oss. Jeg forstår jo at de

politiske organisasjonene har behov for lokaler for medlemsmøter og temakvelder, men da spiller jo ikke kontorlokalene i Teorifagbygget en så stor rolle. Møterommet som ligger i samme område vil fremdeles være til disposisjon for å avholde møter og lignende, forteller Henriksen.

- Vi må åpne rommet

Redaktør i det feministiske tidsskriftet **Fett**, **Marte E. Ryste**, mener utfordringene for dagens feminister ligger i å inkludere flere i den feministiske debatten, samt å få diskusjonene ut i offentligheten.

TEKST: IDA LØKEN KILLIE
FOTO: ASKILD GJERSTAD

- Hvor ligger utfordringa for norske feminister i forhold til å heve den offentlige feministiske debatten?

- Utfordringa vår ligger i å bringe diskusjoner innad i miljøene ut i offentligheten. Feministiske standpunkter blir ofte karikert i media, og det er vanskelig å få satt fokus på viktige saker, som dekonstruering av kjønnsrollene i samfunnet, sier Ryste.

Videre påpeker hun utfordringa som ligger i å utfordre det heteronormative kjønnsbildet vi har i samfunnet i dag, men også viktigheten av å åpne opp feminismen for andre temaer enn de som tradisjonelt blir forbundet med feminisme. Her trekker hun fram utfordringene som ligger i å inkludere innvandrerkvinner og kvinner med minoritetsbakgrunn i den feministiske debatten.

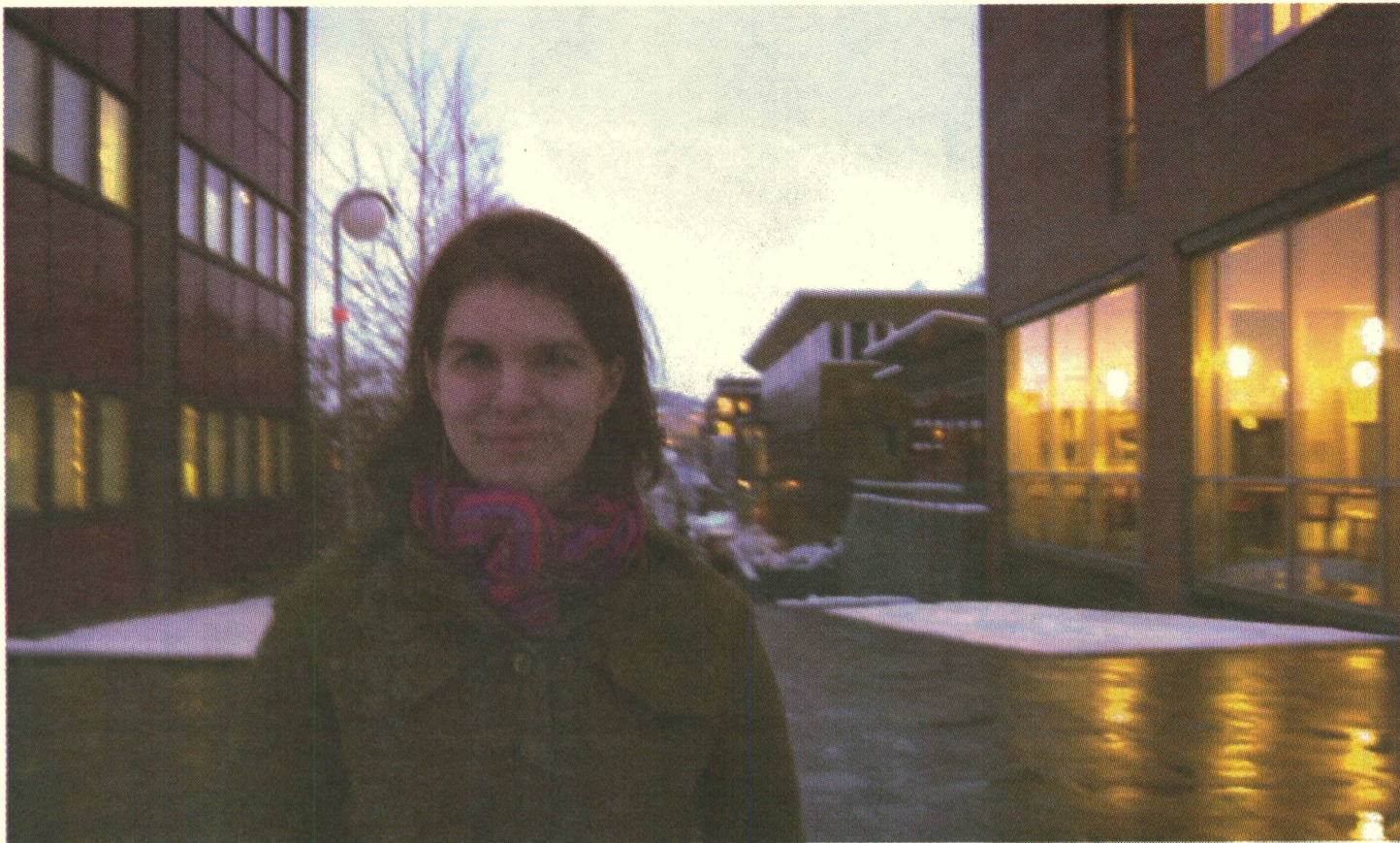
- Man må få opp en reell minoritetsfeministisk politisk debatt. Vi må være åpne for å ta tak i andre kampsaker enn de som tradisjonelt har vært kjernesaker, sier Ryste og fortsetter:

- I forhold til innvandrerkvinner må vi se på saker som asylpolitikk, utlendingeloven og arbeidsmarkedet, se på disse sakene som feministiske saker, og ikke bare saker som dekkes av den antirasistiske politikken.

Ryste trekker også fram utfordringer som ligger i å inkludere flere i den feministiske debatten, deriblant homofile.

- Vi har en kjempeutfordring foran oss i forhold til å åpne rommet, for eksempel i forhold til seksualitet, for å dekonstruere kjønnsrollene.

- Feminister i dag har et helt annet utgangspunkt for å se ting enn forrige generasjoners feminister, spesielt i forhold til familiestruktur og homofiles rettigheter, avslutter Ryste.

FETT-REDAKTØR: Marte E. Ryste deltok på feminismedebatten i anledning Kvinnforsk sitt 10-års jubileum.

Mellom fittstim og kontantstøtte

Betyr feminisme noe i 2005? Er norsk feminisme antirasistisk? Hvilke utfordringer står norske feminister overfor i dag? Disse spørsmåla var blant de som ble besvart da Kvinnforsk inviterte til debatt ved UiTø torsdag 17. november, som avslutning på markeringa av sentrets 10-års jubileum.

TEKST: IDA LØKEN KILLIE
FOTO: ASKILD GJERSTAD

Seks kvinner av ulik bakgrunn. Seks kvinner med ulik inngangsport til feminisme. Seks kvinner med ulik erfaring med feminisme. Om lag 20 tilhørere med sterke meninger og reflekterte spørsmål. Sånt blir det fruktbar debatt av.

Antirasistisk feminisme
Innad i de feministiske miljøene i dag er inkludering av innvandrerkvinner og kvinner med minoritetsbakgrunn i debatten et hett tema. Spørsmålet om hvordan feminismen kan bli mer antirasistisk har blitt reist av mange, deriblant av det feministiske tidsskriftet

Fett, som viet hele siste nummer av magasinet til temaet.

- Det er vanskelig for mange nordmenn å tro at kvinner fra islamske land kan være politiske aktivister og feminister, mente Susan Rakhsh, flyktningekonsulent i Oslo kommune. Rakhsh var tidlig ute med å sette den antirasistiske feminismen på dagsorden i debatten. Rakhsh kom til Norge fra Iran i 1985, etter å ha blitt utsatt for politisk forfølgelse i hjemlandet. For henne og mange andre innvandrerkvinner har det vært svært vanskelig å bli trodd at man, som kvinne, har vært politisk forfulgt.

- Media behandler innvandrerkvinner som objekter. Noen hvite feminister må ta seg av, fortsatte hun.

Videre påpekte Rakhsh kontrastene mellom dekningen av innvandrerkvinner i Norge. Hun startet med å påpeke medias dekning av vold mot kvinner, hvor voldssaker mot norske kvinner blir behandla som enkeltsaker, mens vold mot innvandrerkvinner blir omtalt som et kulturfenomen.

Inkludering en utfordring
Rakhsh uttrykte en bekymring over at feminisme for innvandrerkvinner stadig kokes ned til tvangsekteskap, omskjæ-

ring og vold, og at det er disse sakene som interesserer forskere i Norge i forhold til innvandrerkvinner.

Blant debattantene var det stor enighet om at norsk feminisme står overfor ei utfordring i forhold til å inkludere innvandrerkvinner, og til å gjøre feminismen mer antirasistisk.

- Hvite kvinner kan ikke definere minoritetskvinner sin situasjon og behov. Vi må inkludere flere og rette blikket mot hvilke rammer det norske samfunnet setter for innvandrere og minoriteter, med fokus på hvordan kvinner med innvandrere- og minoritetsbakgrunn rammes, kanskje spesielt i forhold til lovgivning, hevdet Marte Ryste, redaktør for FETT, og ansatt i kilden.

Ryste brakte deretter fram utlendingeloven, asyl- og flyktningepolitikk og arbeidslivet som eksempler på viktige saker som må inkluderes i den feministiske debatten, for å inkludere flere perspektiver.

Dekonstruering av kjønnsrollene

I debatten ble det også diskutert hvilken betydning kjønnsrollene har for dagens samfunn. Fettes redaktør Marte Ryste var en av debattantene som pekte på dekonstruering av kjønnsrollemønsteret som

viktig for samfunnet, ikke bare for likestilling av kvinner og menn.

Ryste pekte på den ekstreme markedsføringa av gutte- og jenteprodukter for barn og ungdom som et grunnleggende problem, og etterlyste en ny verdidebatt om familiepolitikk og ekteskapslovgivning.

- Det finnes ikke en sannhet om hva det vil si å være kvinne, sa Eva Braaten, forsker ved UiTø.

Braaten påpekte at det ikke blir sagt spørsmålsteget ved begrepet kvinne, og at kategorien må løses opp for å åpne for flere måter å definere seg som kvinne på.

Media setter dagsorden

Videre i debatten ble det diskutert årsaker til at den offentlige feministiske debatten fortsatt dreier seg om grunnleggende rettigheter som selvbestemt abort og likelønn. Det ble av mange påpekt at den feministiske debatten innad i de feministiske miljøene har kommet mye lenger enn den har i det offentlige rom.

- I dag er det media som setter dagsorden, ikke feministene. Det er vanskelig å komme inn i media med noe som ikke er strømlinjeforma – som lett kan selges, påpekte Ryste

FAMILIESTRUKTURER I ENDRING: Styreleder i Kvinnforsk, Anka Ryall, håper det nye kjønnsstudiet ved UiTø kan bidra til debatten.

Kjønnsstudier ved UiTø

Kjønn kan oppfattes som noe man er, men også som noe man blir eller noe man gjør. Nå skal det opprettes studier i kjønn ved Universitetet i Tromsø.

TEKST: EMILIE EKEBERG
FOTO: NIKOLAY GEROV

Ved Universitetet i Tromsø er det i dag opp til de enkelte forelesere å integrere et kjønnsperspektiv i undervisningen, og kjønnsdimensjonen er lite synlig i de fleste fag. Senter for Kvinne- og kjønnsforskning ved Universitetet i Tromsø, Kvinnforsk, har derfor tatt initiativ til et kjønnsstudium – enten blir det en bachelor i kjønnsstudier, et opplegg som sannsynligvis vil fungere best på sv-fak, eller en fagfordypning i kjønn innenfor de eksisterende bachelorprogrammene, et opplegg som lett kan innpasses på hum-fak, sier Anka Ryall, førsteamanuensis i engelsk og styreleder

ved Kvinnforsk. - Kjønn er viktig. Forholdet mellom kultur og biologi er en debatt som har fått nytt innhold i forhold til genteknologien. Familiestrukturere er i endring, bare tenk på debatten om homofile ekteskap, og det er store diskusjoner om hva kjønn er og hvordan kjønnskategoriene endres. Kjønnsstudier vil gi en teoretisk inngang til disse debattene, sier Ryall. - Forholdet til barn er også et viktig tema. Mange menn oppdrar barn alene, og det får betydning for mannsrollen. Foreldreskap er også et spørsmål som angår lesbiske kvinner og homoseksuelle menn. Men aksepterer samfunnet at et barn har to mødre eller to fedre?

Etterspurt studie

En mulighet er å gjøre kjønnsstudiene til en pakke på 60 studiepoeng som kan annonseres som et årsstudium. Studiet skal sammensettes av forskjellige emner, noen nye og noen som allerede fins, for eksempel emnene i feministisk filosofi. Årsstudiet vil kunne fungere både som en fagfordypning i

andre bachelorgrader, og som et tilbud om videreutdanning. Det er fortsatt ikke avklart om kjønnsstudiene blir en realitet allerede fra høsten 2006, men Anka Ryall er rimelig sikker på at de blir det. I tillegg håper hun at det på sikt blir opprettet en mastergrad i kjønnsstudier, som kan bygge videre på bachelorgraden.

- Vi har prøvd å gjøre studieopplegget så lite gjennomgripende at det lett kan innpasses i andre studieløp. Vi er et lite universitet, og vi må satse på et studium som er gjennomførbart. Vi har derfor lansert en minimumsmodell, sier Ryall.

- En del studenter etterspør kjønnsstudier. Mitt inntrykk er at det først og fremst er internasjonale studenter. Kanskje de opplever kjønn som et større problem enn norske studenter. Mange norske studenter tenker nok at kjønnsproblematikker hører fortiden til. Men det viser jo bare behovet for studier med kjønnsperspektiv, mener Ryall.

Trenger et fagmiljø

Kvinnforsk er initiativtaker til kjønnsstudiet, som består av enkeltemner fra både hum-fak og sv-fak. - Vi trenger fagpersoner som kan koordinere de forskjellige emnene og utvikle et fagmiljø. Ellers er faren at kjønnsstudier vil fremstå bare som enkeltemner. Linken mellom emnene må være Kvinnforsk, men det er avhengig av at Kvinnforsk får en faglig leder. Der må vi også kunne tilby leseplasser og seminarrom, slik at man oppnår et fellesskap blant de som studerer kjønn ved UiTø. Dette ligger det allerede til rette for i dag, i Kvinnforsk sine lokaler på campus, sier Ryall.

- Vi har en dobbelstrategi, der vi både vil integrere kjønnsdimensjonen i alle fag, og samtidig skape et eget fagmiljø. Disse to strategiene vil styrke hverandre gjensidig. Og når man først blir oppmerksom på hvordan kjønn definerer den sosiale virkeligheten vår, ser man strukturer som man tidligere har vært blind for, håper Ryall.

Gi oss ett kjønns-perspektiv!

Feminisme handler om mye mer enn abort, likelønn og kjønnskvo-tering. Feminismedebatten i Norge har kommet mange steg videre etter 70-tallet. Likevel er det fortsatt disse sakene som får overskrifta "feminisme" i media i dag.

Feminisme handler om mer enn likestilling mellom kjønnene. Det handler om å utfordre selve kjønnsbegrepet, og stille spørsmål om stegen ved de begrensningene dagens definisjon av mann og kvinne setter. Kjønsrollene setter ikke bare begrensninger for homoseksuelle, men også for heterofile, i og med at de begrenser våre muligheter til å definere vårt eget forhold til kjønn.

Vi lever i et heteronormativt samfunn. Et samfunn som er basert på heterofile forhold, både når det kommer til lovgivning og i forhold til hvilke livsstiler som er aksepterte og sett på som "normale" av samfunnet. Dagens lovverk favoriserer i stor grad kjernefamilien og åpner i svært liten grad for andre familiestrukturer og samlivsformer. I dag er det kjærligheten mellom en mann og en kvinne som legger grunnlaget for veldig mange aspekter ved familiepolitikken. Skal heterofil kjærlighet få legge grunnlaget for hvilke rettigheter man har i et samfunn?

Et problem for dagens feminisme-debatt er at den ikke når fram til folk flest. Å komme til i media med diskusjoner som pågår innad i feministiske miljøer er svært vanskelig, noe som har ført til at det finnes et sterkt nivåskille mellom feministisk debatt i det offentlige rom og innafor miljøene. Eksempler på debatter som ikke når offentligheten er blant annet antirasistisk feminisme, samt debatten om oppløsning av kjønnsrollemønsteret.

En god feministisk debatt krever kunnskap om hvordan kjønnsrollene og det sosiale kjønnsbegrepet har oppstått, hvordan de opprettholdes, samt hvilke begrensninger de legger på oss. Derfor trenger akademisk kjønnsstudier som ikke bare hever kunnskapsnivået om kjønn, men som bidrar til å vise hvor viktig det er å se på verden med et kjønnsperspektiv. Foreløpig er det planlagte kjønnsstudiet ved UiTø et ettårsstudium. Et ettårsstudium er en god start. I tillegg trenger vi et masterstudium i kjønnsstudier ved UiTø, slik at vi får åpna kanaler for å spre den feministiske debatten ut av miljøene.

IDA LØKEN KILLIE OG EMILIE EKEBERG

Bruk av studentarbeider i fagdebatter

SVAR TIL NILS M. KNUITSEN

I siste nummer av Utopia var det et innlegg av Nils Magne Knutsen, førsteamanuensis i nordisk litteraturvitenskap, der han kritiserer karaktergivningen av Bjørn Inge Andersens magisteravhandling i allmenn litteraturvitenskap. Mens eksamenskommissjonen ga arbeidet karakteren A, anser Knutsen avhandlingen som uferdig og mener at deler av den faktisk står til stryk. Samtidig retter Knutsen kritikk mot veilederen til Bjørn Inge Andersen. I samme nummer skrev Anniken Greve, førsteamanuensis i allmenn litteraturvitenskap, et motinnlegg. Hun framhever styrken ved Andersens arbeid og anser kandidaten som et klart forskertalent. Greve peker videre på de negative konsekvensene Knutsens innlegg medfører for lærings- og arbeidsmiljøet på fakultetet.

Faktisk kan studenter nå få inntrykk av at faglige uenigheter mellom fagmiljø og kolleger kan komme til å gå ut over dem. På vegne av fakultetet beklager jeg dette på det sterkeste. At en ansatt offentlig kritiserer et studentarbeid anser fakultetet som uheldig. Her er det faktisk snakk om en etablert og anerkjent Hamsunforsker som går ut mot en yngre rekrutt. Selv om Knutsen i hovedsak mener å kritisere karaktergivningen, er det klart at studenten i dette tilfellet ikke kan unngå å bli truffet. Fakultetets ansatte må gjerne diskutere veiledningsmetoder, bruk av karakterskalaer og faglige ståsted offentlig, men å benytte studentarbeider som et middel for å belyse dette fører bare til at en uskyldig tredjepart blir rammet. Det er en praksis vi ikke ønsker hos oss. For fakultetet teller ene og alene det faktum at Andersens arbeid har fått en A. Det er viktig for fakultetet at studenter

skal føle seg trygge på at de skal slippe å få en vurdering nr. 2 i media, når ansatte ved fakultetet er uenige i en kommisjons bedømmelse av et studentarbeid. Fakultetet håper og tror at dette var et engangstilfelle, og at debatten kan foregå uten at studenter rammes i fremtiden.

Vi verken vil eller kan stoppe debatter, innlegg, kritikk. Men vi kan sammen bidra til å skape et godt miljø ved fakultetet. Til det er vi avhengig av hver og en.

Forøvrig finner jeg Greves kritikk av redaktøren av Utopia som også er student unødvendig og jeg ønsker ikke å kritisere hans valg om å trykke Knutsens innlegg.

MARIE-THERES FEDERHOFER
PRODEKAN, DET HUMANISTISKE
FAKULTETET

Svar til Anniken Greve

SVAR TIL ANNIKEN GREVE

I et innlegg i Utopia 17/11 mener Anniken Greve at jeg tar feil i min vurdering av Bjørn Inge Andersens masteravhandling. Såvidt jeg kan se, har hun tre argumenter for at Bjørn Inge Andersen har fortjent sin A:

For det første er Andersen en hyggelig student, "hjelpsom og beskjeden". - Jeg aner ikke hvem Bjørn Inge Andersen er, og Anniken Greve har helt sikkert rett i at han er et utmerket menneske. Men det er forbausende at hun mener det har noe med saken å gjøre.

For det andre synes Greve at det ikke er så farlig med det dårlige språket i avhandlinga: Vi gjør alle feil, og det må også Andersen få lov til å gjøre.

Joda, vi gjør alle feil, men det er forskjell på å gjøre 5 feil og å gjøre 50 eller 500, dvs. det er forskjell mellom på den ene siden en og annen korrekturfeil og på den andre siden en fundamental språklig usikkerhet. For det tredje vedgår Greve at avhandlinga inneholder "diskuterbare tolkningsmomenter", men disse svakhetene oppveies av "betydelige faglige kvaliteter".

Men for å oppnå en A på en masteravhandling, må hele

oppgaven ha betydelige faglige kvaliteter, dvs. at det ikke på noe punkt kan forekomme nevneverdige svakheter. Og hva slags svakheter i tolkningsarbeidet er det vi snakker om her?

Jo, vi snakker om at Andersen, i en analyse av en karakters "menneskelige egenskaper og moralske habitus", velger å overse en voldtekt, til tross for at avhandlingas metodikk, ifølge Greve, er utviklet spesielt for å klarlegge de litterære karakterenes moral.

Jeg vet ikke om det er mannen eller metodikken som sviker, men en moralanalyse som ikke synes at en voldtekt er noe å legge vekt på, synes jeg faktisk er ganske hårreisende.

Og her dreier det seg ikke om en "diskuterbar" teksttolkning, men om en amputert og misvisende lesning, og en uholdbar forening av teksten.

Mediesak

En masteravhandling er et offentlig dokument som inngår i fagdebatten og som derved kan bli gjenstand for kommentar og kritikk. Denne kritikken fremmes vanligvis i vitenskapelige fora.

I dette tilfelle er det studenten og hans veileder som har valgt å gjøre både arbeidet med av-

Fri kritisk tanke – om hva?

EX.PHIL.

Min filosofiske stipendiatkollega Svein Anders Noer Lie lovpriser universitetet som kilde til fri, kritisk tanke og viten om at "enhver kunnskap om forhold i verden også inneholder en måte å se verden på – som ikke er den eneste". Jeg er selvsagt enig. Men, mens Lie forteller meg at jeg ikke vet hva jeg

gjør på et universitet, glemmer han det primære formålet: Å fremskaffe og formidle kunnskap om den verden og det samfunn vi lever i. Lies argumentasjon svikter nemlig på et fundamentalt punkt: Det hjelper ikke å lære aldri så mye kritisk refleksjon, hvis man ikke har kunnskap å reflektere kritisk over.

Jeg hevdet at vitenskapen for

en stor del – ikke fullstendig! - har svaret på spørsmålene filosofene grubler over, noe Lie tydeligvis anser som latterlig. La meg gi et par eksempler:

Hva er lys? Fysikken har gitt oss et svar: Lys er masseløse partikler, fotoner, som også opptrer som bølger. Hvor kommer vi fra? Hvorfor er vi her på jorda? Vi har ikke Svaret med stor S, men empirisk naturvitenskap forteller noe om big bang, jordens historie og evolusjon.

Descartes' dualisme og Leibniz' monadeteori er opplagt relevante som forgjengere til moderne teori om atomer og lys. Men, for en naturviter er det merkelig at de moderne svarene, kulmineringen av kunnskap, gis mye mindre plass enn

gammel filosofi. Er ren filosofi mer høyverdig enn empirisk undersøkelse?

Lie gjør narr av min lille sarkasme over Platons hulelignelse, men forteller ikke hva som er galt med den. Hvis Lie blir slått ned på gata og blir liggende på UNN, tror jeg ikke han vil være opptatt av Platons diskusjon om idéverdenen. Det gjør forbanna vondt uansett! For selv om "de gamle gubbenes" drøfting av erkjennelse minner oss på at vår oppfattelse av verden er avhengig av ståsted, og at helt objektiv empiri neppe er mulig, blir det parodisk når de seriøst diskuterer om vi eksisterer eller ikke.

Hvis filosofi skal gi noe til andre enn spesielt interesserte kan den ikke leve sitt eget iso-

lerte liv. Dersom studentene skal reflektere kritisk over faget må de gjøre det mens de jobber med det – da kommer man ikke utenom å koble vitenskapsteori og etikk til fagundervisningen. I geologi er for eksempel platetektonikk og evolusjonsteori fundamentale rammeverk. De forener observasjoner til en helhet, i stedet for kaos uten sammenheng. Likevel, de er ikke evig sannheter hugget i stein. Måten å gi studentene anledning til kritisk refleksjon bør være å forklare hvorfor disse modellene er fundamentale, og sette dem inn i en vitenskapsteoretisk sammenheng. Kan de tolkes innenfor andre paradigmer enn de rådende? Hvordan vet vi at vi ikke tilpasser dataene til modellen, og ikke omvendt?

handlinga og karakteren på avhandlinga til en mediesak. Oppslaget i Utopia 5/5 innebærer dessuten en klar kritikk av det andre masterstudentene og veiledere driver med. Da skulle det bare mangle at det ikke skulle være adgang til å svare på tiltale, i samme avis. Det er mulig at denne debatten er skadelig for vår anseelse, men jeg tror det ville vært enda mer skadelig å bare la saken gli forbi, uten at noen i Tromsø reagerte. Før eller siden ville noen utenfra reagere, og da ville vi alle - særlig vi som arbeider med Hamsuns forfatter-skap - være medskyldige og medansvarlige. Det vil jeg ikke være.

Moralen

Denne debatten er ubehagelig for oss alle, og det er selvsagt synd at den går ut over Andersen, for det er ikke hans skyld at han har fått altfor god karakter på sin avhandling. En urimelig snill komité har gjort studenten en bjørnetjeneste, og nå må han betale prisen.

Og derved er vi ved sakens moralske kjerne, og det er at alle studenter har krav på en mest mulig rettfærdig og balansert faglig dom over sine faglige prestasjoner, uansett hvor hyggelige de er eller hvor fort eller langsomt de arbeider. Vurdering av et vitenskapelig arbeid vil alltid ha et visst slingsrom for skjønn, men det får da være grenser. Og i dette tilfelle er, etter mitt skjønn, grensene kraftig overskredet.

NILS M. KNUITSEN

Jeg tror f.eks. at økonomene kunne ha godt av å reflektere mer over sine forutsetninger om rasjonelle aktører og effisiente markeder. Det er dette jeg, litt klønete, kalte "praktisk erkjennelse": Dette kan gjøres i fagkursene, men også som kurs i "filosofi for realister" etc ved siden av, når man har fått kunnskapen. I praksis kan det bety et utvidet, forflyttet ex.fac. (se, han kan skifte mening!).

KARSTEN EIG
STIPENDIAT I GEOLOGI

Studentstyret og "støttemiddelfadesen"

STUDENTSTYRET

For å starte med det positive; at Utopia skriver om hva studentstyret foretar seg er utelukkende en bra ting. Det er svært stor sannsynlighet for at hverken vi eller Utopia sitter inne med kunnskapen om hva som til en hver tid er god studentpolitikk. At det blir debatt om hva som foregår i studentdemokratiet bidrar, slik vi ser det, til økt interesse, og vil forhåpentligvis også føre til økt engasjement. Dersom Utopia er kritiske til oss når vi fortjener kritikk, er det ingen ting som er bedre enn det.

Vi har likevel noen merknader til avisens dekning av semesteravgiftsfordelingen i forrige nummer. Utopia bruker her svært mye plass (fire sider, inkludert mesteparten av forsiden (!)) på å kritisere arbeidet omkring denne saken. Avisen var ikke selv tilstede på dette møtet, men baserer i all hovedsak kritikken sin på utsagn fra

Åsne Refsdal, koordinator for internasjonalt seminar. Internasjonalt seminar er en av organisasjonene som søker støtte fra semesteravgiftsmidlene, og de fikk i år tildelt halvparten av de midlene de søkte studentstyret om.

Hvis studentene eventuelt er bekymret for tilstanden til studentdemokratiet ved Universitetet i Tromsø, er det helt legitimt. Studentstyret er studentenes organ, og studentene er følgelig i sin fulle rett til å mene hva de måtte ønske om oss. At Utopia ikke evner å stille spørsmål ved Refsdals motivasjon for å klage er langt mer bekymringsverdig. Frem til 1. juni i år satt Refsdal som internasjonalt ansvarlig i studentstyrets arbeidsutvalg, uten at dette avstedkom en strøm av klager på tilstanden i studentdemokratiet. Før sin tid i arbeidsutvalget, satt dessuten Refsdal som medlem av studentstyret. Kjennskapet til hvordan studentstyremøtene avvikles burde i så måte være

relativt god.

At studentdemokratiet skal ha vært gjenstand for et spesielt grovt forfall de siste fem månedene virker svært lite sannsynlig. At folk ønsker å uttrykke misnøye med å ikke få tildelt de pengene de har søkt om, har imidlertid skjedd tidligere.

Arbeidet omkring fordelingen av støttemidlene foregikk i over en måned før det aktuelle studentstyremøtet, og ble forstått av en komité nedsatt av studentstyret. Alle berørte parter fikk rikelig med anledning til å uttale seg omkring fordelingen, og komiteen behandlet søknadene i flere runder etter som de fikk innspill fra søkerne. Når Refsdal og Utopia hevder det er manglende kompetanse i studentstyret omkring fordelingsprosessen, er det svært vanskelig å se dette som noe annet enn alvorlig mistillit mot komiteen og arbeidet som ble lagt ned der. I Utopias behandling av saken så langt, er det vanskelig å finne belegg

for en slik påstand.

En kan selvfølgelig innvende at ikke alle studentstyrets medlemmer innehar samme kompetansen omkring søknadene fra de ulike studentforeningene. Nå er det imidlertid slik at noe av poenget med et representativt demokrati ligger i å delegere ansvaret for å utføre oppgaver. For å ta et eksempel: når man stemmer ved et stortingsvalg er det ikke fordi man selv skal lese alle stortingsdokumentene, det er for å uttrykke sin støtte til å sende et annet menneske til stortinget (et storting som i sin tur nedsetter en lang rekke komiteer slik at alle stortingsrepresentantene skal slippe å sette seg inn i alt som skjer). Demokratisk arbeid etter denne modellen har en lang tradisjon i Norge, og det vil forhåpentligvis fortsette slik.

Vi i studentstyrets arbeidsutvalg imøteser et fortsatt godt samarbeid med studentavisen, hvor vi mer enn gjerne tar mot kritikk i de tilfeller hvor det er riktig. Vi har dessuten stor tro på at man for fremtiden ikke vil la ønsket om «sensasjonsopp-slag» bli et viktigere journalistisk kriterium enn å levere godt nyhetshåndtverk.

FRODE HENRIKSEN
LEDER, STUDENTSTYRET

Kva kan me venta av studentdemokratiet?

STUDENTSTYRET

Leiar i arbeidsutvalget til studentstyret, Frode Henriksen, svarte i sist Utopia godt på kritikken mot semesteravgiftsfordelingsmøtet i studentstyret. I staden for å la sine gode svar stå, vel han altså no å mistenkeleggjere Åsne Refsdal sine motiv og Utopia sitt journalistiske handtverk. Det er verdt å leggja merke til at Henriksen ikkje peikar på ein einaste faktisk feil i Utopia si dekning av semesteravgifta. I staden går Henriksen langt i å antyda at alt er som før i studentstyret, og at Utopia her har lagt ein sak av ein bagatell. Me er grunnleggjande ueinige i denne oppfatninga. Det er oppsiktvekkjande at eit så vidt beslutningsdyktig og

forhastad studentstyre fordeler semesteravgiftsmidlane på 25 minutt, same kor godt komitéarbeid som ligg til grunn for fordelinga. Sjølv sagt kan ein likevel vera kritisk til at Utopia har valgt å gjera ei relativt tabloid vinkling i denne saka, men for oss var det eit naturleg val fordi det set eit viktig fokus på kor dårleg studentdemokratiet fungerer ved Universitetet i Tromsø.

Det er ingen grunn til å stilla spørsmål ved arbeidet til komiteén på grunnlag av det som stod på trykk i Utopia for to veker sidan. Den studentdemokratiske modellen byggjer på at komiteen gjer eit grundig arbeid, men det er like viktig at studentstyret diskuterer seg skikkeleg gjennom innstil-

linga frå komiteén. Parallellen Henriksen gjer til Stortinget er mildt sagt underleg. Dersom ein skal samanlikna studentstyret sin styringsmodell med den parlamentariske modellen som gjeld i Stortinget, må det vera rettast å sei at komiteén har same saksførebuaende funksjon som regjeringa. I lys av dette får studentstyret same vedtaksfunksjon som Stortinget, og då vert det vel endå meir synleg at fordelingsmøtet i studentstyret var ein fadese?

Det tristaste grepet Henriksen gjer i sitt innlegg er likevel mistenkeleggjeringa av Åsne Refsdal sine motiv for å bli intervjuet av Utopia. Åsne Refsdal visste ingenting om kva for ei journalistisk vinkling Utopia kom til å gjera i semesteravgiftssaka, og

det kom svært overraskande på henne at ho havna på fram-sida av Utopia. Den tabloide vinklinga i denne saka står for Utopia si regning. Det er me som kallar det eit fadese-møte, og det er me som lagar overskrifter og ingressar. Refsdal fortel berre kva som skjedde på møtet. Det er ikkje Utopia si oppgåve å stilla spørsmål ved kvifor Refsdal fortel avisa om korleis eit studentstyremøte vart gjennomført, så lenge me veit at dei opplysningane ho gir er sanne. Også Henriksen burde ha spart seg si smålege mistenkeleggjering av Refsdal, når han innrømmer at det ho seier er rett.

ASKILD GJERSTAD, ANSVARLEG
REDAKTØR I UTOPIA

Har Frode Henriksen rett i sin kritikk av Utopia? Følg debatten på muren <http://utopia.no/muren/>

Snarvei til mastergrads-avhandling?

SVAR TIL NILS M. KNUTSEN

I forrige nummer av *Utopia* fikk førsteamanuensis ved Institutt for kultur og litteratur, Nils Magne Knutsen, anledning til å fremføre en kritikk av et studentarbeid ved sitt eget institutt. Ettersom jeg både er dekan ved Knutsens fakultet, én av skyteskivene for Knutsens kritikk, veileder for den avhandlingen som kritiseres og medlem av den komitéen som bedømte avhandlingen, er det mange sider ved denne saken jeg skal avholde meg fra å ha en offentlig mening om. Jeg synes imidlertid jeg kan tillate meg å si noe om den veiledningsprosessen Knutsen finner så uakseptabel, ikke bare fordi Knutsens kritikk bygger på en misforståelse, men også fordi debatten om veiledning er viktig.

Mitt forslag er at *Utopia* nå en periode fremover åpner sine spalter for veiledere. De bør ikke inviteres til å kritisere hverandres studenter, men til å legge sine egne kort åpent på bordet. Det burde kunne være av interesse for studentene å lese om hvilke synspunkter, holdninger og praksiser de ulike lærerne står for når det gjelder veiledning. Veiledning er en sentral del av den pedagogiske praksisen på universitetet og sannsynligvis en sterkt individualisert og utilstrekkelig kvalitetssikret del av den.

Mitt bidrag til denne debatten

vil være å vise frem den prosedyren vi i forskningsgruppen Textpraxis (<http://textpraxis.uit.no>) har utviklet for master- og doktorgradsveiledning. Både lærere og studenter, på HUM-fak og på andre deler av Universitetet, inviteres herved til å kritisere den i *Utopia*. Vi har god tro på det vi holder på med, men vi er også helt sikre på at vi kan bli mye bedre. Hvis noen kan forsyne oss med en kritikk som hjelper oss til det, er vi takknemlige.

Veiledningens tre faser

Arbeidet med den akademiske avhandlingen byr på mange og ulike utfordringer. Textpraxis' veiledningsmetodikk er bygd opp omkring forestillingen om at arbeidet med avhandlingen faller i ulike faser, og at hver fase krever sin bestemte tenkemåte og prosedyre. Vi skiller mellom tre arbeidsfaser. Jeg skal kort karakterisere hver av dem:

Utredningsfasen: Utredningsfasen er viet det man normalt kaller analysearbeidet. I våre sammenhenger er det som regel en litterær tekst som skal analyseres, og til det formålet har vi i løpet av de siste årene investert mye forskning i utviklingen av en nettbasert metodebok (kalt *Utredningsrom for litteratur*). Bjørn Inge Berger Andersen har ikke bare benyttet seg av denne i sitt analysearbeid; han har også selv bidratt til utviklingen av den, og da særlig den delen som handler om karakteranalyse.

Litteraturvitenskapelige metodebøker flest er begrepsbiblioteker. Vår metodebok springer ut av erkjennelsen av at studenter flest også trenger råd med hensyn til prosedyre-aspektet: Hvordan går vi frem når jeg analyserer? Hvordan begynner vi og hvordan går vi videre? *Utredningsrom for litteratur* består følgelig av en lang rekke analyseoppdrag som studenten oppfordres til å utføre i en bestemt rekkefølge. De fleste oppdragene kan tenkes på som spørsmål den som analyserer kan stille til den litterære teksten, og spørsmålene er forsøkt utformet slik at de i minst mulig grad forhåndsbestemmer svaret. Dette er både et vitenskapsteoretisk og et etisk poeng: Som profesjonelle undersøkere må vi unngå å stille spørsmål med forhåndsprogrammerte svar; som mottakere av et annet menneskes meddelelse må vi anstrenge oss for å la meddelelsens egen stemme komme best mulig, og rikest mulig, til orde.

En åpenbar fordel med en slik metodebok er at den tillater studenten å komme raskt i gang med selve forskningsarbeidet. Tidligere brukte studentene våre lang tid på å fundere over hvordan de skulle gripe an romanen sin og ikke minst over hvilket syn på romanen de skulle legge til grunn for avhandlingen sin. På dette punktet sviktet vi studentene våre. Det er klart at vi verken kan eller bør avkreve studenten en bestemt oppfatning av roma-

nen før vi har hjulpet henne til å gjøre et grundig analysearbeid. Og egentlig er det elementært: Hvis vi synes vi kan konkludere før vi har undersøkt, er vi forutinntatt.

Alene denne endringen i vår praksis gjør at studentene nå kan erstatte måneders ørkesløs grubling og frustrasjon med målrettet forskningsinnsats som munner ut i at student og veileder i fellesskap utforsker de mulighetene som måtte ligge i de analyseresultatene studenten har produsert. At selve samarbeidsrelasjonen mellom student og veileder er hjulpet av forankringen i felles begreper og prosedyrer, og at veiledningen dermed blir mer konkret og spesifikk, er ekstra gevinster ved denne metoden.

Disponeringsfasen: Dagens studenter må, særlig etter Kvalitetsreformen, skrive mye. For å kunne skrive godt, er det viktig å tenke klart om disponering, og det er viktig å være oppmerksom på at disponeringsfasen har et annet formål enn utredningsfasen: Mens sistnevnte produserer analyseresultater, har førstnevnte til hensikt å tilrettelegge resultatene på en måte som kan få argumentasjonen og sluttpoengene til å fremstå som overbevisende.

Den modellen vi anbefaler for disponering har tre hovedfaser. Modellen er svært konkret og samtidig svært åpen i den forstand at den kan realiseres på et utall ulike måter alt etter hva situasjonen krever. De tre hovedfasene er slik:

1. Begynn med slutten! For å bestemme etappene på veien frem mot målet, må du vite hvor du skal! Det vil si, du må i løpet av utredningsfasen ha arbeidet deg frem til en holdning eller et synspunkt du ønsker å fremføre om den teksten du analyserer. De holdningene eller de synspunktene du anser å være analysens viktigste beholdning, plasserer du til slutt i disposisjonen.

2. Fortsett med begynnelsen! Når du har samlet sammen de momentene du skal ende opp med, samler du sammen de momentene du skal begynne med. De momentene du velger å begynne med, bør være så introduserende og så tolkningsnøytrale som mulig. I denne delen av fremstillingen gjelder det også å formulere avhandlingens problemstilling slik at den gir sluttpoengene sine beste sjanser.

3. Avslutt med midten! Når du har samlet sammen de momentene du skal ende opp med, samt de momentene du skal begynne med, er tiden inne for å forbinde begynnelsen med slutten. Utfordringen vil være å bygge en argumentasjon gradvis opp til en konklusjon. Den gradvise oppbyggingen mot en avsløring av sluttpoenget innebærer at du må avgjøre hvilke tekstobersvasjoner sluttpoenget bygger mest på, og at du først må presentere de observasjonene sluttpoenget bygger minst på.

Disse rådene betrakter vi som en fin ramme for arbeidet med disponering. De som har prøvd å arbeide etter disse rådene, har erfart at det både er svært krevende og svært givende. Krevende fordi de første forslagene til disposisjon ofte må bearbeides og justeres i en etterdisponeringsfase; givende fordi denne prosessen ikke bare hjelper deg til en oversiktlig fremstilling, men også til å tenke klart om det du har å melde. En kan tenke seg langt mer komplekse rammer enn den ovenfor beskrevne (og en kan tenke seg både enkle og komplekse manifestasjoner av den), men vi tror at våre råd representerer en god start for de urutinerte. At de er nyttige også for master- og doktorgradsstudenter vet vi av erfaring.

Utskrivningsfasen: I akademiske sammenhenger er man ofte opptatt av at formaliteter (fotnoter, bibliografi, overskrifter og underoverskrifter etc.) må være i orden. I humaniora har vi en tendens til å tenke at våre avhandlinger, mer enn for eksempel avhandlinger i biologi og fysikk, også må være elegante i stilen. I deler av moderne litteraturvitenskap fins det dessuten en tradisjon for å verdsette infløkte og innforståtte skrivemåter.

Som veiledere forutsetter vi at formaliteter og grammatikk skal være i orden, men vi har ingen tradisjon for å la kommafeil innvirke på karakteren, og vi overlater stort sett til studentene å gjøre seg kjent med reglene. For dette formålet fins manualer og grammatikker. De rådene vi setter mest inn på å formidle, er som regel knyttet til idealer om tydelighet og myndighet. En kompetent språkbruker er, slik vi ser det, en som har noe å melde og som kan melde det på nyanterte og tydelige måter. Det er ikke umulig at den som uttrykker seg elegant og infløkt kan bli oppfattet som klok og lærd (som oraklet i Delfi!), men

det er en fare for at denne personen ikke bare lurer sensoren men også, og enda verre, seg selv.

Tre uker?

Hvor lang tid tar det å lage en avhandling etter denne metoden? Nils Magne Knutsen later til å tro at Bjørn Inge Berger Andersens mastergradsavhandling ble til i løpet av en periode på tre uker, og konkluderer med at veilederen har latt ham løpe en uakseptabel snarvei. Hvis Knutsen virkelig trodde at avhandlingen ble til på tre uker, er det rart at han, på tross av innvendinger om oppstyltet språk og manglende folin-kunnskaper, ikke var imponert over at en student kan lage en vel 80 siders masteravhandling som inneholder alt fra redegjørelser for forskningstradisjon, teori og metode til analyse, på så kort tid. Jeg ville satset mye på å rekruttere en slik akademiker hvis jeg trodde han eksisterte. At *Utopias* redaktør, som selv intervjuet Bjørn Inge om disse tingene, også gir uttrykk for at han tror avhandlingen ble til på tre uker og deretter bruker det som argument for å eksponere ham på en negativ måte, er oppsiktsvekkende.

Som det fremgår av redaktørens intervju med Bjørn Inge i *Utopia* nr. 8, 11. mai 2005, varte Bjørn Inges arbeid med mastergradsavhandlingen i ett år. På dette ene året gjorde han unna de obligatoriske eksamenene og sin mastergradsavhandling. Arbeidet med masteravhandlingen fulgte Textpraxis' tre veiledningsfaser. Utredningsfasen ble fullført i løpet av høstsemesteret 2003, og resulterte i en tekstutredning på 50–60 sider. Disponeringsfasen ble påbegynt i januar 2004 og avsluttet en gang i april samme år. Den resulterte i et dokument på i underkant av 10 sider. Selve utskrivningsfasen foregikk på vel 3 uker i april–mai 2004 og resulterte i en avhandling som på flere punkter motsier forskningstradisjonens syn og foregriper, og gir tekstlig belegg for, det synet på Hamsuns karakterer og karakterskapende evne som Jørgen Haugan fremfører med full tyngde i sin bok, *Solgudens fall*, noen måneder senere. Det er ikke så dårlig for en mastergradsavhandling.

ROLF GAASLAND

Akademisk skriving som ekstrem sport

SVAR TIL NILS M. KNUTSEN

Jackass på høgt nivå

Ett av innslagene under Team Antonsens live-opptredener i Oslo for snart to år siden, parodierte den amerikanske realityserien Jackass. Istedenfor å kaste seg ut i halsbrekkende stunts som sine mer vågale kolleger, introduserte de begrepet "Jackass på lågt nivå". De rullet rundt i gresset, spiste mat utgått på dato, ikledde seg kjoler etc. Med andre ord nokså flau prestasjoner, men, som Harald Eia påpekte: "dette er jackass på lågt nivå".

Nils Magne Knutsens innlegg i *Utopia* 16. november har gjort det klart for meg at å levere en mastergradsavhandling på Det humanistiske fakultet, er en risikosport så god som noen – jackass på høgt nivå. Det er en dårlig nyhet for studenter, og dårlig reklame for Universitetet i Tromsø, at studenter ved Det humanistiske fakultet risikerer å få karakterene sine offentlig diskutert, og devaluert, som et ledd i interne stridigheter lærerne imellom. At Knutsen, prisvinnende pedagog og studentvenn, begår dette overtrampet, tyder på at hans gode forhold til studenter begynner og slutter ved hans egen faggruppe. At studentenes eget organ, *Utopia*, stiller sine spalter til rådighet for lærernes uthenging av studenter, er vanskelig å forstå.

Jackass på lågt nivå

Når det gjelder Knutsens kritikk av min avhandling, kan den oppsummeres slik: Den er ukvalifisert og derfor

diskvalifisert. Knutsen plukker litt her og litt der, men ettersom han ikke klarer å identifisere avhandlingens hovedanliggende eller dens hovedsynspunkt, har han ingen kontekst for å vurdere om de småfeilene han finner her og der er betydningsfulle eller ikke. Knutsen velger like godt å fremstille alle feil som like dødelige, enten det dreier seg om kommafeil og oppstyltet språk eller tolkninger av episoder i romanen.

Spørsmålet om redegjørelsen for forskningstradisjonen er et talende eksempel: Knutsen later til å betrakte det som en fatal feil ved avhandlingen at jeg ikke har nylest alt som er skrevet om Hamsuns forfatterskap, men gir ingen eksempler på hvilke forskningsbidrag han savner og hvorfor, og forholder seg heller ikke til det faktum at store deler av avhandlingen har brodd mot den etablerte forskningstradisjonen, f.eks. Atle Kittangs allment aksepterte Hamsun-analyser i *Luft, vind, ingenting*.

Knutsens kommentarer til et aspekt ved Nagel-analysen har samme svakhet: Det gis ingen vurdering av konsekvenser for avhandlingens hovedanliggende og –påstand. Knutsens kommentarer til noen få innledende avsnitt om *Paa gjengrodde stier* er enda pussigere. Her sier Knutsen selv at avsnittene om *Paa gjengrodde stier* ikke betyr noe for avhandlingen forøvrig, men han velger likevel å betrakte disse avsnittene som en fatal feil ved avhandlingen. At Knutsen savner en mer utfyllende intensjonsklæring enn den avhandlingen selv

tilbyr, er vanskelig å ta alvorlig all den tid de første 15–20 sidene av avhandlingen benyttes til å presisere og gi kontekst til den siterte intensjonsklæringen.

Hvis Knutsen ønsker å diskutere avhandlingens innhold, er det fint, men da må han ta seg bryet med å identifisere dens hovedanliggende og hovedsynspunkt, og deretter tilkjenne sine eventuelle innvendinger. Den kritikken han nå bedriver er "jackass på lågt nivå".

Jackass for fremtiden

En kunne også forvente av en litteraturforsker at han var opptatt av det teoretisk-metodiske anliggendet til den avhandlingen han leser. Av en litteraturforsker, som også vil være hamsunforsker, kunne en dessuten forvente at han var opptatt av å identifisere de utfordringer og perspektiver for videre hamsunforskning som eventuelt måtte ligge i avhandlingen. Om disse tingene har Knutsen underlig nok ingenting å si.

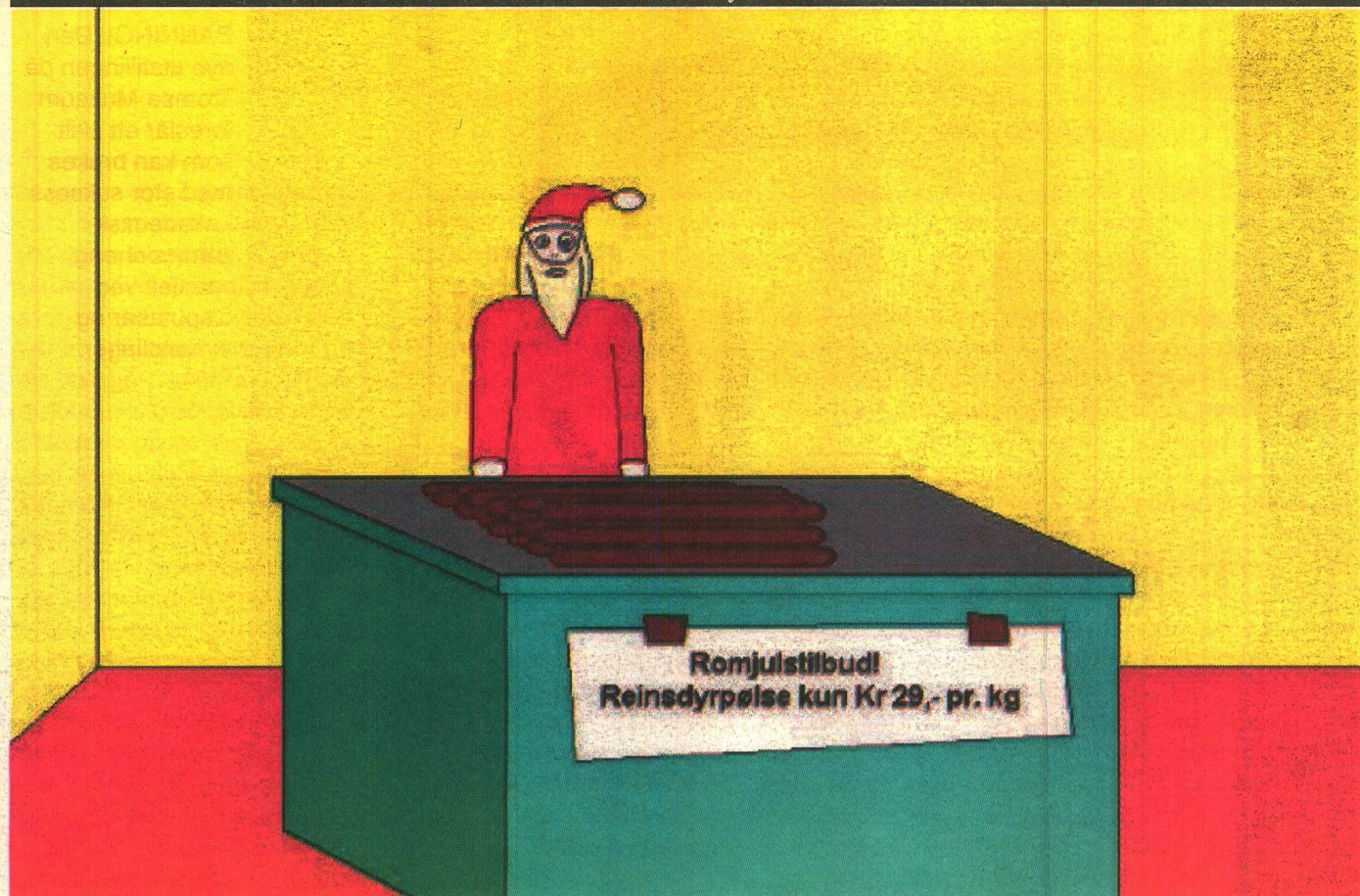
Selv er jeg opptatt av hvordan mitt teoretisk-metodiske anliggende og min hamsuninteresse kan kombineres i det prosjektet jeg nå holder på med. Begge møtes i det filosofisk-antropologiske spørsmålet om hva et menneske er. Hamsuns romanforfatterskap er egnet til å belyse spørsmålet, og til å arbeide videre med det teoretisk-metodiske spørsmålet om hvordan mennesket/karakterene i litterære tekster best kan analyseres. Et viktig kildegrunnlag for dette er den moderne sinnfilosofien slik den er utviklet av Witt-

genstein og tradisjonen etter ham, Peter Winch, Raimond Gaita, David Cockburn m.fl. Et interessant trekk ved denne tradisjonen er at de i stor grad benytter seg av litterære eksempler. Ved hjelp av slike eksempler viser de nyansene i responsene til mennesker i ulike situasjoner, med et skarpt blikk for forholdet mellom reaksjoner, emosjoner og handlinger og hvordan disse inngår i hverandre. Utgangspunktet for mye av denne tenkingen er Wittgensteins bemerkning i *Filosofiske undersøkelser*, Del II: "Min holdning til den andre er holdningen til en sjel. Jeg er ikke av den oppfatning at den andre har en sjel." Denne bemerkningen leses som en dreining av sinnfilosofiens perspektiv, fra et førstepersonsperspektiv (som forutsetter at vi kjenner best vår egen sjel, at vi har en privilegert tilgang til oss selv og vårt indre, vårt *cogito*), til et tredjepersonsperspektiv, som sier at hva det er å ha en sjel (hva det er å være menneske), viser seg i den andre, i den andres reaksjoner og handlinger.

Den litteraturteoretiske utfordringen er å gjøre dette perspektivet tilgjengelig for tekstanalytikeren. Dette spørsmålet arbeidet jeg med i avhandlingen om *Mysterier*. Den såkalte *ethos*-analysen er én respons på utfordringen. En annen kilde til kunnskap om dette, er bøkene til den amerikanske litteraturteoretikeren James Phelan. I motsetning til det narratologiske begrepsapparatet, som ofte preger metodisk analyse, viser Phelan mulighetene i det som kalles retorisk narrativitetsteori. Fokuset flyttes fra registreringen av stemmer og synsvinkler i teksten til interaksjonen mellom leser og tekst og de etiske vurderingene som griper inn i leseprosessen. Han viser hvordan disse interagerer med leserens etiske vurdering og forståelse av det litterære verket og verkets egen etiske stilingsstagen.

Hvis Knutsen har gode råd i forhold til disse spørsmålene, råd som kan gjøre mitt nåværende hamsunprosjekt mindre av et jackass-prosjekt uten at den faglige utfordringen og risikoen forminskes, tar jeg imot med takk.

BJØRN INGE BERGER ANDERSEN

Kjære Orakel! Det er en ting som plager meg, og det er logikken i The Darkness siste sang, "One Way Ticket To Hell, And Back". Hvordan kan man bestille en enveisbillet, med retur? Å hvorfor vil man i det hele tatt dra til helvete? Vennlig hilsen frøken Bibelstripp

Hei Bibelstripp. Det er da ganske enkelt å forstå. Man trenger jo ikke billett for å komme til helvete, det er jo bare å oppføre seg som slem liten gutt eller pike. Billetten er da altså gyldig på som retur, siden turen altså er gratis. Det er mulig det også går an å haike på Route 666, den såkalte Highway to hell, og hvis dette er tilfelle kan man muligens komme dit uten å være slem. Jeg vet ikke helt hvor folk får denne trangen etter å dra til helvete fra, men en utbredt oppfatning er at de ikke har råd til å dra til syden, og derfor heller drar til synden.

- Orakelet

Heyya, Big O! Ville bare si at du é rå, dødsfet spalte ass. Om du kunne hatt litt mer stoff om bling-bling, beibs å booze hadde alt vært feet! Peace out man, Youngster-89

Hei Youngster. Bling-bling, ching-ching. Booze-booze, klemz og koz!

- Orakelet

Hei! Har et spørsmål som jeg ikke tørr å spørre mamma om, men du virker så hyggelig å lett å prate med så det jeg lurte på er: Den ene puppen min er større enn den andre. Er det normalt? Burde jeg gå til legen? Vennlig hilsen Sotnos

Hei Nos. Noe du kanskje ikke vet om meg, er at jeg foruten å være Orakel, også har et rykte på meg for kjøtt injektering. Mitt forslag er at du stikker innom meg en dag, så kan jeg fikse problemet med en sprøyte medisterfarse.

- Orakelet

Kjære Orakel! Jeg er litt kjær i en gutt, men jeg vet ikke om han vet det. Burde jeg si det rett ut? Eller skal jeg sitte på gjerdet å vente på at han kanskje spør meg? Vennlig hilsen frustrert frøken.

Hei Frøken! Sitt på gjerdet og vent, så finner han seg sikkert noen.

- Orakelet

Harald beklager!

Jeg skrev ned noen beklagelser her. Jeg syntes det høstes litt koselig ut at vi fikk et nytt orakel som var godt sammenskrudd og uten startvansker! Vi kunne beklage at det gamle døde. Jeg veit ikke om det var noe bra dette her. Jeg har alltid noe å beklage.

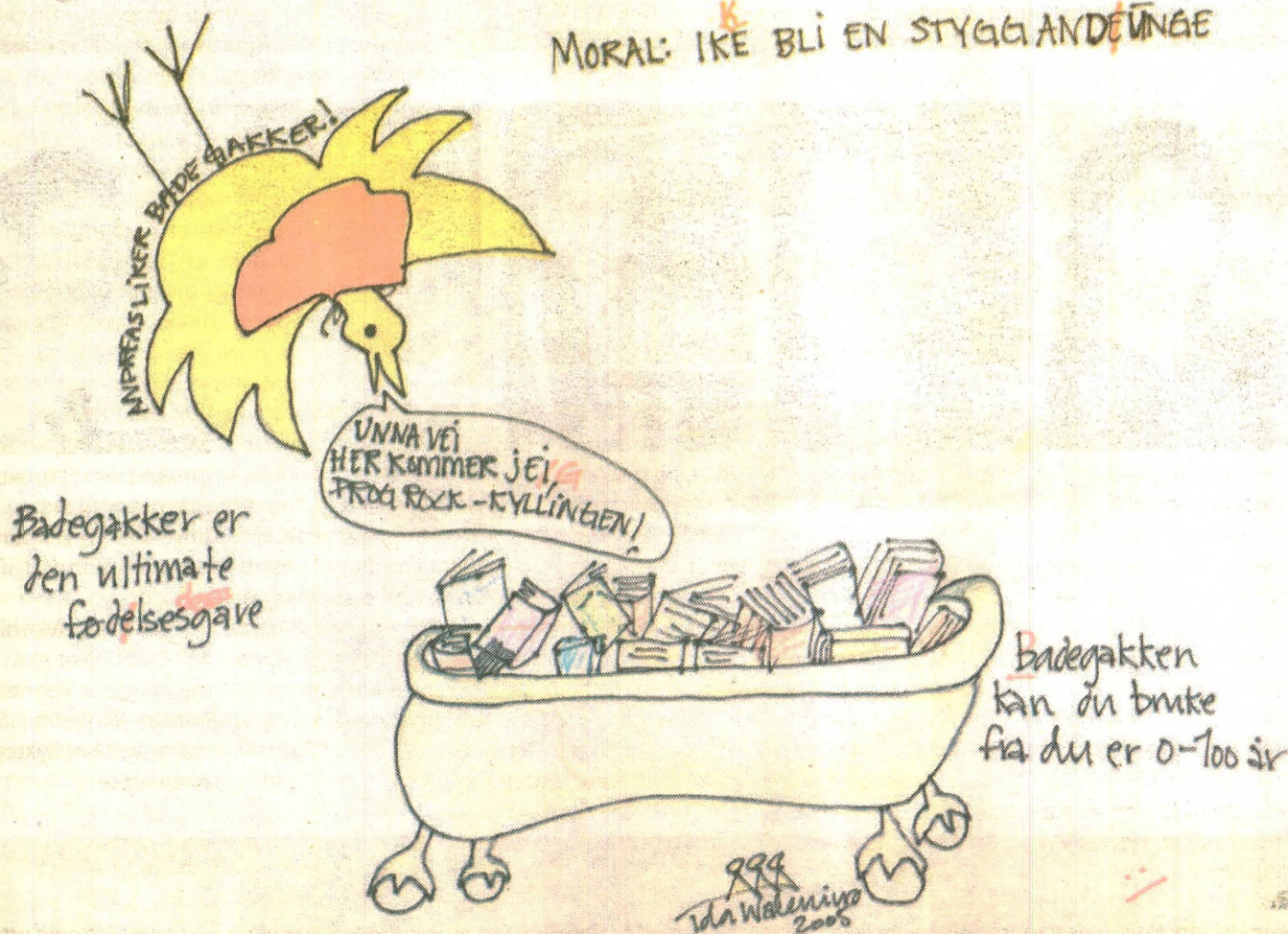
Morten Wintervolds portrett har ikke vært tilgjengelig på nett. Beklager!

Det er blitt veldig mørkt ute. Sola ser ut til å ikke engang kommet over horisonten. Har den blitt flau over sin egen eksistens? Jeg beklager alle uforutsette hendelser i kjølvannet av dette. Til deg som strøk på muntlig

eksamen, jeg beklager dette også. Jeg kunne hjulpet deg bedre.

Orakelet har slitt med fugleinfluensa og vært nær døden, derfor har vi skaffet et nytt alternativ. Det virker godt sammenskrudd, og starter hver gang. Utopia og jeg beklager gamle "Pythia"s vakling.

MORAL: IKKE BLI EN STYGG ANDE TUNGE

Hørt på desken

- Blir du med på butikken?
- Nei, æ har ikke tid!
- Nåh?
- Ja, æ må jo finne skjegget!

Hørt på kafé

- Æ har knulla tohundre dame, å det e ikke så gøy som man skulle tro!

Utopia om 5 år

- Utopia dro på tur til Sør-Troms, men fant dessverre ingen samer.
- Kanskje skal vi dra til Finnmark om ti år?, sier en skuffet Tobert Innland.

Utopia om 10 år

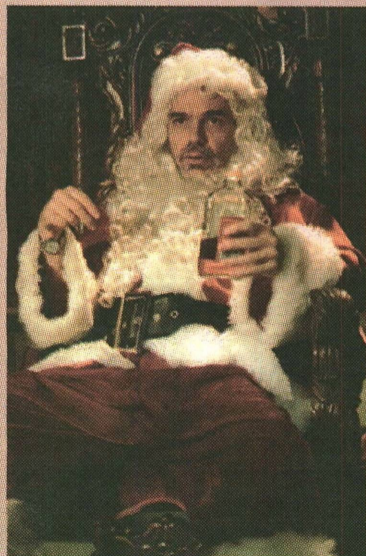
- Finnmark er klinisk fritt for samer, de har visst alle flyttet til Oslo. Man skulle tro de ikke ville ha noe med oss å gjøre!, sier en usedvanlig nedbrutt Knabert Flyplass.

Utopia om 20 år

- Etter 21 år som trofast medarbeider, har Asgeir Gjoremål funnet ut at det er på tide å legge inn årene på Utopia-galeien. - Utopialivsstilen er jo sterkt vane-dannende, men eg føler litt på at eg ikkje har heilt den samme frivillig-gløden som da eg begynte. Eg vurderar muligens ein stilling som nynorsk-konsulent i bladet Tromsø. Det får våga seg.

BANNING!: Den nye utstillingen på Tromsø Museum foreslår ett skilt som kan brukes med stor suksess i akademisk sammenheng, spesielt ved disputaser og avhandlinger.

"Why don't you wish in one hand, and shit in the other. See which one fills up first."

- Willie (Billy Bob Thornton), i filmen *Bad Santa*

HØYSKOLESPESIAL!

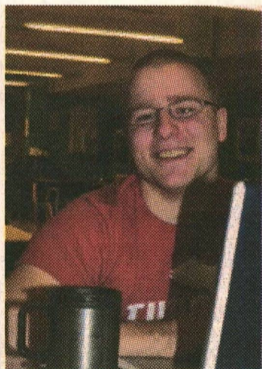
1. Kjøper/spiser du mye marsipan i november? 2. Hvorfor er det slik at så mange drikker i helgene?

JON RAGNAR TEIGEN, STUDIUM: DATAINGENIØR
 1. Nei, ingenting. Jeg spiser ikke de greiene der. Eller jo kanskje siste uka før jul.
 2. Det er vel fordi folk har fri. Kunne svart mye på den, sittet hele dagen og snakket om det (det vil vi ikke!). Man vil vel koble helt av fra triste bøker og faglitteratur.

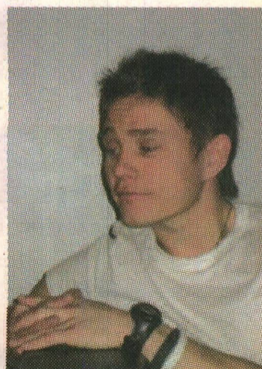
HELENE PEDERSEN, STUDERER ØKONOMIFAG
 1. Ja, det gjør jeg. Fordi den er fersk! Ja, den koster mye, men den er så god!
 2. Er ikke helgefylla en del av den nordnorske kulturen? Man har jobbet så mye i uka, man trenger å riste på hodet litt! Og så er det sosialt.

CARL HENRIK MYHRE, STUDERER ØKONOMI
 1. Nei. Marsipan er roten til alt ondt. Jeg liker ikke griser. Jeg er vegetarianer.
 2. Jeg tror folk flykter fra hverdagen. Så kan de dra på byen og oppføre seg som tullinger. Det er mange søte jenter som drikker. Påstand: De er letturte.

MARTHE SKOG, GÅR ALLMENNLERERER
 1. Nei! For det er ikke så veldig godt.
 2. Det er sosialt og gir avkobling. For å få skolearbeidet langt unna. Noen vil kanskje gå ut av sitt gode skinn.

RUNAR DANIELSEN, UNDER VIDEREUTDANNING
 1. Aldri! Litt marsipankake, men aldri i stoffets rene form.
 2. Som en avkobling. Reaksjon på at man har mye å gjøre. Venner og familie samles for å ha det artig. Man flykter fra hverdagen.

Konklusjon: Noen spiser marsipan, andre ikke. Vanlige grunner til hælgefyll er: Det er en form for avkobling, og sosialt. Utopia uttrykker skepsis til disse forskningsresultatene. Er det gunstig å flykte fra hverdagen? Er ikke hverdagen den beste dagen? Er det lurt å velge totalt avhold fra marsipan, og bør man vente med å kjøpe til etter jul når det er halv pris? Utopia er bekymret for hvordan det skal gå

Nytt styre i Samisk Studentforening i Tromsø

Sámi Studeanttaid Searvi Romssas (SSSR), også kjent som Samisk Studentforening i Tromsø, har valgt nytt styre for det neste året.

TEKST: THERESE S. RYE
FOTO: ESPEN SANDBERG

Det nye styret i SSSR består av leder Jo-Anders A. Sivertsen, nestleder Janne Murberg, Miriam Länta, Paul Bendikk Jáma, Heidi Johanna Karjalainen, Inga Mikkelsen og Ol Johan Gaup. Medlemmene kommer blant annet fra Trøndelag i sør, Kautokeino i nord, Jokkmokk i øst og Skånland i vest. De studerer sykepleie, jus, psykologi og medisin eller helt andre ting, og er med andre ord en gjeng med nokså ulik bakgrunn. Fellesnevneren er at alle er samer.

De viktigste oppgavene i året fremover er å fremme samisk kultur og tradisjoner i undervisningen på UiTø og HiTø. De mener det er viktig å få integrert samisk perspektiv i utdanningen, eksempelvis i yrkesretninger innenfor helsesektoren og naturforvaltning. SSSR ønsker videre å få et bedre tilbud innenfor samiske studier, og de formidler informasjon til studenter om deres muligheter og tilbud. De arrangerer jevnlig sosiale sammenkomster som for eksempel pizza- og bowlingkvelder for studenter med

samisk bakgrunn, i tillegg til at de har et godt samarbeid med utenlandske studenter i Tromsø.

SSSR er en politisk uavhengig organisasjon for studenter i Tromsø, med ca. 110 medlemmer. Man må ikke nødvendigvis ha samisk bakgrunn for å bli medlem, og alle som ønsker kan støtte foreningen. 3. desember arrangerer SSSR julebord og ønsker da alle gamle og nye medlemmer velkommen.

Hva er Nierradákti?

Nierradakti er Sámi Studentaid Searvi Romsas sin egen spalte i Utopia. Her tas aktuelle temaer og saker opp som angår oss som studenter. Definisjonen er vid, bare engasjementet begrenser. Dersom du skulle ha noe du brenner for, medlem eller ei, er det bare å ta kontakt.

Virksomhetsplan i SSSR:
3. desember: Julebord på Driv. Pris medlemmer kr 200. Se etter oppslag.
Førjulsgløgg på gammen
Duodji-kurs på Árdna
Arrangere Jamsession i samarbeid med urfolksstudenter
Hyttetur
Arrangere samisk konsert

Kulturscenen & driv Studenthuset

Dette skjer på huset...

Onsdag 30. november
ADAM WEST +
TALIBAN AIRWAYS
Bill: 100,-/120,-

DJ: tba
CC: 30,-

Torsdag 1. desember
TORSDAGSVIN I DRIV CAFÉ
Tromsø Rock Battle -
FINALE!
CC: 50,-

Tirsdag 6. desember
Internasjonal språkkafé
NEW AMIGOS

Torsdag 8. desember
TORSDAGSVIN I DRIV CAFÉ

Fredag 2. desember
Club JAMAICA presenterer:
SELCTA RUDE DUBIE

Fredag 9. desember
FredagsQuiz med Helge og Stig
FINALE!
Quizmasparty

Lørdag 3. desember
Lørdagsuniversitetet - tema:
"Ordet ble kjød -
Inkarnasjon og kjærlighet"

Lørdag 10. desember
Juledisco
DJ: tba
CC: 30,-

Driv har juleferie fra 18. desember, men er tilbake 6. januar med et spennende program for våren 2006.

Billetter selges i Driv café. Følg med på www.driv.no for programoppdateringer. 15 % studentrabatt på all mat fra vår rikholdige meny - ta med studentbeviset.

Jeg referer til artikkelen "Hekta på Hat-trick", der Emilie Ekeberg intervjuet meg, Brynjar Labugt Sollid, angående min hobby som hat-trickmanager. Artikkelen ble publisert i Utopia nr. 14, 16/11/05. (E-posten i dette leserinnlegget var skrevet til Emilie Ekeberg etter at jeg hadde blitt sendt den ferdige artikkelen per e-post noen dager før publiseringen. Alle forandringer av den originale e-posten er rent av det kosmetiske slagget (altså skrive- og slurvefeil; kan skje den beste av oss som illustrert i denne lille misforståelsen)).

Fin den, bare fikse på noen små detaljer:

- Hat-trick er et onlinespill, punktum. Det er totalt nettbasert, og man trenger ikke å laste ned noe som helst, og det blir derfor heller ikke OS-avhengig (viktig å presisere slik at vi ikke ekskluderer linux- og macOS-brukere).

- Det er 700.000 aktive brukere (som annonsert per 09.11.2005 på www.hat-trick.org). Glemte én null, bare.

- Jeg har plass til 30500 tilskuere.

- Angriperen min (én av dem) heter Tor Skinstad. Glemte en 'k', bare. (andre angriperen min fikk forresten rødt kort sist lørdag, *snufs*)

- Jeg får for mye kreditt angående foreningen våres. Jeg kom kanskje på med ideen, men jeg var på ingen måte alene om å ta initiativet til foreningen (Håvard Uv Mjøen må nok bli nevnt der).

- T-skjortedealen er faktisk allerede i boks, noe herr Mjøen klarte helt alene.

Faktisk så vil jeg si at alle detaljene bortsett fra de to siste er uviktige, men hvis du publiserer den artikkelen uten å i det minste nevne Håwards innsats for foreningen vil du stikke en dolk i hjertet på meg. Jeg vil også føle meg tvunget til å skrive et innlegg for å vise at jeg ikke er en drittsekk av rang, og i det hele laget veldig mye spektakkel for noe som skal være en hyggelig promotering av hyggelig sport styrt av et intuitivt fair-play system oss managere i mellom.

-Brynjar, ansvarlig for en gangs skyld.

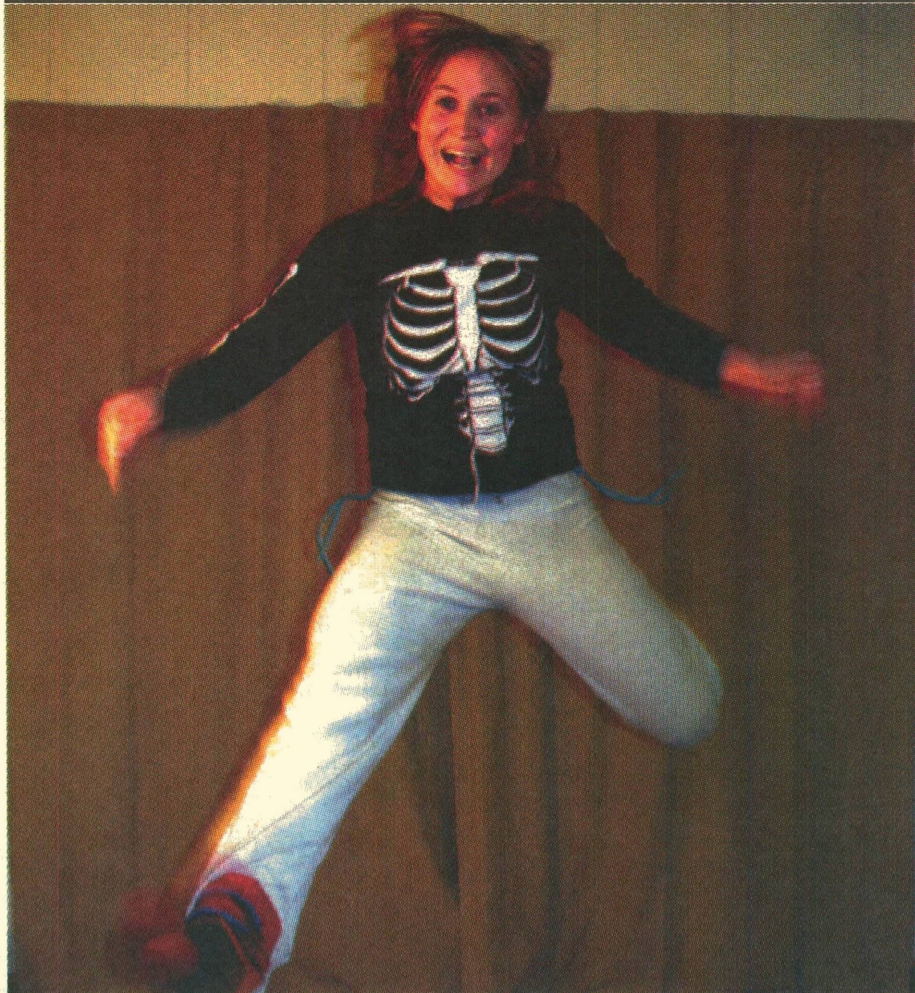
PS! Ingenting av det ytret ovenfor er ment som et angrep på deg og din journalistikk, og jeg tar på meg alt ansvar for de misforståelsene som har forekommet (kan faktisk ikke huske at jeg nevnte Håvard spesifikt i intervjuet)."

I etterkant kan jeg poengtere at Håvard Uv Mjøen ikke ble så fryktelig forban- net over å bli oversett som man skulle tro (som jeg ville blitt), men var derimot mer fortvilt over at artikkelen påstår det er bare 70.000 brukere av hat-trick (gudene vet hvorfor).

Grunnen til at dette ikke hadde noen effekt på den publiserte artikkelen er fordi jeg er en lat tass som aldri orker å sjekke e-posten min. Derfor leste og svarte jeg først når deadline på Utopia nr. 16 allerede var gått.

Igjen vil jeg vektlegge at jeg var et forferdelig intervjuobjekt i nevnt intervju, og tar på meg all skyld for de misforståelser som har oppstått.

- BRYNJAR, MANAGER FOR "HALLELUJAH UNITED"; HÅPER HAN EN GANG BLIR LEDER AV HATRICKFORENINGEN.

SMIL ETTER SMIL: Spretten Teigen fan

Mil etter mil

Jorunn Mørck er av den blide energiske typen. Hun liker Jahn Teigen.

TEKST: ANDREAS MYRVOLD
FOTO: THERESE MERETE LINDSETH

Jorunn Mørck er 24 år, og studerer spesialpedagogikk ved Høgskolen i Tromsø. Hun kommer opprinnelig fra Tønsberg, men har flyttet til byen for å studere og spille kubjelle i punkbandet "Hey that's my bear (the Punky Brewsters Band)". Hun er med andre ord som rockejenter flest, men de som ikke kjenner denne energibunten av en hurrajente veldig godt, vet nok heller ikke at hun i større deler av sitt liv har latt seg fascinere av en av Norges store sønner, nemlig psykedeliabandet Popol Vuhs vokalist, Jahn Teigen. Helt siden hun som 5-åring så Jahn i skjelettkostyme for første gang, har hun hatt en noe utover det vanlige beundring for mannen med de grønne tightsene.

En morroklump

Så, synes du at Teigen er noe særlig tiltrek-kende? Hva er det som fascinerer?

- Mange synes han er stygg, men jeg synes han er litt tiltrek-kende, litt spesiell. En underfundighet, kan man si, og jeg liker godt at han tar seg selv så uhøytidelig. Han stiller opp i grønne tights og skjelett! det er alltid liv rundt Jahn Teigen, han er liksom en morroklump. Det er for eksempel veldig flott å spille Jahn på vorspiel fordi han øker stemningen, og dessuten er det så bra at han synger på norsk.

Men er ikke Jahn Teigen litt 80-talls?

- Han er en Showman. Jeg tror han er en mann for fremtiden. I sommer var jeg på Slottsfjellfestivalen. Jeg fikk med bestemor på 84 fordi han skulle holde konsert, men det ble avlyst på grunn av at han hadde fått influensa. Jeg hadde

jo gledet meg i flere uker! Men det var masse folk som satt på plenen og sang sangene hans mens de ventet. Jeg tror han har hatt sin storhetsperiode, så det er nok ikke så mange nye unge som vil komme til å oppdage han, selv om han holder ut mil etter mil.

Tapetsere

Ja, han har jo gjort det stort med Prima Vera og også?Hva liker du best?

- Jeg synes Prima Vera var morsomt, med gresshoppedraker og greier. Men det er jo Jahn jeg er mest glad i. Jeg liker godt "Det vakreste som fins", "Min første kjærlighet", "Glasnost" og "Mil etter mil". Det har vært litt opp og ned med karrieren hans, men han har jo noen slagere som alle kjenner. Han har forresten gitt ut en jule cd som jeg ikke liker så godt.

Men har du møtt Jahn personlig? Er han en grei kar?

- I 5 klasse hadde han gitt ut ny plate, og var i byen for å signere plater. Vi stod i lang kø. Jeg fikk et helt platecover md autograf, mens andre bare fikk små lapper. Også klappet han meg på skuldra og sa at jeg var en liten søt jente. Så broren min ble kjempelei seg som bare fikk en liten lapp, og jeg et stort platecover. Jeg fikk pappa til å kopiere platecoveret, så tapetserte jeg rommet med kopiene og etterlignet autografen hans overalt. I sommer hadde jeg besøk av ei venninne, og vi trodde at det var Jahn Teigen som syklet forbi, så vi trakk etter alt vi kunne for å ta han igjen, men så var det bare en som lignet, forteller Jorunn skuffet.

- En gang jeg jobbet på en pizzabar som servitør, kom det noen og spurte om jeg var dattera til Jahn Teigen. Jeg måtte spørre sjefen min om jeg kunne ringe hjem og si det til mamma, for jeg ble så glad.

evolusjonsmanipulasjon Av og til har naturen noen sære avvik. Slike som gjør at man tenker at evolusjonen har gjort noen virkelig merkelige naturlige utvelgelsesprosesser. Tenk for eksempel på maurslukeren, sjøkua og strutsen. Likevel sliter vi fremdeles med å krysse de respektive dyrearter i vilden-sky. Har du noensinne sett en seagle? Altså, en kryssning mellom hvalross og ørn? Ikke? Det har nå teknologien endelig åpnet mu-

ligheten for. Martin Smeckler har gjort det mer eller mindre til levebrød å hjelpe evolusjonen på vei så godt han kan. Den ganske så flinke manipulasjonisten har brukt sine egenskaper til å skape en rekke nye dyreraser og andre unaturlige avvik. I denne nye tidens "freak-show" har han blant annet bilder av HAL 9000-damer, uglebjørner og løvepingviner. Noe for enhver smak skulle man tro. <http://www.humandescent.com/>

SISTE NATT PÅ DESKEN: Thoralf Fagertun (tv.) og Askild Gjerstad si tid i Utopia er historie.

Redaktørenes siste natt

Utopia-kapittelet om Askild Gjerstad og Thoralf Fagertun er endelig ferdigskrevet.

TEKST: GLENN FAGERVIK
FOTO: NIKOLAY GEROV

Denne utgaven av Utopia er den siste for både nyhetsredaktør Thoralf Fagertun og ansvarlig redaktør Askild Gjerstad. Ett år er gått og nye folk skal i stillingene etter jul. Hvordan har dette året egentlig gått? Har ting blitt som forventet? Eller hva slags forventninger hadde de?

TF: Året har gått fort. Det er først nå i høst vi har begynt å lage en avis vi virkelig er fornøyd med og så må vi slutte. Det er litt frustrerende. Men samtidig skal det bli godt å gjøre andre ting. Avisen har tatt opp mye tid og tanker, kanskje i større grad enn jeg hadde forventet.

AG: Dette året har vore mitt lengste på mange år. Eg hugsar min fyrste arbeidsdag i avisa i januar som eit minne frå eit anna liv. Utopia har blitt ein livsstil eg har blitt avhengig av.

Hvor stor avhengighetsgrad? Såpass at du vil engasjere deg i avisa på nyåret?

AG: Det spørs litt kvar vegen går etter nyår. I skrivande stund ser det ut til at eg blir bufast her i byen ei tid framover, så då klarar eg nok ikkje å holda meg vekke.

Gjelder dette for herr Fagertun også?

TF: Jeg kommer til å bli med videre. Det

skal bli deilig å gjøre en sak i ny og ne, uten å sitte med det overordnede ansvaret for å få avisen ferdig.

Det har ikke vært vanlig tidligere at redaktørene fortsetter når de ikke får betalt for det, så det blir spennende å se om disse avtroppende redaktørene holder ord. Men er avis og journalistikk noe dere det vil fortsette med senere?

AG: Nei, eg tvilar på det. Utopia har vore ein sjeldan flott arbeidsplass, men mediebransjen generelt er for oppjaga og livsfjern til at eg kunne tenkja meg å gjera dette vidare. Eg kjem nok likevel til å melda litteratur på hobbybasis i framtida.

TF: Jeg jobbet som journalist i tre år før jeg begynte i Utopia. Jeg har prøvd meg på mange andre ting, men har vært oppsiktsvekkende talentløs i alle andre bransjer enn media. Jeg er ingen wonderboy her heller, men jeg synes det er interessant og av og til direkte fornøyd. Det ville ikke forbause meg om jeg ender opp som journalist i en eller annen bitteliten lokalavis, og at jeg vil trives med det.

I skrivende stund er det blitt natt til tirsdag, noe som ikke er helt uvanlig, natten før trykking. Er dette nattstresset noe dere vil savne?

AG: Njaa. Det er jo koselig her om måndagsnatta. Men samtidig er eg veldig svak for Blåmandag på Blårock. Etter nyår skal det bli deilig å leva ut ølhunden i meg kvar einaste måndag.

TF: Jeg blir holdt våken om natta av ungeværl uansett. Faktisk er deadlinesnatta mindre stressende enn en hvilken som helst annen natt, så ja, jeg kommer til å savne den.

Utopia er jo en studentavis, og det er jo meningen at de ansatte i avisa skal være registrerte studenter, har det blitt noen vekttall i 2005, eller har det vært nytteløst?

TF: Jeg gjorde et tappert forsøk på 50 studiepoeng, men endte opp med 30. Det er jeg for så vidt godt fornøyd med. Karakterene bærer imidlertid preg av at jeg har hatt tankene helt andre steder.

AG: Eg har meldt meg opp til 50 studiepoeng, men fasiten viser 0 studiepoeng. Men kven bryr seg om slike bagatellar?

Jeg har skjont såpass at neste år brukes til videre studier. Men hva skal dere gjøre med resten av livet?

AG: Eg skal drikka mykje god vin og lesa mange romanar. Ellers er det meste usikkert.

TF: Jeg skal drikke mye øl og lese mange gode romaner. Ellers vil jeg oppleve at Liverpool vinner Champions League igjen. Jeg skal følge min sønn til fotballkamper og gjøre min kone gravid både en og to ganger til. Jeg skal kjøpe et lite småbruk på Kjerringøy og la barna vokse opp blant dyr og blomster. Jeg skal leve lenge og dø lykkelig i armene på min elskede.

Surtr fire festival, ved Kulturhuset, 17.11.05 Det var da veldig så teatraliske vi ble da. Greit nok at budskapet er viktig, men det ble litt fjernt. Tekniske problemer med pyro-effektene bidro også til at dette ikke var en helt optimal opplevelse.

Balanse, Rådstua, 17.11.05 Forestillingen til Kongsbakkens danselinje var slett ikke verst underholdning. En rekke forskjellige stilarter og koreografiske finurligheter gjorde sitt til å skape et variert show. Da er det vel tilgjengelig at ikke alt var like synkront og ticht. Noen av danserne gjorde derimot en svært bra figur.

Premiere, Fokus Sal 1, 18.11.05 Hokus pokus filijokus - full sal og høy stemning. Vi likte filmen ganske godt også, for ikke å snakke om karakterene. Tom Venster har blitt riktig så delikat.

Baby Woodrose, Blårock, 24.11.05 På dagen en måned til det braker løs kom danskene som julekvelden på kjerringa. Om det var like deilig for danskene som for oss var ikke godt å si. Svett ble i alle fall vokalisten, og mannen foran meg hadde dårlig mage, men sur fis i tett forsamling til tross, helt uforberedt kom denne flotte rockeopplevelsen og tok meg med en liten storm, nå har vi en vinyl til i samlingen.

Kulinarske krumspring, Bjørklundkollektivet, 27.11.05 Raspeball, klump, balla, kjært barn har mange navn. Klump ble servert med pølser, kålrabistappe, bacon og smør/sirup/sukker. Som om ikke det var nok ble det disket opp med dessert, osteis-kake ala frøken Bergen. Nydelig! Michelinguiden neste.

Utopia, Breiviklia, nede i kjelleren, 28.11.05 Siste utgave i 2005 ble produsert, vi ønsker å takke: TORO for sin 1-2-3 Langpannekake, NORA for sin deilige juice, COOP for sin billige kaffe, alle flotte medarbeidere/frivillige/kritikere, mor og far, han der oppe og ikke minst, ESSO for sin tilgang på varme pølser 24 timer i døgnet. Takk, farvel og godt snytt år. Vi sees nok igjen!

STOR KUNSTFORM:

Erlend Erichsen har skrevet den aller første romanen om black metal.

Litterær svartmetallpioner

Det har vært skrevet mange romaner om både rock, pop, jazz og klassisk musikk. Nå har den første svartmetallromanen kommet.

TEKST: GLENN FAGERVIK
FOTO: DAMM

Det måtte en bergenser til for å gjøre noe med det faktum at ingen hadde skrevet noe skjønnlitterært om sjangeren black metal tidligere. Erlend Erichsen, tidligere svartmetalltrommis, har tatt mellomfag i allmenn litteraturvitenskap ved universitetet i Tromsø. Da han gikk på forfatterstudiet samme sted, begynte arbeidet med å skrive romanen om kanskje den viktigste norske musikkportartikkelen de siste tolvfemten årene.

Fornøyd debutant

At Erlend Erichsen har valgt et tema det er stor interesse for er det ingen tvil om. Tusen solgte eksemplarer på de første fire ukene den var i salg er mye for en debutant.

– For en debutant er det skyhøyt. De fleste debutanter selger to-trehundre bøker, sier Erichsen som er svært fornøyd med mottagelsen *Nasjonalsatanisten* har fått.

Boka har fått alle øyne på terningen og har fått alt fra strålende via mer likegyldige til massiv slakt.

– Jeg liker at folk ikke er begeistret for boken. De tror det skal handle om dagens black metal. De skjønner ikke at det handler om gamle tider som er forbi. Det omhandler en sjel som ikke finnes lenger. I dag skal alt være kult og hipt. Derfor liker jeg at de kule og hippe ikke liker boken min.

Kaos og menneskeforakt

Tonen i boken er alvorlig. Det er intet rom for verken humor eller ironi her. Han nektet å bruke noe form for ironi, for å understreke alvoret i boken. Det handler mye om avstand og menneskehat. Og det er det trommeslager i bandet Stormvold, med det velklingende navnet Vinterblod, som står for.

– Han har en paranoid menneskeforakt som springer ut av en kunstnerisk besettelse. Han vil kun leve i fortiden. Han vil kun leve i fortiden, i det norrøne. Søsteren han forteller om blir et bilde på det som levde før. Vinterblod er en

avansert gubbe. Men kan ikke stemple han som en politisk eller religiøs figur. Han er kaos, akkurat som black metal er kaos.

Avstanden til andre mennesker, som Vinterblod er så opptatt av er en tråd til filosofen Friedrich Nietzsche.

– Det handler om at skal man vokse videre, så må man vekk fra det man er med i. Det er en omvurdering av alle verdier, og der ligger mye av symbolikken i boken. Vinterblod tolker Nietzsche på sin måte.

Den form for satanisme som beskrives i boken er ikke en bibelsk satanisme selv om for eksempel Vinterblod hater kristendommen og alle dens tradisjoner. Begrepet satanisme menes i romanen som motstand. Men da også motstand mot alle religioner som ikke er norrøne. Derfor begrepet nasjonalsatanisme.

– Jeg velger å kalle romanfigurene for nordiske nihilister.

Stor kunstform

Nasjonalsatanisten er ikke skrevet som en hyllest til black metal. Men som tidligere trommis i bergensbandene Molestet og kanskje det mest ekstreme bandet av dem alle, Gorgoroth, kan han ikke legge skjul på sin kjærlighet for sjangeren. Og da kommer den kanskje viktigste grunnen til hvorfor han har skrevet boken.

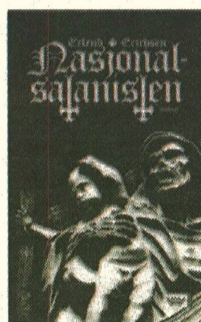
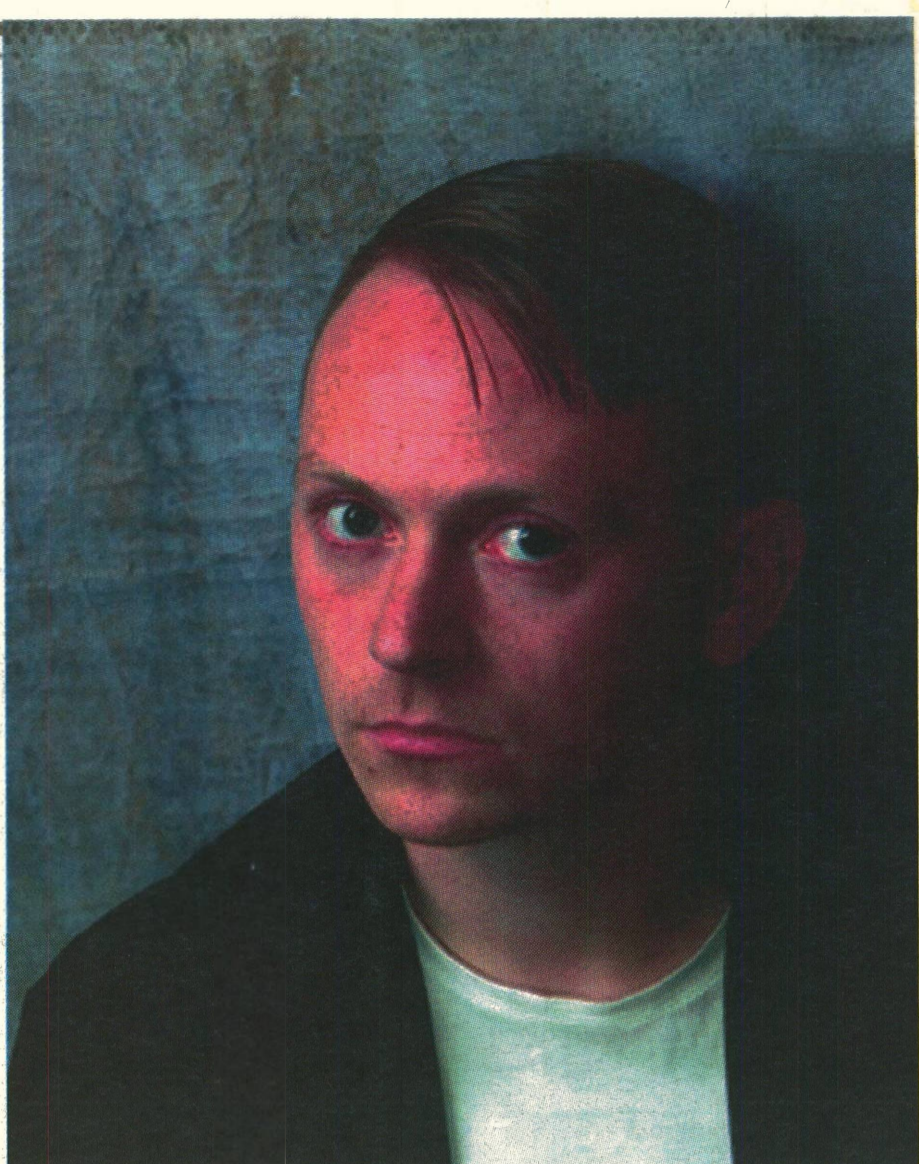
– Det er nødvendig å vise at Norge engang har avlet frem en så stor kunstform som det black metal er.

Men han er ikke like begeistret for alt det som gjøres i dag innen stilen. Erichsen ser på det han har gjort som pionerarbeid.

– Black metal har jo aldri vært beskrevet skjønnlitterært, så da er det greit å være den første som har gjort det, sier han før han nevner at boken skal oversettes til fransk, og det er forhandlinger med Tyskland også.

Et musikknettsted i Latvia har anmeldt den norske utgaven, så det vitner om stor interesse. Og når man vet hvor stor denne musikstilen er i en del land, kan det vel ikke være lenge før det er snakk om å gi ut boken i for eksempel Polen og Finland.

Erlend Erichsen er i gang med et nytt romanprosjekt. Men denne gang er det noe helt annet. Håpet er å få den ut høsten 2006, men vi får se om tiden holder...

ERLEND ERICHSEN
NASJONALSATANISTEN
DAMM 2005

Brutalitet og misantropi

bok Bergen har alltid vært mer enn Jan Eggum, Tor Endresen, Barbie Bones og Røyksopp. På nittitallet hadde Bergen et stort metallmiljø, der det var stor spennvidde med tanke på brutalitet og ekstremitet. Den mest ekstreme delen som blant annet huset band som Burzum, gjorde seg beryktet, blant annet for kirkebranner og drap. I sin debutroman, som også er tidenes første svartmetallroman, har Erlend Erichsen lagt handlingen til Bergen en gang mellom 1993 og 95. Hovedpersonene som etter hvert får de fine kunstnernavnene Vinterblod og Ljåvold, går på konsert med Gorgoroth, og da er det gjort. De starter bandet Stormvold. Men trommis og sjefsideoolog er ikke fornøyd med bare et musikalsk uttrykk, det må være en ideologi bak, et mål med det hele. Han skal være en motstander til alt det bestående. Det er viktig å skape avstand til alt som ikke gagnar han på noen måte. Bokens jeg – person, Ljåvold, er ikke helt overbevist over alle Vinterblods filosofier og ideer, men han står trofast ved hans side så lenge det er mulig.

Romanen utvikler seg fra å være en fortelling om to unge gutter som starter et ekstremt band til å bli en spenningsroman der man drives fra side til side. Fra tredje del av første kapittel, satt jeg og

leste til det var slutt, uten å være i stand til å legge den ifra meg. Når man først kommer inn i handlingen gripes det tak, og det holdes der til siste slutt. Men boken er mer enn en spenningsroman, der både filosofi og store ideer er viktige elementer.

Språkmessig synes jeg det åpner litt famlende, med en Ljåvold som beskriver sin første metallkonsert som noe veldig fremmed og spennende. Men språket hans blir sikrere og bedre etter hvert som han blir sikrere på seg selv. Og man skjønner etter hvert at det er et bevisst grep fra forfatterens side.

Det er intet idyllisk eller forherligende bilde Erichsen lager av svartmetallmiljøet. Man får inntrykk av at det var en gjeng sære einstøinger, med store ideer som hadde noe musikalsk til felles, for det er ikke noe felleskap som beskrives. Snarere enn gjeng med misantroper som forakter alle andre mennesker enn seg selv og de som måtte skjønn hva de holder på med. De står på sidelinjen av samfunnet, men setter seg selv over alt det som de hater.

Selv om jeg på ingen måte deler ståsted med noen av personene i boken kan jeg ikke nekte for at jeg på en måte blir fascinert over de svært så destruktive og misantropiske holdningene som Vinterblod innehar, og jeg forundrer meg over hvordan det er mulig å mene og stå for det han gjør.

Erlend Erichsen har skrevet en roman man ikke er ferdig med når siste side er lest. Den jobbes med fortsatt og man kan fint lese den flere ganger og få noe mer ut av den.

Til slutt må nevnes bokas omslag, mestertlig designet av Martin Kvamme (som har designet platecover for bl.a. Fantomas og Tomahawk). Man skal ikke dømme en bok med dens omslag, blir det sagt, men man får en pekepinn på hva boken handler om, med skrikende barn, pentagram og oppnedkors. Man leker ikke black metal.

GLENN FAGERVIK

grunnleggende bristisk. Vi blir gjennom *Harry Potter og Ildbegeret* kastet frem og tilbake fra skolebenken, underjordiske verdener og mørk okkultisme. Dette kan man faktisk se to ganger. Vi så, og vi så at det var godt.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

MILLIONS
REGI: DANNY BOYLE
MED: ALEX ETEL, LEWIS MCGIBBON, JAMES NESBITT, DAISY DONOVAN

Helgener og pengeproblemer

film Regissør Danny Boyle har tidligere laget filmer som *The Beach* og *Trainspotting*, og nå har filmen *Millions* kommet ut. Filmen dreier seg om Damian (Alex Etel), hans eldre bror (Lewis McGibbon) og far (James Nesbitt) som flytter til en ny plass etter at moren døde. En dag mens han leker ved jernbanen, lander en sportsbag som er fylt med penger ned ved ham, og han forteller broren sin om det. De får et dilemma, britiske pund skal snart bli skiftet ut med Euro, og de må få brukt pengene. Damian tror at Gud ga ham disse pengene, men finner ut etter litt at det kanskje ikke er tilfelle, da en tvilsom mann dukker opp ved jernbanen.

Millions er en familie/drama/komedie som overrasker. Den tar opp familien som prøver å komme seg etter tapet av moren, og likevel er den full av komiske øyeblikk. Damian er hekta på kristne helgener, og ved hjelp av sin supre fantasi får han ofte besøk av dem. Filmingen er vakker, og skuespillet stort, og det gjør denne filmen veldig underholdene. Absolutt en flott feelgoodfilm å se nå mens jula nærmer seg.

KJELL HÅKON NORÅS

MODIGLIANI
REGI: MICK DAVIS
I ROLLENE: ANDY GARCIA, ELSA ZYLBERSTEIN, HIPPOLYTE GIRARDOT, OMID DJALILI, EVA HERZIGOVA

Vakkert drama fra bohemmiljø

film Den impresjonistiske maleren og skulptøren Amadeo Modigliani levde fra 1884 til 1920. I denne filmen gjør Andy Garcia (Gudfaren 3) en overbevisende rolle som den eksentriske kunst-

neren. I denne filmen følger vi det siste leveåret i Modiglianis liv. Et år preget av fattigdom, fyll, spetakkel, rivaleri med den mer kjente Pablo Picasso og kjærlighetsforholdet til unge Jeanne Hebuterne. Hans store kjærlighet Jeanne som tolkes utmerket av en fortryllende Elsa Zylberstein, er gravid og hennes far som ikke aksepterer en fattig jøde som svigersønn, truer med å ta fra dem barnet. Samtidig sliter Modigliani med tuberkulosen som har plaget ham siden barndommen. Plottet i filmen er den kampen som foregår hos kunstneren for å holde fast ved sitt dekadente bohemliv, som holder på å drepe ham. Eller det å satse på å tjene penger på kunsten for å kunne forsørge Jeanne og den lille familien. Dette gjør at han dras inn i en kunstkonkurranse i det parisiske kunstnermiljøet. Her lager han sitt mesterverk, det kjente maleriet av hans kjære Jeanne, som den dag i dag står som et av de fremste kunstverkene fra impresjonismen.

Det som trekker ned er at filmen lider under at den rett og slett er grusomt rotete. Manuset sliter med å finne en form for rød tråd. Men bortsett fra det er jo som sagt Elsa Zylberstein flott i sin rolle. Og som fattig forfylla student føler jeg jo litt sympati med det parisiske bohemlivet. Og i tillegg har filmen det udefinerbare noe som gjør at man får lyst til å seden igjen.

ROBERT VANGSTAD UTVIK

GAUTE HEIVOLL
UNGDOMSSANGEN
TIDEN FORLAG, 460 S

Mye lyd, lite sang

bok Kritikerne har stort sett hyllet Gaute Heivolls nye roman, *Ungdomssangen*. Det er meg en gåte hvorfor. Han har sans for det hinsidige, Heivoll, som i sin første roman *Omars siste dager* (2003) skrev om ufo'er og som nå i *Ungdomssangen* skriver om Friedrich Jürgensson, som hører de dodes stemmer gjennom radio og båndopptak. Men til å handle om det overnaturlige er romanen forbausende jordnær, både språklig og tematisk sett.

Historien åpner og ender med "Han var svært nær et svar", og det er hva som ligger mellom spørsmålet og svaret som opptar denne romanen. Alle leter de og lytter etter noe, enten det er de dodes stemmer eller seg selv. Det hele begynner med en episode på toget når journalisten Kajsa Ljungström møter broren sin, Jonas, som hun ikke har sett på årevis. Hun er på vei for å intervju Friedrich Jürgensson, mannen som hevder å høre de dodes stemmer gjennom radio og båndopptak. Jonas, på sin side, skal til Russland for å selge landbruksmaskiner.

Det utfolder seg mange parallelle historier og digresjoner på de neste 450 sidene. Romanen bygges opp rundt karakterenes minner, fantasier og deres forhold til "den andre siden" og til seg selv, noe som gjør handlingen langsom

og at du venter forgjeves på at noe skjer. Leseren blir dratt fra den ene personen til den andre, frem og tilbake i tid med mange sidespor. I det hele tatt blir det litt for mange episoder til at alle karakterene får festet seg i hukommelsen og til tider har de døde mer liv enn de levende hovedpersonene i boka.

Et større problem er likevel at det som opptar disse hovedpersonene først og fremst er dem selv og utgangspunktet er ikke så mye deres handlinger, men deres tanker, minner og drømmer. Det hadde kanskje funka hvis personene for eksempel stod ovenfor et moralsk dilemma, men når temaet er en litt mer sofistikert versjon av "å finne seg sjæl", blir det bare kjedelig.

Styrken i denne boka ligger etter min mening i Heivolls evne til å male gode språklige bilder ("Ordene var smårusk og søppel som blåste nedover ei folketom gate og inn i øret hans"; "Fluen surret over henne som en besatt tanke"). Men gode metaforer gjør ikke en god roman til tross for alle sidene om å søke etter svar. Spør du meg er det slett ikke alle spørsmål som er like interessante.

BENTE JENSEN

JAN KJÆRSTAD
KONGEN AV EUROPA
ASCHEHOUG 2005,
511 SIDER.

En skjev perle

bok Jan Kjærstad har lagt enda en murstein til hans utrettelige arbeid med å beskrive det (post)-moderne Norge. *Kongen av Europa* åpner med hovedpersonen som ved årtusenskiftet vil starte på nytt på fjellet alene, brenne broer, vinne sin gamle kjærlighet. Etterpå følger vi hovedpersonen Alf I. Verber – i-en står for et uoppfylt tomrom – der han går rundt i nåtidens London, gjennom ungdomserindringer fra Grorud, studenttiden, hans voksne liv som gründer for et IT-prosjekt og hans viten-

skapelige karriere.

Romanen er delt opp i 5 tematiske bolker og kronologien er ofret til fordel for intelligente narrative grep som Alfs kursiverte notater og taler ved hans begravelse. Fortellingen er et mylder av sidesprang, utbroderinger og frodige fortellinger uten at man som leser føler seg forvirret.

Alf irriterer med sin altomfattende kunnskap og sysler. Han er en god keeper, elsker, musiker, IT-mann og kan en hel haug med ting om det meste. Han minner om hovedpersonen i Kjærstads Wer-geland-triologi, også en vellykket mann med mye kunnskap men med mangler på (i deres øyne) de viktigste områdene, ikke minst kjærligheten.

"Hva skal vi med alt vi vet?" spør Alf seg selv flere ganger i løpet av romanen. Han husker mange detaljer, men mangler sammenheng. Han lykkes først med hovedoppgaven når han forkaster sitt ambisiøse prosjekt og skriver en konvensjonell oppgave. Romanen hans, *Den nye barokken*, blir kritisert for å være "løsrevne fakta uten sammenheng", "grotesk desinformasjon", "luft, vind, ingenting".

Denne anmeldelsen utgjør et interessant moment, siden det virker som om Kjærstad foregriper den kvasse kritikken som ble *Kongen av Europa* til del i for eksempel Ny tid og Klassekampen. Alf: "Du kunne være mye rart i Norge, men gud hjelpe den som ga skinn av å være pretensios".

Boken er skrevet i velkjent Kjærstad-stil med referanser fra populærkulturen side om side med utbroderinger om opplysningstiden og barokken. Den største innvendelsen mot romanen er etter mitt syn de banale metaforene og vitsene, som ofte blir altfor tydeliggjort og overdrevet. "En bok som forårsaker vertigo. Tung og lett på samme tid. Led og Zeppelin." Eller "I Alfs sine ører ble det [populærmusikken], tross sin overflatiskhet en slags ba-rock."

Alf, som er opptatt av kanaler, forbindelser og portalopplevelser, får sine tanker inn på nye spor ved å henge over vulvaer til kvinner som han forfører, noe han kaller for Delfi-opplevelser.

Til tross for disse plagsomheter er romanen en positiv utfordring og Kjærstad imponerer med sin særegne stil og kunnskap og beviser en gang for alle at han er en genial historieforteller. Selv om Kjærstad (sannsynligvis bevisst) irriterer, overlaster, overdriver (akkurat som Alf), klarer han på samme tid å fascinere, trollbinde og egge leseren. Boken er, som barokken, en skjev perle.

JOEP AARTS

3fy og 3mx

kan nå gi **triple tilleggspoeng.**

Et forslag fra Dep. kan gi følgende utslag: 3mx og 3fy gir totalt **tre** realfagspoeng mot **ett** i dag. NPG setter opp begge fag (pluss 2fy, 3kj og 3 bi) fra 2. jan 06.

Les mer på vår hjemmeside.

NORSK PRIVATGYMNAS

Grønnegata 4, 9008 Tromsø
Tlf 7760 1800 / www.norskprivatgymnas.no

THE DESCENT – NEDSTIGNINGEN

REGI: NEIL MARSHALL

MED: SHAUNA MACDONALD, NATALIE JACKSON MENDOZA, MOLLY KAYLL

Skremmende grottegrøsser

film Hovedrollene i denne filmen er seks venninner som er hekta på frisport. Et år etter en tragisk trafikkulykke hvor Sarah (Shauna Macdonald) mister mannen og datteren sin, legger jentegjengen ut på en reise gjennom en grotte. Det hele går plutselig veldig galt da en passasje bak dem kolliderer langt under bakken og den eneste utveien de vet om er stengt. De forsøker da å finne en ny utvei, men det går ikke lang tid før de oppdager at de ikke er alene. Det er allerede dårlige vibber mellom jentene, og det hjelper dem ikke mye når de finner ut at de er omringet av merkelige og blodtørstige vesener.

Skuespillerne i denne filmen er ganske ukjente og noen er helt ferske i filmbransjen, men det viser seg at det absolutt ikke er en hindring for å få til en god grøsser. De spiller mye på våre verste fobier som klaustrofobi, mørkeredsel, og ikke minst frykten for ekle underjordiske vesener, og det fungerer veldig bra. Lenge før disse monstrene dukker opp, har filmen allerede kommet med scener som ga pustevansker og farlig høy puls, og det er slik en skrekfilm skal være. Det er fint spill mellom musikk og brå hendelser, som ikke gir deg mye tid for å roe deg ned før neste gys kommer. Filmene har i begynnelsen litt dårlige effekter, og noen få logiske brister, men allikevel viser den seg til å være en av årets bedre grøssere. Jeg anbefaler den sterkt til alle utenom gravide og personer med hjerteproblemer.

KJELL HÅKON NORÅS

DOOM

REGI: ANDRZEJ BARTKOWIAK

MED: THE ROCK, KARL URBAN

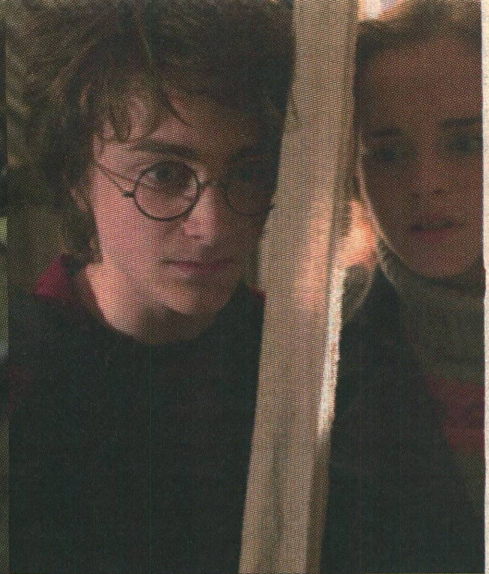
Troops of doom

film Personlig synes jeg ikke at FPS er en veldig stimulerende form for spill innen kategorien pc, og når de har valgt å filmatisere *Doom*-universet var ikke forhåpningene i forkant særlig store. Det blir da også mye av det samme gamle, nemlig elitesoldater på jakt etter monstre i et eller annet forskningsanlegg på en avsides plass i verdensrommet. Blodtørstige monstre som sådan, som oftest i stand til å erobre diverse vertskropper,

etter zombie og *Alien*-modellen. Ikke at det er direkte kjedelig, men man vet sånn omtrent tre minutter ut i filmen hvor dette bærer. Egentlig skjønner man greia i første scene.

Panikkslagne forskere løper rundt i trange korridorer, med djevelen i hælene. Tilkall hjelp, for her kommer Predator og slår hull i den 6 tommer tykke døra av stål! Kavaleriet består selvfølgelig av en gjeng karikerte lavpanner med festlige kallenavn, en søt pike, og en eller annen eksentrisk frik. Tilsett litt blod og gørr og vips! Så lett er det faktisk blitt å skrive manus nå om dagen. Når jeg tenker meg om, tror jeg nemlig ikke det er manuset de har lagt mest arbeid ned i med denne filmen, det er vel egentlig det visuelle, altså effektene. Noen har gått hardt inn for å gi filmen en følelse av at man er fanget i et dataspill, og de skal ha cred for at de har greid det ganske bra i enkelte partier av filmen. Men det blir for mye lusking rundt i mørke ganger, og for lite action og handling til at dette blir skikkelig hurra.

SNURRE SPRETT

HARRY POTTER OG ILDBEGERET

REGI: MIKE NEWELL

MED: DANIEL RADCLIFFE, MAGGIE SMITH, ALAN RICKMAN

Harry fjortissmagi, full Pott!

film Proppfull av løpske hormoner og ustabile følelser maner Harry og vennene seg gjennom den fjerde filmen om livet på trylleskolen, Galtvort. Denne gangen står Harry ovenfor en tevling, bestående av tre utroolig farlige oppgaver (drager, svømming og labyrintvandring), mellom seg selv og representanter fra to andre trylleskoler, med adresse i Bulgaria og Frankrike. Tevlingen viser seg å bli uhyre spennende, hvor Harry nok en gang får god bruk for hjelp av både sine trofaste allierte og andre ikke fullt så vennligsinnede skikkelser. Det er ingen tvil om at filmens snau tre timer er verdt hver eneste meter med filmrull. Regissør, Mike Newell, har greid å skape en visuell fremtoning, mer eller mindre på høyde med Ringenes Herre, samtidig som han har mestret å fange inn essensen av boken, *Harry Potter og Ildbegeret*, sin historie. Sett i forhold til de andre tre filmene om kampen mellom Harry og han-du-vet-hvem er dette en av de mest etterlengtede filmer i mediehistorien, hva angår godt håndverk og dermed visuell opplevelse. Denne filmens aller sterkeste side er måten historiens mangfold er fanget inn på. Ikke bare er karakterene blitt uhyre mer interessante og troverdige enn tidligere. Deres forandringer under pubertetens forbannelse, og for så vidt velsignelse, er så til de grader synlige at juryen selv nærmest følte seg som tenåringer igjen. Dette kulminerer i anledning Galtvorts høytidelige danseball, noe som i løpet av kvelden heller faller inn under kategorien Promqueen-ballet fra USA, som vi alle har stiftet bekjentskap med gjennom utallige high-school filmer. Det er enda godt at ikke alt er like magisk, selv ikke på Galtvort. Selv om mangfoldet fra boken, både med hensyn til de ulike karakterene og stemningsskiftene, er godt fanget inn så står arbeidet med å få frem den engelske kostskolefølelsen i en klasse for seg. Til tross for at filmen bærer tydelig preg av amerikansk filmmakeri, så er stemningen i filmen

cade Fire, Bell Orchestra og Broken Social Scene burde alle være deler av årets pensum. Wolf Parade skrev seg inn i denne rekken med EP tidligere i år, og etter en formidabel opptreden på Øya-festivalen var standarden satt. Deres første fullengder skuffer ikke på noen måte. Musikken kan beskrives som en saftig blanding Bowie, med skitne Television riff, og et uttrykk Frank Black vil være sjalu på. Herlig skeivt på alle måter. Noe av særegenheten ved uttrykket deres er den obskure måten de synger duo, og som like godt kunne vært Bowie i duett med Tom Verlaine. Låtene er også noe som skiller seg ut, de er rett og slett av uvanlig høy kvalitet. "I'll believe in Anything", "Dear Sons and Daughters of Hungry Ghosts" og "Dinner Bells" vil alle være medisin for mørketida. Det er en porsjon god magi på denne plata, og mye av samme feelingen som på albumet til Arcade Fire tidligere i år. Så enten du er indie-troende eller ikke, kjøp den. En av årets beste!

ANDREAS RUTLIN

JOHAN SARA

DRIV

16.11.05

World Music for Dummies

konserter Plakaten hadde lovet oss joik, jazz, punk og rock i skjønn forening - så da var det kanskje ikke så rart at vi var litt skeptiske til hvordan det faktisk kom til å lyde. Det begynte i hvert fall som forventet: Tre menn står på scenen, de maner fram lange, dvelende toner fra hvert sitt instrument (henholdsvis synth, trommer og saksofon), scenelyset går i blått og grønt og røykmaskinen har jobbet såpass hardt at det er så vidt man kan skimte trommisen i bakgrunnen et sted. I det du begynner å lure på om hele konserten skal foregå uten vokal, kommer Johan Sara på scenen. De knapt 40 publikummerne som hadde funnet veien til Driv, kan ikke sies å bli ville og gale av begeistring, men de sitter da stille og hører på. Sara er ikledd et lett pseudosamisk antrekk, og begynner det hele med å dra en joik av den typen som ikke skremmer nordmenn som har forvillet seg inn i lokalet.

Det visste seg fort at Sara hadde lagt hovedvekten på joiken og at instrumentasjonen som sådan passet best inn i world music-sjangeren. Musikken er som skapt for kontemplasjon (enten det, eller så er den skapt for søndager, sene søndager etter lange lørdager); man kunne for eksempel kontemplere hvorvidt Sara kanskje har sceneskrekke, og at det var derfor det var så mørkt på scenen. Uansett var jeg tydeligvis ikke den eneste publikummeren som tok meg i å stirre tankefullt ut i intet mens jeg kom i kontakt med urkraften i meg selv, eller noe lignende new age-vrøvl.

Etter en stund skjedde det jeg hadde fryktet helt siden konsertstart: Sara tok noen strofer på engelsk. Akk og vel! Men, vent! Engelsken hans var mye bedre live enn den var den gang CDen *Boska* ble laget, så alle tanker om en offisiell klage til landet Norge - med krav om grunnkurs i engelsk for alle, overalt, nå! - ble utsatt til neste gang trommehinnene mine blir utsatt for noe ikke en gang Petter Solberg ville synes var bra.

Musikken var fin, og den var vakker, og det var ikke det som var galt, men det at jeg har hørt alt før. Det var omtrent midtveis i konserten at jeg begynte å lure på hvor Sara hadde gjort av didgeridooen, eller et obskurt instrument fra et obskurt lite afrikansk land - eventuelt også med en sagnomsust obskur afrikaner som spiller på det, sånn at også han kan vise at vi små undertrykte minoriteter må holde sammen mot den store, slemme overmakten. Det vi derimot fikk var sampling og lydvrenging som enten hørtes ut som gamle klipp fra tjuetallet eller et skadet dyr. Uten at det nødvendigvis er ille.

Nord-Norgebanen hadde på forhånd sagt: "dette kan da umulig gå galt", det var nok i overkant optimistisk, og jeg fant mange måter det kunne ha blitt forferdelig på, men etter hvert som det tok av ble jeg gledelig overrasket når jeg innså at det kunne vært så mye verre. Det er slemt, jeg vet det, å gå på en konsert forberedt på det verste og det som verre er - og jeg skammer meg! - men da er det dog så lett å bli positivt overrasket! Og det var ikke så ille, jeg har kanskje ikke opplevd verre, men så har jeg ikke vært på så mange konserter; det var langt fra fantastisk, men det var solid, det var et grunnkurs i world music for dummies, og noen ganger er også det greit.

SIRI GASKI

RAGA ROCKERS

DRIV

18.11.05.

Finnes det rock, finnes det håp!

konserter Driv har i høst klart å dra opp rock-heltene Raga Rockers til Tromsø; et band som sammen med DumDum Boys og Jukka & Valentinerne revolusjonerte norskpråklig rock på 80- og 90-tallet. For alle oss som tidligere kun hadde hørt Raga Rockers på plate, var forhåpningene høye. Det er vel unødvendig å si at de ble innfridd, og det med knallgod margin! Fra Michael Krohn med kompani entret Haakon scene på Driv og til de avsluttet med klassikeren *Noen*

å hate etter en drøy halvannen time, sto stemninga blant om lag 600 svette fans i taket. Låtene de spilte var godt spredt ut over bandets utgivelser, og det ble levert gode schlægere fra skiver som *Maskiner i Nirvana*, *The Return of the Raga Rockers* og *Forbudte Følelser* - til undertegnede store begeistring. Raga Rockers fremstår som et ekte norsk rockeband, fri for primadonnanykker og tåpelig arroganse, det var bare hardt, rått og uten skam! Til tross en vanvittig bra konsert, så er det likevel noe som trekker ned, nemlig lokalet. Haakon scene på Driv er rett og slett ikke noe særlig å hoppe i taket for når det kommer til å huse konserter med så mye publikum. Av de om lag 600 som var dukket opp for å høre og se Raga måtte om lag 250-300 nøye seg med å kun høre musikken! Jeg har ingenting imot trange tilstander på konserter, men dette ble litt for mye, spesielt siden man så omtrent null om man sto et stykke bak. Til tross for dette leverte Raga en vanvittig bra konsert. Jeg gikk hjem med en følelse av å nettopp ha overvært en av Norges kanskje viktigste musikalske bidragsytere de siste 20 åra - og med god grunn!

JØRN NORMANN PEDERSEN

3fy og 3mx

kan nå gi **triple tilleggspoeng**.

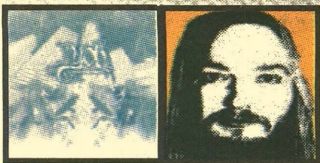
Et forslag fra Dep. kan gi følgende utslag: 3mx og 3fy gir totalt **tre** realfagspoeng mot **ett** i dag. NPG setter opp begge fag (pluss 2fy, 3kj og 3 bi) fra 2. jan 06.

Les mer på vår hjemmeside.

NORSK PRIVATGYMNAS

Grønnegata 4, 9008 Tromsø
Tlf 7760 1800 / www.norskprivatgymnas.no

YOB
THE UNREAL NEVER LIVED
METAL BLADE

Uvirkelig mystisisme

plate Lyn og torden. Første gang jeg hørte hva denne trioen har greid å mane frem, trodde jeg knapt mine egne ører. Herlig brutal sjørøver-doom med en vokal fra det ytre rom. Knyttneven av et dozerverk som åpenbarte seg i det den satt klistra midt i trynet heter "Quantum Mystic" og er uten tvil en av metalhistoriens beste låter. Det er også dette stykket, arrangert for strenger, stikker og vokal, som åpner YOBs fjerde fullengder, noe som i seg selv er grunn god nok til å kjøpe hele drit'n. I forhold den standarden som settes i åpningslåta, skulle man vel tro at det ville være nærmest som å spille etter YOB å lage flere komposisjoner av samme kaliber. Det har de likevel gjort 3 hederlige og ganske vellykkede forsøk på. "Grasping Air" og "Kosmos" er seige mastodonter som dytter og drar i dine respiratoriske og ventrikale rytmer, mens sistesporret "The Mental Tyrant" gir plata et solid doom alibi. De tar seg god tid, YOB, og smører fete riff utover med tykke strøk. Det blir vel en selvmotsigelse å kalle denne type musikk for progressiv, men også disse tendensene kan tidvis spores, selvsagt med den hensikt og effekt å heve opplevelsen enda et hakk. Gitarist Mike Scheidt har neppe siktet på radiopublikummet hva låtlengder angår, men det er jo klart at de som ikke gir dette en sjanse heller ikke er verdige åpenbaringen. Tilsammen 51 minutter med deilig overkill, et Rocky Mountains

i sonisk format. Spill høyt, eller dø sakte.
ANDREAS MYRVOLD

SYSTEM OF A DOWN
HYPNOTIZE
SONY & BMG MUSIC ENTERTAINMENT

Å drepe rock'n roll!

To strofer kan oppsummere System of a Downs nye plate: "So I felt like the biggest asshole when I killed your rock'n roll" og "We're going down a spiral to the ground". Ironisk nok er begge linjene tatt ut fra deres nye plate, *Hypnotize*. Men misforstå meg rett. "Vi søker herved dyktige musikere, med finslipt, teknisk kompetanse. Talent for å skrive låter er fint, men viktigst er det at dere har sans for utrolig kjip og profesjonell lyd". Dette er en ypperlig etter spørsel, adressert til System of a Down. Gutta er flinke til å spille, men rocken svinger forsvinnende lite på deres nye plate, og noen hypnose er ikke å finne der i gården. Budskapet er greit nok. De protesterer, som alle andre, mot krig, samtidig som de tar opp det moderne menneskes hverdagsrealisme. Tekstene er absolutt banale, men innholdet er legitimt. Litt vel politisk korrekt, til tross for at de har forsøkt å skjule dette på en bemerkelsesverdig dårlig måte. System of a Down kan forkle seg godt i deres talent på besetningens respektive instrumenter (for å bruke et akademisk språk), men til syvende og sist bør ikke dette lure noen. Plata er overproduisert, og lyden minner om et digitalt helvete. Hvor har det blitt av miksepulten med fem kanaler og rusten lyd? Denne skiva

er godt egnet for å gå tur til, men sett den for all del ikke på i stua, da faren for å miste store deler av din omgangskrets vil forekomme som svært sannsynlig.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

DIMMU BORGIR
STORMBLÅST
TUBA RECORDS

Deilige Dimmu

plate De gamle er fortsatt eldst og gutta i Dimmu vet hva de gjør. Folk i miljøet har venta i flere år på bedre lyd i dette albumet, og her kommer reinspillingen. Dimmu Borgir har pussa på skiva fra 1996 og gitt ut *Stormblåst* i ny drakt, med to nye låter. Dette er en re-innspilling og ikke en om-innspilling, ergo er låtene i seg selv noenlunde de samme, enkelte er blitt litt kortere og det forekommer en og annen tekstlig forskjell, men summen er den samme. *Stormblåst* anno 2005 er ei forrykende bra plate. Nykommerne på plata er "Sorgensammer - del II" og bonussporret "Avmakts-slave". "Sorgensammer - del II" tar på et vis opp der den forrige slapp, 96-utgaven skaper en annen stemning med sin sorgtunge intro, del II er i sin helhet kortere og litt skarpere i kantene. *Stormblåst* anno 2005 er melodiest og lydbildet er mesterlig sammensatt. Vokal og instrument overskygger ikke hverandre, sammensatt nok til å høre de enkelte ingrediensene og skjelne de fra hverandre. Framtredende trommemaskin og synth, og vokalen er skarp men langt fra skjærende og uforståelig. Feel free to argue, men den helt store forskjellen kla-

rer jeg ikke å fange opp, reinspillingen er bevare meg vel bra, men 96-utgaven er ikke langt unna i lyd. Anno 2005 er litt mer polert i finish'n men summa summa-um utfyller disse to verkene hverandre. De sorgtunge mellomspillene og instrumentale innslagene som ikke er tatt med på reinspillingen, er byttet ut med mer elektroniske og industrielle partier som gjør at disse to platene framhever hverandre. anbefaler begge to, men har du ingen av disse er andreplata en like god ende å begynne i som den første.
THERESE-MERETE LINDSETH

ANE BRUN M.FL
DUETS
V2

Vekslende duettsamling

plate Ane Brun debuterte med plata *A Temporary Dive* der de mørke tonene i "My Lover Will Go" gikk rett hjem og inn i platespiller'n hos mange. Denne gangen har hun fått med seg et knippe venner og *Duets* er ganske enkelt en plate med duetter, bare to av dem har hun skrevet selv.

For å ta det fra begynnelsen: det hele åpner lovende med den ømme og enkle låten "Little Lights" der Ane synger med Syd Matters, for deretter å fortsette med den noe nedløftende Madrugada sangen "Lift me Up". Og slik fortsetter det, vekslende mellom sanger som forlanger at jeg lytter og de som spør om å bli glemt. Noen av dem har sterke jazztoner (for eksempel "Easier"), "This Road", derimot, gir mer assosiasjoner til country.

En av de sterkeste sporene på plata er (ikke minst på grunn av teksten) "Such a Common Bird" skrevet av Wendy McNeill, der Wendys og Anes stemmer vikler seg lekende i hverandre til trekkspill- og stryketoner. Også "Rubber and Soul" med Teitur og "Song no. 6" med Ron Sexsmith trekker plata opp.

"Ane Brun er best alene" har konklusjonen vært til noen anmeldere av denne plata, men jeg for min del håper at dette ikke stopper henne fra å gjøre flere duetter i framtiden.

BENTE JENSEN

WOLF PARADE
APOLOGIES TO THE QUEEN MARY
SUB POP

En parade

plate Det siste året har det vært en strøm av canadiske indie-band som har skrevet seg på verdenskartet: Ar-

90 MIN
TROMSØ - KIRUNA - LULEÅ

STUDENTPRISER:
Tromsø-Luleå: kr 800
Tromsø-Kiruna: kr 500

Apologies to the Queen Mary

barents AirLink
TROMSØ - KIRUNA - LULEÅ

BILLETTBESTILLING
Se www.barentsairlink.no
eller ta kontakt med ditt reisbyrå

Utopia slipper til ambassadør og psykologistudent Geir Skatdalen, en artig skrue.

Det er ekstremt godt med vann når man er tørst. Jeg tror Bjørneboe forklarte den saken ganske greit, men hvem leser vel bøker? Uansett, det er tider da man oppdager at noen behov går foran andre. Som for eksempel vann når man er skikkelig fyllesjuk. Man våkner og er dårlig, men kvalmen og elendigheten undertrykkes av væskemangelfølelsen. Prioritering gratis hilsen kroppen. Litt sånn er det med den kolonnen her. Prioriteringen til den som gav meg oppdraget tenkte mest sannsynligvis på å få unna dette arbeidet så han kunne komme i gang med det virkelige arbeidet. For meg er dette enda et lavpunkt i min søken etter midler til å utsette eksamenslesinga mi. Prioriter meg i røven.

Film

Det er vel litt dumt å gi en kar som ikke har opplevd utuktig omgang på to fullmåner (håper jeg ikke skryter på meg noe her) en oppgave som går ut på å anmelde en film, siden man da har helt andre behov man vil ha behandlet før man setter seg ned og glør på film. Porno kunne jeg kanskje anmelde, men for meg som ikke er med i noen pornoring som ser hele filmer er porno en ti-femten minutters affære, og jeg går ofte glipp av poenget. Vel, min favorittfilm er, har alltid vært og vil nok alltid være Fear & Loathing in Las Vegas med Johnny Depp, min helt. Her er det nok droger og sinnssykdom for hele familien, ved siden av at Johnny Depp er med, så hvem kan være skeptisk?

Bok

Hva med en bok? Jada, en rask titt på kalenderen melder fra om sent november, og jeg ser helst at ingen nevner bøker før januar. Det hjelper ikke akkurat på samvittigheten min, men jeg kan anmelde en pensumbok når jeg har lest noen. Gå eder ut og les noe av Aldous Huxley så lenge. Island er en personlig favoritt, og den handler om et trivelig alternativt samfunn på en fin øy. Hurra.

Plate

Det er til slutt fristende å lage en tøyseanmeldelse av noe syngjente-cd, men da er jeg redd for at det fort går over i "driver med filmanmeldelse, ikke forstyrr på 10-15 minutter" kategorien. De er jo så søte disse pikene. La meg så heller få anbefale en slager: "Shape of Despair" med albumet "Angels of Distress." Herligere doom-metal får du bare bytta til deg mot nyttappa blod, og gutta fra Finland klarer med et gjennomsnitt på 60 slag i minuttet å få lokale og ellers så sørgelige svartmetallere til å virke som reisende polkahelter fra Asiatiske strøk, fulle av forskningskjemikalier. Godt spilt gutta! Terningkast seks, seks, seks, selvfølgelig.

Og sånn går nu dagen. Jeg har brukt enda litt tid til å forverre samvittigheten min, men det føles så greit å ta avslapningen på forskudd. La oss så avslutte med å løse gåten om meningen med livet. Hva er meningen med livet? Livet. Så slutt og streb sånn dere. Dansa, knulla, knårka, men vær så snill, gjør det på en ordentlig måte.

Ellers ønsker jeg dere god jul, kjære medfanger av eksistensen.

GEIR SKATDALEN

PRISTINE: Spiller i finalen i Tromsø Rock Battle. Her i 2 mellomrunde.

Tromsø Pop Battle

Etter fjorårets suksess satte Driv på ny Tromsø Rock Battle opp på plakaten. Men hvor ble det av rocken og hvor ble det av publikummet?

TEKST: THERESE-MERETE LINDSETH
FOTO: RUTH HELEN THORHEIM

Tromsø, Nordens Paris, porten til Ishavet og Rockeby. Førstkommende torsdag, 1. desember er det endelig duket for finale i Tromsø Rock Battle. Her er fin-fine lokale band samlet for å kjempe om heder og ære. De er stemt fram gjennom flere runder. Ideén om å samle unge lovende band til vennskapelig konkurranse om penger til plateinnspilling og gratis sleppfest på Driv er jo en strålende idé. Så hvorfor har oppmøtet så langt vært heller labert? Her er publikum en del av juryen, ergo må stemmesanking til. Venner og familie har banne beinet bare hatt med å stille opp slik at man kan komme seg videre i kampen om

fame and fortune, for drop-in publikum er det dårlig med. Tromsø Rock Battle, eller Thomas Dybdahl Plagiat Battle som frustrerte deltagere har omtalt konkurransen som, startet opp med 12 band. Gjennom tre mellomrunder har antallet blitt silt ned til fire finalister. I alt deltok disse bandene, og vi tillater oss å ramse opp: The Fernets, Kelawee, Pristine, The Box of Mothers, The Considerate Lovers, Working Title Heroes, Violet Road, Shitrape, Diamond, Gestapo Bitches, The Penny Starlets og sist men ikke minst Needleheart.

Rock?

Juryen i år, som i fjor, er delt i to, en del publikum (mange venner, få ukjente) og en del "fag-jury" som består av Tony Winkler, Jostein Trollvik og Einar Fagertun fra Tromsøbandet Onkel Huff. Sammen har de bestemt at The Fernets, Pristine, Violet Road og Diamond skal brake sammen i det store slaget på torsdag. Kan vi med håndet på hjertet si at dette er tversnittet av Tromsøs rockebænd? Er finalistene det beste Tromsø

har å by på av rock? Det er altså sånn og forstå at i en konkurranse innenfor sjangeren rock, hvor enn vid den må være, velger da Tromsøs representanter det som ligner mest på pop. Det finalebandet som kommer nærmest opp mot rockens kjerne er The Fernets, som kan skilte med å ha hatt Ukas Låt på Urørt og som nå er med på neste års by:larm. Sistnevnte gjelder forsåvidt også Diamond. Arrangementet er et glimrende tiltak, for ferske såvel som mer etablerte band. En flott mulighet til å få komme ut til folket, ut av kjellern og opp på scena. Men Tromsø Rock Battle må muligens gjøre noe for å få flere sjeler inn på arrangementet. Idealisme og patriotisme er tydeligvis ikke nok. Men motbevis oss, kom og bruk stemmeretten din. In the name of rock.

And so this is Christmas

Så var julegaten montert og julegrana på torget kommet opp. Ønskelisten til nissen er sendt til Nordpolen, Rovaniemi og Drøbak. Engler daler ned i skjul, små guttebarn fødes i staller og nissen er en hissigpropp. Over alt øver små barn i alle aldre på disse sangene som synges en skarve gang i året, museviser, nisseviser, engler, troll og tannløse piker. Et hvert boyband med respekt for seg sjøl har jazza opp julesanger og snekret plate av det, og vår alles Wenche synger på både norsk og tysk og kirkene inntas av trubadurer og kor for å spre det glade julebudskap. Det er jo ofte et år mellom hver gang man besøker kirka, og i disse travle tider er det kanskje greit med en påminner. Så hva er julemusikk egentlig og hvorfor fortsetter vi å synges sanger om et lite Jesusbarn når så få av oss tror på han? Burde vi i det hele tatt feire jul når troen er på vei nedover? Eller skal vi stikke fingeren i mjødet og kjenne hvor vi kommer fra, feire på vikingers vis?

Poenget er at vi feirer jul slik jul skal feires, tradisjonelt sett. Nordmenn flest liker tradisjoner, trygt og kjent. Men hva slags tradisjon er det med julesanger i fjortispop-mp3-format? Kjøpesentre og radiostasjoner spyr ut julemusikk, instrumentale versjoner, panfløyte versjoner, blues, jazz og tranceversjoner. Selv foretrekker jeg de som minner om juletreffestene i vår barndoms romjul. Dagens juletreffester inneholder sjeldent ingredienser som gang rundt jule-treet, nisse med sekk og allsang. Vel, allsangen får du muligens, i romjulsrus på vin fra arbeidsgiver, tante eller bror. I min barndoms jul var det Mahalie Jackson som slo an tonen. Hennes himmelske røst ble avløst av Sølvguttene på vinyl i min mormors varme stue. Den gang var det ikke så godt å si hva de sang om, med unntak av en og annen norsk julesang signert gutta i domen, men herlig var det. Språk ingen hindring, sang med gjorde man.

Det lyser i stille grender så vel som i store byer, selv om lysene nok er klarere der. Selv venter jeg på dombjellens klang og synet av Rudolf, det rødnesede reinsdyret, mens jeg hører på Mahalie og baker mine syv sorter. Siden det er tradisjoner som gjelder er vel konklusjonen at julemusikk ikke nødvendigvis er musikalske underverk, men de er kjente og kjære. Ergo du står fritt til å lage dine egne preferanser, også når det kommer til julemusikk. Så i år: Let's rock around the Christmas tree!

THERESE-MERETE LINDSETH

FOTO: KJELL HÅKON NORÅS

ONKEL HUFF
KAOS
23.11.05

Fulle, kåte og snart klare med plate

Enter elsker man dem, eller så hater man dem. Endelig ferdig med innspillingen av den første plata, møter vi vokalist og gitaristen i Onkel Huff i baren på Kaos før de skal spille konsert.

– Kommer det noen til meg og sier at musikken vår er barnslig, så liker jeg det, det betyr at folk reagerer, sier vokalist Einar Fagertun.

Hardrock-bandet Onkel Huff hadde konsert på Kaos onsdag 23. november, for å feire innspillingen av plata *Full, kåt og sveiseblind*. Med sanger som "Store føtter" og "Kjøtt" fikk de stemningen høyt opp blant de oppmøtte. Sangene

handler for det meste om drikking, puling, og slåssing, og det er godt mulig det er derfor mange elsker eller hater Onkel Huff. Gitarist Tommy Jakobsen sier at det skal være morsomt, og at de til tider får latterkrampe av sine egne sanger mens de øver.

Nordnorsk "sparkeromperock"

Onkel Huff synger på nordnorsk dialekt, og Fagertun sier at det er god grunn for det.

– Hadde vi sunget på engelsk, så hadde ikke musikken vår hatt noe poeng, sier Fagertun.

Med refreng som "for fy faen for et jævli dårli ligg. Ho va, ho va", har de god grobunn for provokasjon. Han er fornøyd med at enten liker man musikken deres, eller så gjør man ikke det. Han mener at hvis folk hadde vært likegyldige, så hadde de ikke klart det de ville. Det de vil er å lage musikk som får folk til å komme i skikkelig feststemning.

– Når æ har vært på Onkel Huff-konsert, så vil æ ikkje dra hjem etterpå, da vil æ drikke til byen stenge, sier en ivrig tilhenger av bandet.

Plateinnspilling

Onkel Huff har akkurat tilbragt masse tid i Smith & Smiles studio på Kvaløysletta og spilt inn plata. Tommy Jakobsen forteller at han er fornøyd med innspillingen, men at det ennå er en del å gjøre.

– Vi har bare fått hørt råmiksene, så det er litt arbeid igjen, sier Jakobsen. Fagertun syntes det var veldig gøy å spille inn plata, og at studioet rett og slett var

veldig koselig. De forteller at konseptet til plata er å lage en utrolig bra vorspiel- og festplate, og når mesteparten av sangene nettopp handler om fest og fyll så passer det jo ganske godt.

Konsert på kaos

Rett etter midnatt begynner Onkel Huff å gjøre seg klare, og det er fullt av folk inne på Kaos. Einar Fagertun tar opp mikrofonen.

– Nu e vi klar til å spæll for dokker, og drækk ilamme dokker, sier han og tar en god slurk øl før de begynner å spille. Gitariff strømmes ut av høyttalerne, og Einar skriker rett ut mot publikum. De som står helt foran og kan tekstene skriker med. Etter at første sang er slutt, fyller applaus lokalet, og Einar går i gang med å introdusere neste sang. Når han forklarer hva neste sang handler om, begynner folk å le. Musikken er bra, og showet er bedre, spesielt når Einar bryter seg fram mot publikum og skriker rett mot dem, og lar dem synges med på refreng. Folk hopper, folk ler, og enkelte ser litt skeptiske ut, spesielt en gjeng middelaldrende spanjoler som kanskje ikke visste helt hva de betalte for å se. Jeg står og flirer når Einar synger om "Sveiseblind Finn" som var klar til å ta fatt, på ei hormonforstyrta purka med mannehater bart. Jeg har aldri før vært på en hardrock-konsert og flirt samtidig som jeg nikka hodet i takt med musikken. Skål Onkel!

KJELL HÅKON NORÅS

EXAMS-

a plague since 1905

Det er alltid en prøve

Da de første menneskene vandret på jorden, var det jaktprøver. På Platons akademi gikk man gjennom prøver. Mennesket har alltid blitt eksaminert.

TEKST: HARALD B ZEIGLER
ILLUSTRASJON: MISS MAILMAIDEN

Hvordan i alle dager skal dette gå? Er det mulig å komme seg over kneika? Når det er snakk om eksamen, vil en gutt og ei jente kunne føle seg utilpass, hjelpsløs og ille tilredt. Finnes det noen utvei? Nei. Du skal igjennom dette her. Eksamen er en institusjon som har eksistert så lenge vi vet. Ikke overraskende er det en institusjon opprettet av de voksne, for de unge. Det er en test som skiller gutter fra menn, jenter fra kvin-

ner. Greier du eksamen, kan du trask inn i de voksnes rekker med selvtilitt og mestringssevne nederst i sekken. Du er klar over det, og er derfor overbevist om at du er nødt til å gjøre ditt beste på eksamen.

Det gode pågangsmotet kan du fløsje, all lesinga er bare å glemme. Ikke kommer du deg opp klokka syv, ikke legger du deg i tide. Alt går i dass. Da hjelper det på humøret å vite at det finnes tips. Flere tips er blitt gitt opp gjennom årene. Noen er gode, andre er kanskje ikke så gode. Det snakkes om kosthold og sexliv. Finnes det andre, bedre metoder for å være rustet til den store dagen? Kan du handle på en slik måte at du er best når det gjelder, og setter ny pers?

Ja. Anders Hall Grøterud er informasjondirektør i SATS, og er tidligere

landslagstrener i triathlon. Sammen med Geir Jordet er han aktuell med boka *"Sporty Business"*.

– I boken får leseren flere tips for hvordan man kan ta i bruk toppidrettens metoder for å lykkes bedre til det man driver med. Mange av tipsene i boka handler om prestasjonspsykologi, men også om å forbedre seg i hverdagen, forklarer Hall Grøterud.

Du har forskjellige typer mennesker. Noen beholder roen i pressede situasjoner, andre ikke. Under eksamen blir noen så nervøse og ansente at de ikke klarer noen ting. Forsøk noen av disse teknikkene for å hankses med nervøsiteten, og prestere på eksamen:

1. Visualisering. Se for deg eksamenslokalet, hvor du kanskje skal sitte, og gjør deg fortrolig med omgivelsene. Se

for deg skriveprosessen, hold øye med klokka. Har du lagt løpet på forhånd, vil det være lettere å beholde fokus når du er midt oppi det.

2. Bruk nervøsitet positivt. Du skal ikke grue deg til å mislykkes, men glede deg til å klare oppgaven, score mål! Gjør nervøsiteten til din venn. De beste idrettsutøverne er like nervøse foran en konkurranse som de mindre gode. Forskjellen er at de beste tolker nervøsiteten som et tegn på at de er klare til å yte sitt beste.

3. Pusteøvelser vil kunne redusere spenningsnivået om du føler deg for nervøs. Gå for deg selv og sett eller legg deg ned på i fem minutter. Fokuser tankene på hvordan du puster. Pust inn på 4 og ut på 2 og så videre. Øvelsen avleder tankene og roer deg ned.

4. Hør på musikk som optimaliserer spenningsnivået ditt. Det kan være særlig aktuelt foran muntlig prøve, der du skal sitte og vente på å bli kalt inn. Velg rolig musikk om du vil roe deg ned, eller en mer oppildnende type musikk hvis du trenger å gire deg opp for å prestere best mulig.

5. Fokuser på det du kan kontrollere. Bruk energien din på å løse oppgavene, ikke på å bekymre deg over bedømmelsen. Ha en plan for hva du gjør om du skulle få utdelt en oppgave du ikke har lest så mye, eller om du skulle komme for sent til eksamenslokalet. Gjør alltid det beste ut av situasjonen.

6. Husk på de gode prestasjonene. Har du gjort det bra i eksamenssituasjoner tidligere, eller i situasjoner som ligner på eksamen (for eksempel holdt en tale)? Gode prestasjoner viser at du faktisk kan, og det kan være mye ved den nye situasjonen som du har vist at du behersker i en annen situasjon. Det øker troen på å lykkes også nå.

Det er en fordel å øve inn teknikkene på forhånd. Bruk dem gjerne i andre prestasjonsammenhenger også, f.eks. om du skal holde en tale eller fremføre noe på studiet.

Mange av disse teknikkene er fine på papiret, men hvem skal sørge for at du faktisk tar dem i bruk? Det alle beste hadde kanskje vært å ha sin egen personlige trener? De fleste studenter har ikke verdens beste studieteknikk. Har du god selvdisciplin kan du oppnå gode resultater, og jobbe målbevisst. Men å alliere seg med andre er kanskje like effektivt?

– Coaching handler om å være hverandres trenere. To studiekamerater kan gjøre dette, der dere blir enige om hvilke mål dere har, og så følger hverandre opp for å sjekke om hver enkelt har gjort det han skulle jobbe med, tipser Grøterud.

Han sier det også går an coache seg selv, for eksempel ved bruk av treningskort. – Ole Einar Bjørndalen har et kort med stikkord i borsefutteralet sitt. På samme måte kan du gi deg selv fokusområder og arbeidsoppgaver knyttet til antall leseøkter og studieteknikk. Kikk på kortet på begynnelsen og slutten av dagen, evaluerer deg selv løpende. Da blir du gradvis bedre og bedre.

Ja folkens, det kan lønne seg å samarbeide, og å tenke resultatbevisst på skolen. Kanskje kan det være et sjekkeknepp også? "Vil du trene meg?" Eller "Vil du trene meg, så kan jeg trene deg?" Ideene er der, de evige ideene. Det er opp til deg om du vil ta fatt i dem.

Å jul med din glede... Og godt nytt år!

Atter en gang nærmer det seg jul og nyttår, og alle og enhver kjenner julestemningen komme snikende, sakte men sikkert (enten vi vil det eller ei). Men som mange av kirkens menn så vakkert formulerer det, "julen skal også være en tid for ettertanke". I den sammenheng har vi vel alle spesielle episoder vi tenker på i jula, ting som er helt uunnværlige for at det skal bli skikkelig jul – musikk eller lukter som får deg i den rette stemninga osv. Som det heter i Pondus: "Når lyden av zilberguttene og duften av Grandioza fyller luften... Da er det jul!"

Jeg selv er på ingen måte noe unntak, og bruker (unødvendig) mye tid på å tenke tilbake på tidligere års jule- og nyttårsfeiringer.

Julehandelen.

Jeg hadde et år ekstrajobb i kassa på et visst kjøpesenter, og la da merke til at folk som handler inn til jul oppfører seg som om de bunkrer opp til tredje verdenskrig. Butikkene er stengt i hele to dager (1 og 2 juledag), noe som gjør det

helt essensielt å hamstre mat, dopapir og ikke minst drikkevarer som om man ikke har tenkt til å bevege seg utenfor husets fire vegger før påsketider. Det er unektelig ganske fascinerende å se mennesker dytte én toppet handlevogn foran seg, og samtidig dra en annen minst like full handlevogn etter seg, mens de bærer en six-pack med 1,5 liter Coca-Cola, tre 5 kilos sekker poteter og en eske morkabønner.

Julegavene.

Et velkjent fenomen er panikkshopping på lillejulaften. De årene jeg var ansatt i undertøysavdelingen i en av byens damebutikker fikk jeg ofte æren av å assistere menn som skulle ha undertøy til kona, men ikke aaante hvilken størrelse hun brukte. De stirret på alle de ansatte i butikken, og tok mål av deres fysiske attributter – ikke fordi de var kåte gamle griser, men fordi de var fullstendig desperate og hadde angst for hvor mange uker kjærringa kom til å gi ham "the silent treatment" hvis han kjøpte feil størrelse. Dersom mannen kjøper for stort

undertøy, er det nemlig synonymt med "synes du jeg er for tjukk eller? Skal jeg slanke meg? Hva? Hva?". Er undertøyet for lite derimot, er det... omtrent akkurat samme regla. Er kvinner vanskelige å tilfredsstille? Nei, nå tuller du. Stakkaren hever nesten armene for å kjenne på puppene mine for å sammenlikne med konas størrelse. "Tja, dæm e no ikkje riktige like stor som dine, men dæm heng kanskje litt lenger ned! Også må det være sånn dær trusa me stræk i rompa!" Ja-jaja.. Those were the days.

Juletrær.

En fantastisk tradisjon. Juletre: kr. 500,- Glitter, kuler og lys: kr. 847,- Følelsen av granbar i trusa i januar to uker etter at man kasta ut spetakkelet: Ubetalelig. Å lure på hvordan i granskauen (ja, akkurat) den har kommet dit: Bortkastet tid.

Julemusikken.

Det spilles julemusikk i alle butikker og kjøpesentre, gjerne forskjellig musikk i hver butikk og i fellesarealet har man gjerne et fulltallig Ompa-orkester med

tredobbel blåserrekke for anledningen. Dette er spesielt hyggelig når man har vært på vakt i sju timer og hørt på den eksepsjonelt vakre ompa-tut-blært-julemusikken i like mange timer. Det er ikke til å legge (engler daler ned i) skjul på at man har fantasert om hvorvidt det er fysisk mulig å stappe et althorn ned i halsen på et menneske og en tuba opp i rompa på samme person. Det hadde unektelig vært meget tilfredsstillende.

Julematen.

Ingenting fremkaller så ambivalente følelser som å se julemarsipan i butikkene i oktober. Man tenker: "Nam, nam, marsipanpølse og marsipangris.", men samtidig forbanner man handelsstanden for at disse godsakene fremskynder julehandelen til rett etter høstferien. Ingenting overgår det å spise så mye julemarsipan og Julesjokolade (a.k.a. vanlig melkesjokolade, bare at den er i form av små nisser, juletrær og juleklokker) at man ikke klarer å røre seg mer enn at man akkurat rekker bort til skåla med mer snop. Og når det er fullt der nede, er det på tide med et par store slurker julebrus (a.k.a. rød sukkerlake) for å smøre halsen, og for å gjøre plass til mer snop. Julemat for øvrig er stort sett en komplett oversikt over Grete Roedes "nei-mat". At man legger på seg i julen er faktisk en av de mytene Mythbusters aldri vil kunne knuse.

Juleflesket.

For et par år siden hadde jeg kjøpt den superlekre nyttårskjolen, men på mystisk vis krympet den i skapet og jeg så mer ut som ei sprekkferdig satengpølse enn den smekre partybaben det hadde vært noe mer ønskelig å være. "Hmm, mon tro om latterlig høye stiletthæler, uanstendige mengder sminke og en rosa fjærboa kan trekke bort oppmerksomheten fra det faktum at nyttårskjolen er et nummer for liten?" (jeg nektet selvfølgelig å innse at jeg nå så ut som en blanding mellom en sprekkferdig satengpølse på stylummer med en hysterisk rosa kylling på hodet, og en middels dreven dragqueen.)

Nyttårsaften.

Avrundingen av året, høytiden, matorgien og fråtsingen. Toppen av kranssekaka. I fare for å være klisjéaktig; nyttårsaften er årets desidert mest oppskrytte dag. Ingen dager i løpet av hele året har så mange forventninger og forhåpninger om "den skikkelig store festen", "dæven så fulle vi skal bli" og "gjett hvor mange vi skal kline med" osv.. som nyttårsaften. I realiteten ender det nesten alltid med at den store festen ble fire stykker på nachspiel foran mess-TV, eller at man ble så ape kanon at man verken var i stand til å fyre opp rakettene sine eller kline med noen andre enn fortauskanten. Undertegnede har fortsatt friskt i minne første nyttårsdag 2000, da hun våknet på en kjøkkenbenk uten sko, uten veske og med noen store sorte hull i hukommelsen.

Så når du de neste ukene fremover går og gleder deg til jul, mammas sprøstekte ribbe, en masse gaver under treet og tegnefilmer på TV – ikke glem å mimre om tidligere års fadeser, flopper og nedturer; det kan kanskje mildne skuffelsen over at du fikk 7 par Ulvang-sokker istedenfor iPod i år, og at det ikke ble noen penger til overs denne julen heller.

THERESE S. RYE

– Ja, men den satt langt inne. Første kampen i sesongen blir aldri bra, men det var godt å få gjort jobben. Nå regner vi med å komme til sluttspillet. Å ta sluttspillet er det viktigste. Det her var en en svært viktig seier, om ikke den viktigste.

Det var mye tøft spill, hva synes du?

– Ja, kampen var hard. Innebandy er en tøffere sport enn hva folk tror. Nå gleder vi oss til å møte Bodø igjen sammen med Narvik i morra. Det blir mange kamper på kort tid, men slik er det med slike seriehelger. Den lange avstanden mellom lagene har skylda.

Jeg får også vekslet et par ord med en lykkelig Linda:

– Vi har jobbet hardt for denne seieren. Den satt langt inne. Vi burde vunnet mye mer, men hadde ikke flaksen på vår side i dag. Vi har kjørt mye spurttreninger i det siste, og det synes jeg ga utslag på slutten av kampen. Vi tar dem på handling og viljestyrke, haha.

Høyt nivå

Et kvarter senere er jentene ferdig med å dusje og skifte klær. Jeg drar sammen med dem til Narvik Camping der Yngvil & Co sjekker inn. Vi drar opp til hytta, der Linda fortsetter innebandyopplæringen.

– De to beste lagene i hver krets, (for TSI's del er dette Nordland og Troms) går til sluttspillet. Her møter disse lagene også de to beste fra Finnmark. Dette er målet vårt for sesongen. I fjor var vi med i NM i Oslo for første gang. Vi spilte tre kamper, men tapte alle. Vi var litt uheldige, forteller Linda. Yngvild er ikke enig.

– Nei vi var ikkje uheldige. Vi møtte tre av de fem beste laga i Norge, så det

sku berre mangle. Vi gjorde det godt til tross.

Mari tar ordet, og forteller at landslagstreneren sa at de var det beste laget som ikke kom fra Oslo-området. Det er ikke verst for en klubb så langt vekk fra eliteserien på østlandet og den bedre matchinga som hører med der.

– I år har vi mistet alle backer utenom Trish, og laget har hatt store utskiftninger. Vi har vært på topp i fem år og prøver å holde det oppe. I fjor vant både herre- og damelaget sine serier.

Klokka fem er jeg og mine nye innebandyvenner på plass i bandyhallen, og ser TSI-jentenes andrelag tape 14-3 for Bodø. Til tross for stortapet greier jentene se det positive i det; de scora like mange mål som det førstelaget gjorde. Neste, og siste kamp på programmet, er

mellom TSI herrer og Bodø. TSI mangler folk, og har bare tre mann på benken. Denne sesongen har de mistet sju spillere, der fire har gått til eliteserieklubber. Tidligere på dagen har de vunnet 6-2 mot Lofoten.

TSI – Bodø (herrer)

Kampen starter i et forrykende tempo, spillet kan foregå helt inne ved Bodøs mål, for så i neste øyeblikk være bak TSI mål. Midtveis i perioden scorer TSI ved Kennet Olsen, men etter at Bodø har presset lenge, utligner de i andre periode. Tredje periode blir en stillingskamp mellom to lag som begge gjerne vil vinne. Det ser ut til å gå mot uavgjort helt til det gjenstår fem minutter av kampen. Da bestemmer Ole Åsli (treneren til både damelaget og herrelaget) seg for å

ta saken i egne hender. Han mottar ballen rett inne på Bodøs banehalvdel, dribler av en spiller, smetter forbi to til, og setter ballen til side for Bodøkeeperen. TSI-fans jubler, og medspillerne stormer Ole til gratulasjoner. De siste minuttene blir nervepirrende, der Bodø presser på for utlikning. TSI's keeper Farney Loyd Andaya storspiller, og mennene fra Tromsø drar seieren i land.

Etter en dag med trygt sagt mye mer innebandy enn hva jeg er vant til, kjører jeg hjem til Tromsø med et par herrespillere fra TSI. Damelaget har to kamper igjen, så de drar ikke før neste dag. Søndags formiddag tikker det inn følgende SMS på mobilen min: *Tsi-bodø 3-2, tsi-narvik 5-2. Full pott, men slitne. Yngvil*

Utopia ble med TSI innebandy til Narvik for å overvære deres kamper mot Bodø.

Der fikk vi oppleve et knallhardt idrettsmiljø fra innsiden.

TEKST: ENDRE GABRIELSEN

FOTO: ENDRE GABRIELSEN / RUTH HELEN THORHEIM

Det er lørdagsmorgen, og jeg står utenfor Statoil ved brua. Jeg ser på klokka, den er snart halv ni. Jeg har stått i en halvtime og ventet, og begynner å bli utålmodig. De skulle komme og hente meg klokka åtte. Har de glemt meg? Endelig ser jeg en bil komme. Den stopper et stykke bortenfor, og ei jente kommer ut.

– Hei, jeg er Yngvil, sier hun. Jeg presenterer meg selv, og setter meg inn i bilen. I bilen får jeg hilse på Trish, Linda Hansen og Mari Wikman. Mari er svensk, derfor uttales ikke navnet hennes Mar-i, slik vi sir det på norsk, men Marr-i. Alle sammen spiller de på TSI sitt innebandylag for damer, og da mener vi førstelaget selvsagt. Yngvil Søholt er den yngste av jentene i bilen, og leder for TSI innebandy.

Rask vekst

– Så det er du som skal skrive om oss i Utopia?, spør Linda meg.

– Ja, det er meg det.

– Kan du mye om innebandy da?

Jeg svarer som sant er, at det kan jeg ikke. Det jeg vet om sporten har jeg stort sett lært av venner som bedriver innebandy, og jeg har forstått at det går sånn cirka ut på følgende:

Innebandy er en idrett som minner en del om ishockey, bare at det foregår innendørs. Det er seks spillere på hvert lag, inkludert målvakt. Kampene er delt inn i 3 perioder à 20 min. Banen skal være omtrent 40x20m stor, omsluttet av et halvmeter høyt vant. Hjørnene er avrundet. Interessen for innebandy har eksplodert de siste årene, og i 2005 var dette den raskest voksende lagidretten i Norge.

TSI innebandy har rundt 85 medlemmer, kvinne- og herresiden samlet. Herre 1, dame 1 og dame 2 spiller alle i 1. divisjon Nord-Norge, der de spiller grunnspill i Troms og Nordland, men kan møte lag fra Finnmark i sluttspillet. Dame 1 har et godt lag, og har vunnet serien fire av de fem siste årene. Eller som Linda sier det:

– Alle er ute etter å ta oss!

– Det finnst inte nån elitseri for tjejer, forklarer Mari.

Linda utdyper at det eksisterer en eliteserie, men det er kun lag fra Østlandet som er med. Men fra neste år er det vedtatt at det skal opprettes en landsdekkende serie.

Køllelengder og effektivitet

Bilturen går videre, med kaffestopp og fylling av bensin på Vollan. Samtalene går mye i innebandy-snak, og jeg prøver å følge med. Det diskuteres lengder på bandykøller, taktikker, og annet nyttig. Linda fortsetter å belære meg fra sin uutømmelige kilde av innebandykunnskap.

– I innebandy går det i effektiv spilletid, det vil si at klokka går kun mens ballen er i spill. Vi spiller tre perioder à 20 min, men kampene varer lengre enn en time som følge av pauser og at den effektive

På tur med TSI

spilletiden. I TSI spiller vi med to rekker, det betyr at vi har to "hele" lag, som hele tiden bytter på å spille.

Etter en temmelig nøyaktig tre og en halv times lang kjøretur, kommer vi fram til Narvik, akkurat tidsnok til å se damenes andrelag spille. Motstanderen er Narvik Malmers. TSI-jentene spiller en bra kamp, men må gi til slutt gi tapt. Kampen ender 7-3, og hjemmesupporterne går fornøyde hjem.

Klokka passerer ett, og Mari, Linda, Trish, Yngvil og de andre damene på TSI's førstelag gjør seg klare. På andre banehalvdel er jentene fra motstanderen Bodø allerede i gang med oppvarmingen. Musikken pumpes på, og speakeren roper over mikrofonen.

– Da er det klart for kampen mellom TSI innebandy og Bodø innebandy.

Lagene stiller seg opp og dommeren blåser i fløyta.

TSI – Bodø (damer)

1.periode:

Etter å først ha sett andrelaget spille, er det ikke vanskelig å se at nivået er høyere på jentene på førstelaget. Det ropes høyere, intensiteten er større og taklingene hardere. Det byttes fortløpende, og lagene virker jevnspilte. På slutten presser Bodø på for mål, men Kristin Sommernes i TSI leverer en fin serieredning etter en rekke avslutninger fra Bodøs angripere. Etter en spennende, men målløs førsteomgang kan jeg i alle fall si meg fornøyd med "mine jenter" - altså de jeg satt på med. Spesielt Yngvil imponerer med god teknikk og Trish er en kompromissløs back. Den fem minutt lange pausen blir brukt til lett jogging, påfyll av væske og en prat med treneren.

2.periode:

01.26 min ut i andreomgang tar TSI ledelsen ved Lena Lindanger.

08.47 Bodø utligner etter pent angrepspill.

14.11 TSI scorer fortjent ved Lene Åsli, etter assist av Yngvil Søholt.

Andre periode er over. "Åååå det går likar no" gjaller over anlegget, og det er en fin beskrivelse for denne perioden sett med TSI-øyne. De har spilt godt og produsert en rekke målsjanser.

3.periode:

Denne omgangen blir i enda større grad enn den forrige fylt av tøft, fysisk spill. Bodø-jentene sliter med å få etablert noe spill på motstanders banehalvdel, takket være godt defensivt arbeid fra TSI's angripere. Ti minutter ut i perioden blir Yngvil utvist etter en rekke konfrontasjoner med Bodø-spillerne. Til tross for at TSI er en jente mindre, klarer ikke Bodø å utnytte overtallsspillet, i de to minuttene utvisningen varer.

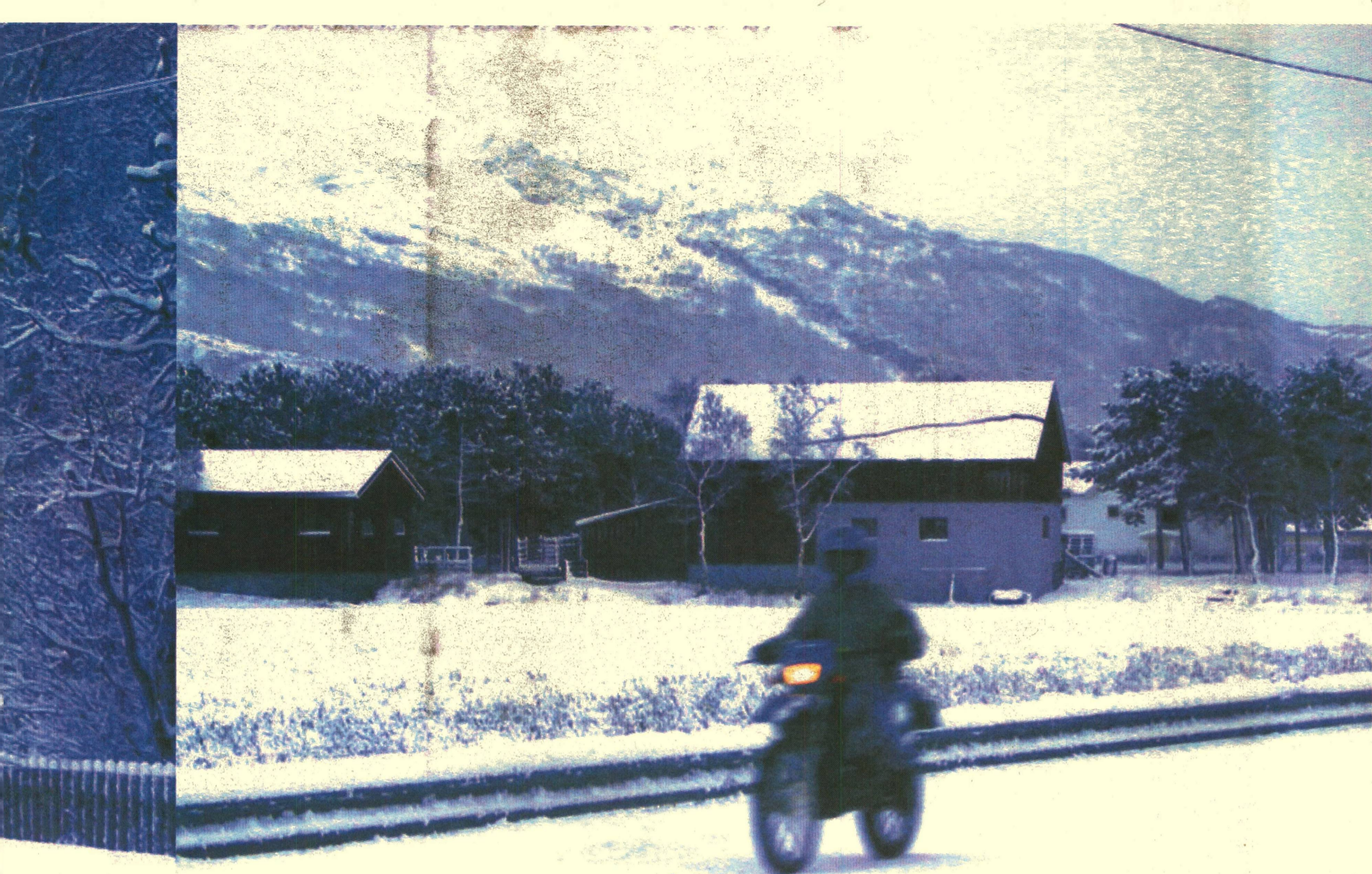
– Utvisninga kom på grunn av gjentatte slag på laget. Sidan eg var den siste som slo, så fekk eg utvisninga, så det var en slags lagstraff altså. Det var forøvrig en elendig dommaravgjørelse, kommenterer Yngvild etter kampen.

19.11 viser klokka når Lene Åsli punkterer kampen med sin andre scoring for dagen, nok en gang etter assist fra Søholt. Alt i alt en svært fortjent seier til TSI, til tross for mye bomming på sjanser og ufint spill fra Bodøs side.

En tøff sport

Etter kampen tar jeg meg en prat med Ole Åsli, trener for TSI's damelag denne sesongen.

Deilig å starte med seier?

hotellfrokost. Jeg er veldig glad i hotellfrokost. Etter å ha spist meg god og mett tar jeg bagen på den ene skuldra og kameraet på den andre og går de drøye to kilometerne fra Sørkjosen til Storslett for å undersøke hvordan Nord-Troms ser ut i dagslys. Og det er som forventet. Det er pent. Det er kaldt. Flotte arktiske fjell som skjærer mot himmelen. Råne-biler som kjører frem og tilbake. Det er stort sett de samme bilene. De som kjører disse bilene har begynt å stirre på meg og lure på hvem jeg er. Det er vel ikke hver dag det er framadfolk i bygda. Forbi meg suser en fjortis på moped. Et lite øyeblikk føler jeg meg fanget i norsk

film.

Så kommer jeg frem til Storslett. Her spankulerer jeg rundt. Undersøker utvalget på det lokale vinmonopolet. Jeg spankulerer videre og begynner å lure på hva dette stedet minner om. Jeg spankulerer videre og spekulerer. Så demrer det for meg. Grong i Nord-Trøndelag. Storslett minner meg om Grong. Det er vanskelig å si hvorfor, men stedet minner meg mye om Grong. Etter å ha funnet ut dette, er jeg fornøyd med meg selv og leter etter et sted å spise. Jeg finner et bakeri hvor blikket mitt faller på kakemenyen. I tillegg til fristende eplekake m/krem finner jeg nemlig

"Napolion Kake" og "Viner Brød" på menyen. Hva i...?! "Napolion Kake"? "Viner Brød"? Ser ikke helt ut som at norskfaget har de beste vilkår i Nord-Troms.

Den nordnorske sjel

Etter litt finner jeg bussen som skal ta meg tilbake til Tromsø. Jeg er lettet, men samtidig føler jeg meg litt rikere. Jeg angreer definitivt ikke lengre på at jeg dro. Jeg vil faktisk anbefale flere å reise rundt og se mer av Nord-Norge. Nord-Norge er stort og vakkert. Og her har det bodd folk på hver en holme i tusenvis av år. Folk som har slitt i generasjoner etter generasjoner for å overleve

og få mat på bordet. Og her bor det folk ennå. Nord-Norge har sjel. Man kan reise rundt i hele verden, hva gir det hvis en ikke kjenner landet man kommer i fra? Det finnes fantastisk mye flott å oppdage hvis en bare kommer seg ut døra fra hybelen. Og så en ting til: Jeg reiste midt i november. Mørketida er strengt tatt ikke den beste tiden å reise på hvis man har lyst til å se seg litt rundt. Derfor foreslår jeg å vente til våren og midnattssola kommer. Da er Nord-Norge et eventyr å reise rundt i.

FORTSATT FRA SIDE 5

meg i Lyngen. Jeg har en følelse av at nesten halvparten av alle damer jeg har møtt på byen i Tromsø de siste 18 månedene har vært fra Lyngen. Nå skal jeg endelig få se hva det er for et sted de kommer i fra.

Bingo og kloakk

Ferga som skal ta meg over heter *Jægevarre*. Det eksotiske navnet gir virkelig en følelse av Arktis. Jeg er alene i salongen, drikker rådyr kaffe og tørre vafler og lar blikket falle på ei av dørene med et oppslag om Bingo på Tindevalen. Hehe, litt gøyalt, tenker jeg. Når vi har ankommet Lyngen er det, vel,

strengt tatt ikke noe særlig å se. Bortsett fra noe anleggsarbeid. Det ser ut som at de bygger et gigantisk kloakkrør. Inspirert av *Drømmen om Narnia* spekulerer jeg litt i at det kanskje bor kjempemennesker oppe i fjellene i Lyngen. Kjempe-mennesker må jo ha kjempehus. I kjempehus må de ha kjempeklosett. Og til kjempeklosett trengs kjempekloakk. Det virker logisk, ikke sant? Men jeg blir senere fortalt at kjempekloakkrørene egentlig er tunneler bygd for rassikring. Kjedelig.

På kaia på Lyngseidet, hovedstaden i Lyngen, står det oppført et svært skilt med "Velkommen til Nord-Troms". Nå

er det ingen vei tilbake. Nå drar jeg mot nord. Jeg må ærlig si at jeg angrer litt på at jeg har begitt meg ut på dette her.

På vei over Lyngenfjorden med ferga *Stallovarre* begynner virkelig den eksotiske, arktiske følelsen å gli inn. De majestetiske lyngsalpene reiser seg som en svart silhuett foran en himmel opplyst av månen og nordlys. Det er vakkert. Strålende vakkert. Folkene rundt meg, om bord i ferga, snakker samisk. Jeg har kommet til Nord. Når bussen kjører i land er jeg i Kåfjord kommune. Siden alt er svart og mørkt begynner jeg å kjede meg litt og setter på radioen på mobilen. Det joikes på den første kanalen jeg

søker inn. De to neste kanalene er også samiskspråklige. På den fjerde kanalen forstår jeg endelig hva som sies, "og så ska æ fortæll at det e' bingo førstkomanes søndag, æ håpa aille kjæm!" Jeg regner med at det er Bingoen på Tindevalen det er snakk om...

Oppdagelsesferd i Nordreisa

Og så, etter tre timers busstur er jeg fremme på Storslett i Nordreisa. Jeg spiser med mine lokale guider og stuper så til køys på mitt hotellrom i Sørkjosen. Jeg må jo unne meg litt luksus. Det er noe herlig med å våkne opp opplagt i ei hotellseng for så å spise seg mett på

Nord-Troms

En odysse i det ukjente

Utopia prøvde å finne det ekte Nord-Norge i løpet av 24 timer i Nord-Troms. Det klarte vi ikke. Men avisas utsendte fikk pådratt seg en forkjølelse.

TEKST: ROBERT VANGSTAD UTVIK

Jeg har nå bodd i Tromsø i snart to år. I løpet av disse to årene har jeg knapt vært utenfor Tromsøya. To besøk i Harstad og ei fyll på Kvaløya er faktisk det eneste jeg har sett av Troms fylke utenfor den øya som hybelen min og

Universitet ligger på. Det er jo egentlig veldig synd, hvert eneste år kommer unge mennesker sørfra for å studere i Tromsø. Flesteparten av disse har aldri vært i Nord-Norge før. Like mange flytter ferdigstuderte hjem fra Tromsø, uten å ha sett stort mer av Nord-Norge enn campus, storgata, Driv og Strøket. Jeg akter ikke å være en av dem. Jeg vil oppleve, jeg vil se. Og siden min stramme privatøkonomi ikke tillater noen lengre ekspedisjoner på Finnmarksvidda eller fiskeweekender i Lofoten, satte jeg meg på bussen til Nordreisa i Nord-Troms. Så langt mot nord som lommeboka mi tillater. Ikke så langt fra grensa til Finn-

mark. I løpet av 24 timer i Nord-Troms ønsker jeg å finne det egentlige Nord-Norge.

Lyngen

Det er tirsdag kl. 13.00. Jeg har akkurat klart å komme meg opp av senga etter en helaften på Blårock og påfølgende voldsomt og voldelig nachspiel på SAS-hotellet. Hodet dundrer av hangover, mens jeg skal prøve å finne bussen som skal ta meg mot nord. Mot det ukjente. Og jeg begynner å bli litt nervøs, litt usikker. – hva faen er det jeg har begitt meg ut på, tenker jeg idet bussen kjører over Tromsøybrua. Turen har startet.

Etter hvert roer jeg meg ned, nyter utsikten og prøver å ta noen flotte naturbilder som jeg kan få på trykk. Men det blir kjapt så mørkt at alle forsøk på gode bilder mislykkes. Vi er vel neppe flere enn sju-åtte stykker om bord i bussen. De andre passasjerene ser ut som lokale folk som har vært i Tromsø på shopping eller sykehusbesøk eller hva svarten folk kan ha seg til å gjøre i Tromsø. Nå har mørket lagt seg totalt og bussen ankommer Breivikeidet, fergeleia som skal bringe meg over til Lyngen. Jeg må si at jeg er litt spent på hva som venter meg

FORTSETTER SIDE 6 & 7

Report from Hugin

TEKST: SIRI GASKI
FOTO: ARTUR ALBUQUERQUE

The International Students Union is hosting another fun and exciting event and both intra- and international students are invited. This time the happening is Hugins report, held in the café at Driv on Thursday the 8th of December. Hugins report is an open stage where people can come and, in a variety of way, share their culture with others.

– We want to create a comfortable platform in which people can share music, poetry and stories from their country, region or cultural group, so we are particularly interested in having more Norwegian and Sami students along, says Priscilla de Wet, one of the organisers.

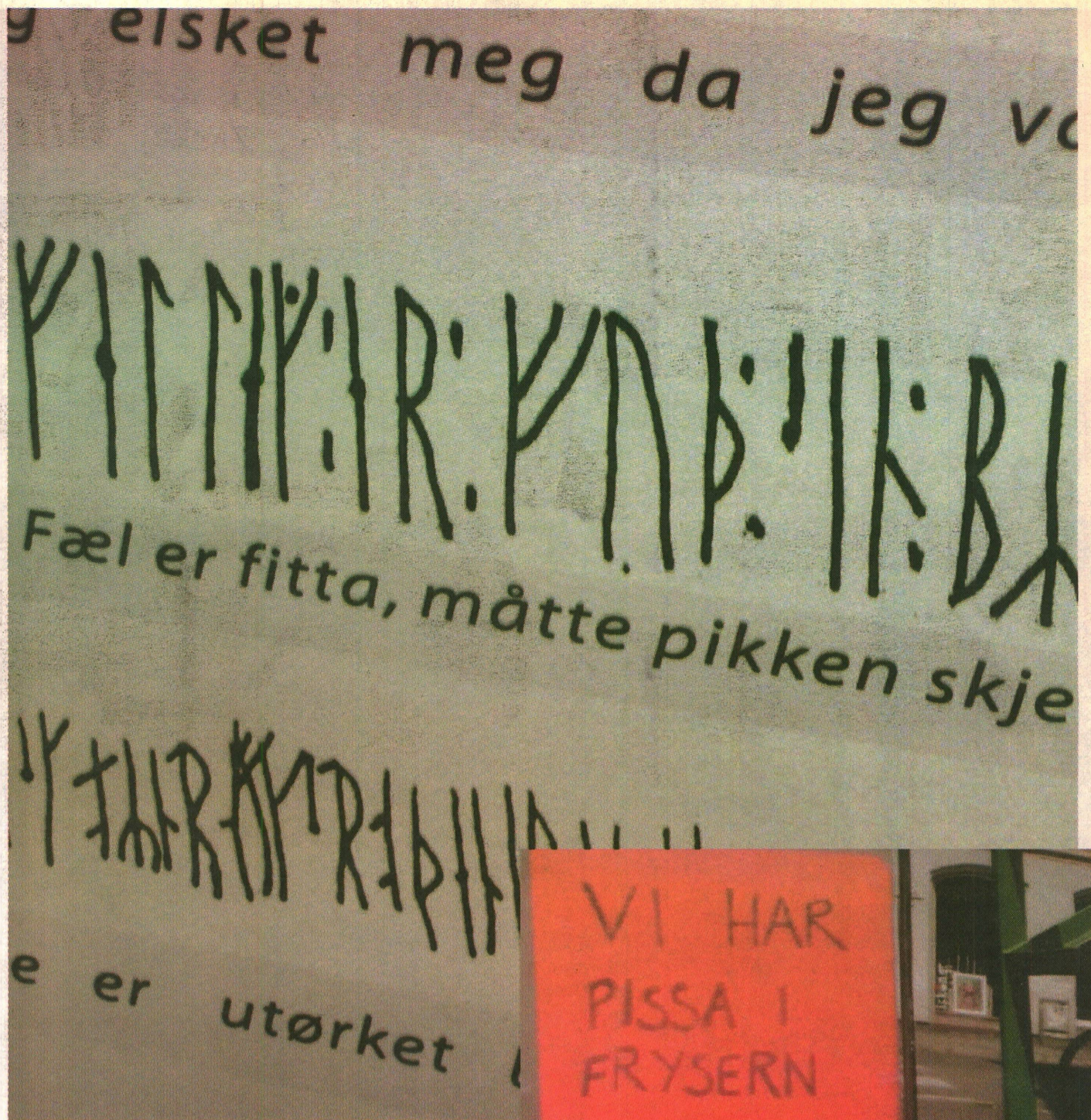
– Last months Hugins report is actually the first time any Norwegian students attended, so we hope more will show up this time.

Native tongue

– There is music in the different languages, even if you don't understand them, and people begin to accept one another by listening, so we want to use this to bridge the gap between Norwegian and international students.

Those who wish to perform must let Priscilla de Wet know, via e-mail or phone by the 6th of December, but because there is only room for ten performers each time, you should contact her as soon as possible. Each performer gets a ten minute time slot to their disposal, and are encouraged to perform in their native tongue, whatever it might be. And show up Thursday from 8 pm and listen to a variety of voices (so far there will be performances from Faeroe Islands, USA, Israel, Peru, Bangladesh and more!), or sign up yourself and add your voice to the mix, but either way, Thursday evening Driv is the place to be!

Contact: pdw022@student.uit.no / 98652165

Sprog, Språk, Spjåk, Kråk

"Svarte Balle!" Visste du at dette er favorittbanneordet til Petter Schjerven?

TEKST: HARALD B ZEIGLER
FOTO: NIKOLAY GEROV

Utstillingen Mitt Språk på Tromsø Museum tar for seg språket vårt, i dets råeste og mest nakne forstand. Du kan skrive inn et nytt ord på en skjerm, hvorpå en kvinnestemme vil uttale ordet så godt hun er i stand til, altså så godt som hun er programmert. En morsom opplevelse dersom du skriver rare ord. Du kan skrive lange setninger og skru volumet på maks, slik at kvinnestemmen roper ukvemsord ut i rommet, til fryd for de andre museumsgjestene. Jeg gikk også inn i en avdeling som tok for seg en spesiell ordklasse, nemlig banneordene. Det er lærerikt og lett å tilegne seg denne populærvitenskapen. De fleste banneord viser seg å være bestialske fordreininger av det opprinnelige ordet. "Jøssenavn" kommer for eksempel fra "I Jesu navn". Ordet "gid" er heller ikke

uskyldig. Det er et derivat av "Gud give".

Ikke alt handler om faenskap, det står et tørkestativ midt i rommet. Der henger det en rekke lapper med språklige feil, de har vært igjennom en språkvask. Her er det mange språklige uriktigheter, blant annet et sitat av tidligere utenriksminister Skjeggstubbe: "Vi må sørge for at vi henger med i forkant av utviklingen", sa Jan Petersen.

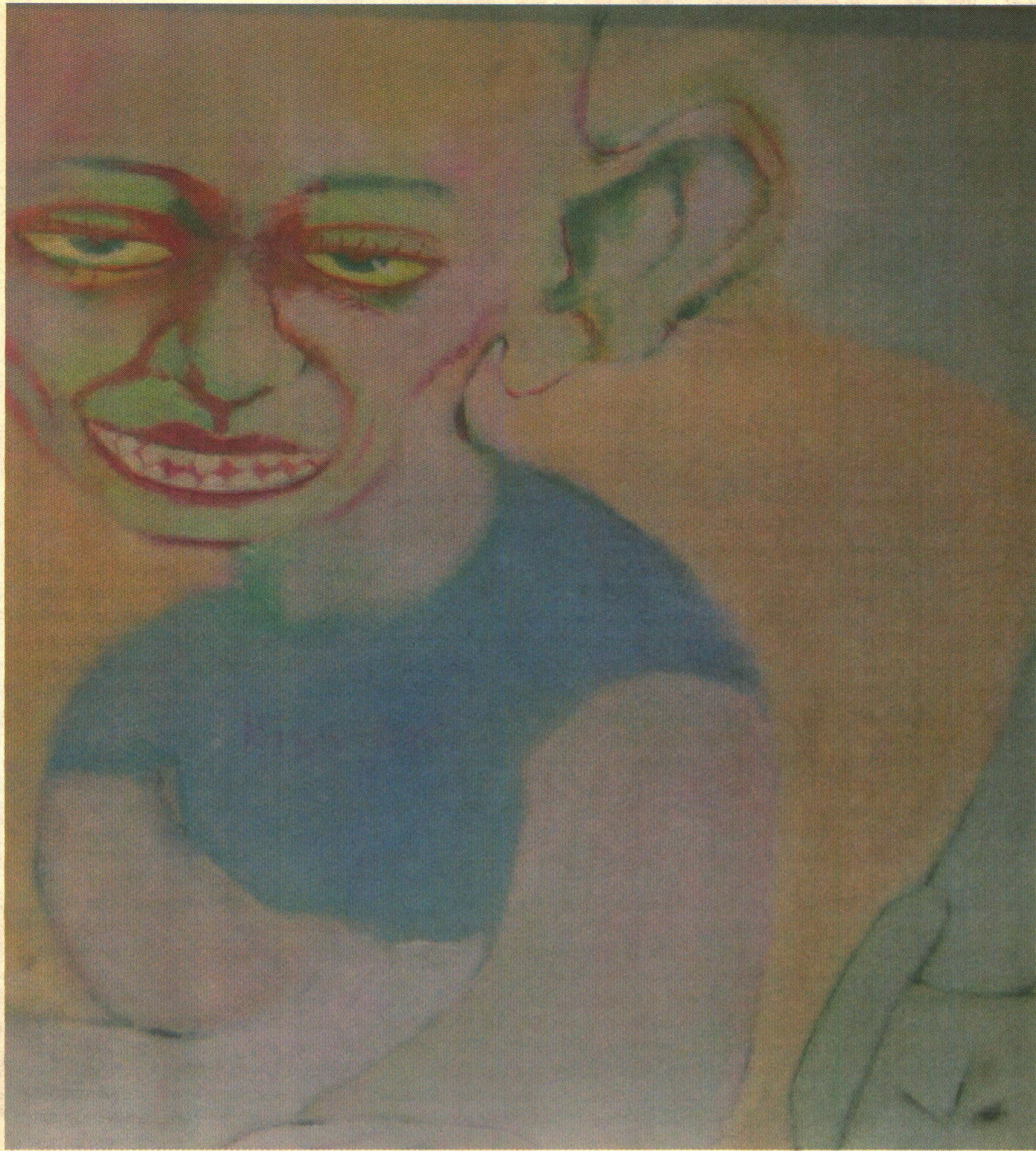
Ikke bare logiske feil, men orddelinger blir offer for språkvasken. Tørkestativet er fullt av dem, og jeg henger meg opp i den om mannen som mistet et ben: "Han fikk amputert det ene beinet etter en trafikkulykke (...). I de følgende årene fortsatte han som ballettdanser med tre ben".

Det henger info om språkets historie også, skriftlig og muntlig språk. Vikingene var faen meg perverse, det ser vi når runeinnskriftene oversettes. På en annen vegg henger det en liste over ord vi kan datere opprinnelsen til, sånn omtrent. "Fyllekjøring" fant de opp fordi

det var enormt behov for det rett etter krigen. Så seint som i 1955-65 ble det behov for ordene "homofili" og "krysspress". Ord for "toppløs" og "narkoman" manglet, men ble raskt funnet opp. På seksti og syttitallet kom "bilsakt" og "dildo". "Seksuell trakassering" og "fosterdiagnostikk" oppsto en gang på sytti og åttitallet. Mer moderne ord er "zombie", "bimbo", "skaphomse", "kirkeasyl" og "medievold".

For alle språkinteresserte, alle som reagerer på feilaktige setningsoppbygninger og alle som er nysgjerrige på ord og vendinger bør ta seg en tur til museet. Det er høy risiko for å begynne å le, og enda høyere risiko for å bli fjern: De malte passasjen og lappet tapetet mellom språkutstillingen og den samehistoriske avdelingen. Ble helt ør i hodet av å gå der.

Mitt Språk
Tromsø Museum
T.o.m. 22. januar 2006

SOUNDTRACK: TITANIC: Et av Buhaugs antatte mesterverk? Legg merke til voffvoffen i hjørnet.

Student antatt ved Tromsutstillinga

Tromsutstillinga blir arrangert for 10.gang i år og Ingvild Buhaug, som studerer kunstvitenskap, er en av kunstnerne som har fått antatt verk.

TEKST: IDA WALENIUS
FOTO: NICOLAY GEROV

– Dette er kjempemorsomt, nå ble jeg glad, sier Ingvild i det vi møtes i hovedkantina.

Ingvild Buhaug (22) har foruten formgivningsfag omtrent en bachelor i sosiologi og startet på kunstvitenskap fordi hun ikke maktet biologien. Undertegnede er den heldige som får gi henne nyheten.

– Mener du virkelig at jeg er antatt, sier Ingvild per telefon og ler lystig litt tidligere på dagen.

Blant de få utvalgte

– Det er fint at jeg er antatt, det er lenge siden jeg har stilt ut noe.

Ingvild er blitt antatt med to bilder. Når hun prater om bildene sine, virker det som de er hennes hjertebarn. De har både kallenavn og ordentlige titler. Soundtrack titanic som er en virkelig opplevelse og The gaze som handler om falskhet. Ingvild prater entusiastisk om mening og symbolikken i bildene sine.

– Det som forbauser meg i dag er at det er mange som ikke kan prate om kunsten de lager, sier hun. Men Ingvild kan ikke legges i den kategorien.

Til årets utstilling ble det levert inn 107 verk til juryering av totalt 47 kunstnere. 14 personer har fått antatt 25 verk. Juryen har bestått av billedkunstnerne Magnar Blix Rudi, Annelise Brun og kunsthåndverker Solveig Ovanger.

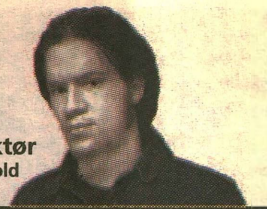
Mangfold, men få uttrykksformer

Juryen har lagt vekt på kvalitet og å vise mangfold og har derfor plukket ut kremen og det som har skilt seg ut. De har sett at det er en overvekt av malerier, men det er også en nedgang i innleveringer. Juryen konkluderer med at det

var svært kort tid fra utlysning av utstillinga og til innleveringsdatoen. Utstillingen er interessant, selv om den ikke viser et representativt utvalg av kunstmiljøet i Troms. Kunstforeningen savner også andre uttrykksformer enn maleri, for eksempel lyd og videoinstallasjoner. Bare en kunstner leverte inn skulptur. Bildene viser et vidt spekter av teknikker og uttrykk. Selv om ikke alle bildene komposisjonsmessig og teknisk er like bra, fungerer uttrykkene sammen. Det viser i allefall at det finnes aktive kunstnere i Troms. Jeg kan se meg enig i at det savnes andre kunstformer enn maleri, noe som ville ha gjort utstillinga mer spennende. Man kan også stille spørsmål ved at musikk- og filmmiljøet ikke har benyttet seg av sjansen til å prøve ut nye uttrykksformer. Tromsøutstillinga håper på større publisitet til neste år, slik at det blir lettere for kunstnere å kunne arbeide mot utstillinga.

Tromsutstillinga
På Tromsø Kunstforening ut desember

Kulturredaktør
Andreas Myrvold

Mens vi venter på verdens undergang

T minus 10 000

I følge sikre kilder er jeg i skrivende stund 9 635 dager gammel, og har 14 575 dager igjen av mitt jordiske liv. Det er faktisk en lettelse å endelig få klarert det. I lang tid har man siktet på å bli et pent ungt lik, men nå som det er kommet for en dag at man skal lande på 66 år og 3 måneder, virker det egentlig helt ok. Bortgangen vil heldigvis komme før alzheimeren slår inn for fullt, og mens man fremdeles har legeme og hode nok til å kunne gi sin del til felles.

For oss som aldri vil få utnyttet vår del av pensjonskassa, ser jeg derfor heller ingen grunn til bekymring. Det er bare å brenne lyset i alle ender. Ofre seg på kapitalismens alter og spare samfunnet for den ekstra belastningen vi utvilsomt ville vært om vi respektløst lot oss elde uten tanke på boblerne. Bruk opp penga og helsa sier jeg, det er ikke noe i morgen, bare nå. Rydd plass! Her kommer ungdommen. Snart kommer faktisk nyttår også.

Et nytt år, fullt av muligheter og skjær i sjøen. Det skal tynes til de grader, 2006 altså, og nyttårsløfter skal få seg skudd for baugen. Lønningen skal brukes på fest og moro, røyken skal stumpes i askebegre, og vi skal trenе. På å tenke positivt. Bort med pessimisme og mening med livet. By opp til dødsdans og sanseløs feiring, det er faktisk ingen tid å miste.

Kom igjen. Plyndre helvete og befolk himmelen. Gi opp eiendomsmevlinga, bli bonde. Drit i mastergraden, du har en verdensomseiling på plakaten. Drek opp penga, du får stipend om 12 dager. Si det til henne, for vår Guds skyld. Livet er en lek, men det er det i alle fall ikke. Det er 26 dager til julaften, det er 2 timer til klokka er 03:38, det er omtrent 3 minutter til jeg er ferdig med denne kommentaren. I følge ikke fullt så sikre kilder kommer verden til en ende i 2033. Det er i så fall 9 895 dager igjen.

DIVERSE

Mitt språk

Tromsø Museum til og med 22.01.06

En utstilling for alle som har et språk.

Desembernatt

Åpent hus på Tromsø Museum Torsdag 01.12, kl.18:00-00:30 Museet byr på spennende sprell ut i de sene timer. Strikke kafé, englefabrikk, vandrende musikere, konsert i Kirkesalen, mørketidsfortellinger i Gammen for å nevne noe. Du kan også være med på å finne feil i utstillingene eller få en guidet omvisning. Gøy for de store og gøy for de små. Gratis gløgg og pepperkake. Utstillingen Glimt åpner, i tillegg til utstillingen Sølvskatten om sølvfunnet i Bo-i-Nord feltet.

Kristian Birkeland - den norske fysikkens far

Tid: til og med 15.01-06

Sted: RMH biblioteket, MH bygget

Det var hans interesse for elektromagnetisme som førte Kristian Birkeland, 200-lappens ansikt, inn i nordlysforskningen. Han var den første som kunne gi et tilfredsstillende svar på hva nordlys egentlig var. Gjennom bilder, tekst og gjenstander får vi et innblikk i Birkeland og hans arbeide.

Julemarked

Tid: Lørdag 03.12

Sted: Kulturhuset, kl.11:15

Grønn Hverdag arrangerer et alternativt julemarked hvor man kan finne flotte presanger til nære og kjære.

Lørdagsuniversitetet

Tid: Lørdag 03.12

Sted: Driv, kl.13:00

Leif Bremer fra Grønnåsen kirke holder foredrag om inkarnasjon og kjærlighet.

Lørdagsuniversitetet

Tid: Lørdag 07.01.06

Sted: Driv, kl. 13:00

Edmund Edvardsen fra institutt for pedagogikk holder foredrag om kjærlighet til kysten.

KONSERTER

Adam West

Tid: onsdag 30.11

Sted: Driv, kl. 22:30

Adam West har tatt turen over dammen, fra store USA til lille Norge. Garage punk fra statene. Can ya dig it?

The MainLiners

Tid: torsdag 01.12

Sted: Blårock, kl. 22:00

Svenske The Mainliners har med seg Thee Mono Sapiens som support og det alene bør være nok til å friste deg til et besøk på Blårock i kveld. Men vi kan jo legge til at de spiller rock'n'roll og at det sies at man kan trekke paralleller til band som The Hives, Murder City Devils, The Cynics og MCS, og så sier vi ikke mer.

Tromsø Rock Battle - FINALE

Tid: 01.12

Sted: Driv, konsertstart kl. 22:30

Pristine, Diamond, The Fernets og Violet Road har kommet seg til le grand final. De kjemper om 20.000 til demoinnspilling i proft studio, gratis releasekonsert på Driv og vinnerbandet er kvalifisert til landsdelsfinalen i Harstad hvor vinneren får spille under by: LARM 2006.

Petter Wettre Trio

Tid: onsdag 07.12

Sted: Cirka, kl. 21:00

Petter Wettre har mottatt mange priser for sin jazzmusikk. I tillegg til seg selv på saksofoner har han Jonas Westergard på bass og Anders Mogensen på slagverk.

Trøya Tensing

Tid: Torsdag 15.12

Sted: Grønnåsen kirke kl. 19:00.

Trøya Tensing setter opp egenprodusert stykke med dans, drama, band og kor. Her får vi alt fra rock til pop og gospel.

The Bloody Hollies

Tid: Torsdag 15.12

Sted: Blårock, kl. 20:00

Med The Considerate Lovers som support rocker The Bloody Hollies inn jula på Blårock. Ikke for de lettskremte, men trenger du et energikick midt i julestria eller trenger du bare en pause fra mas om julebord, julesalmer og julepakker, er Blårock plassen i kveld.

Orgelinnvielse

Tid: søndag 18.12

Sted: Ishavskatedralen kl. 19:30

Ishavskatedralen innvier sitt nye orgel med en helaftens konsert for orgel og orkester.

Romjulsjazz

Tid: Tirsdag 27.12

Sted: Vertshuset Skarven, kl. 20:00

Med Skarven, Biffhuset og Arctandria som scene blir dette en forrykende aftent, ti band, tre scener, en kveld. Årets jazzgalla byr på nye og gamle, kjente og ukjente band og sammensetninger, det beste Tromsø har å by på.

FILM

Gubben og Katten og Nissemaskinene

Premiere 02.12

Gubben har lovet at nissen kommer på besøk til Katten på juleaften. Men tenk om nissen ikke kommer? Gubben lager en nissemaskin for sikkerhets skyld. Men hvilken nisse er det som dukker opp på julaften da?

The Last Life in the Universe

Tid: 04.12

Sted: Driv kl. 20:00

Den japanske bibliotekaren Kenji har planlagt sitt selvmord ned til den minste detalj, men så møter han Noi og ting forandrer seg.

Carmen i Khayelitsha

Premiere 09.12

Bizets "Carmen" er en av de mest populære operaene siden sin uroppføring i 1875. Her har vi den klassiske historien om Carmen, satt inn og tilpasset nåtiden. Scenen er flyttet fra Seville til fattig-

kvarter til Khayelitsha, et av Sør-Afrikas største "township". Carmen er en lidenskapelig, selvstendig og sensuell og står i kontrast til Don Jose. Vi følger paret Carmen og Don Jose helt fram til en av de mest dramatiske finalene i teaterhistorien.

32 kortfilmer om Glenn Gould

Tid: 11.12

Sted: Driv, kl. 20:00

32 kortfilmer om pianisten Glenn Gould, sammen gir de et nyansert bilde av denne musikeren og hans musikk.

King Kong

Premiere 14.12

Reinspilling av klassikeren fra 1933, her i hendene på Peter Jackson. Historien er som før, en gruppe oppdagere og dokumentarfilmskapere drar til en mystisk øy og oppdager King Kong og hans dinosaurfiende.

Den amerikanske vennen

Tid: 18.12

Sted: Driv, kl. 20:00

Rammemakeren Jonathan får diagnosen leukemi og framtiden ser ikke lys ut. Så møter han Tom som tilbyr han å utføre et mord for han, i betaling skal Tom sørge for hans kone og barn etter hans bortgang. Basert på en upublisert novelle av Patricia Highsmith.

Me and you and everyone we know

Norgespremiere 26.12

En eksentrisk performance kunstner møter en filosofisk skoselger og søt musikk oppstår. En søt film full av pussige scener og morsomme situasjoner. Vinneren av Gullkameraet i Cannes og juryprisen i Sundance.

The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe

Norgespremiere 26.12

C.S. Lewis tidløse fortellinger om søsknene Lucy, Edmund, Susan og Peter som er sendt på landet under første verdenskrig mens London er under angrep. Der entrer de en annen verden gjennom et kleskap og eventyret er i gang. Eventyr for store og små.

Nord-Norgebanen

U

Utropia utforsker regionen Side 5 - 9

Eksamensnerver? Side 11

Filmer Side 16 & 17

